

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmickowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy od powiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 70

Poznań sobota dnia 13 lutego 1932

Rok XXVII

Pius XI

W mrocznych bibliotekach, wśród uczonych dzieł rozrastał się umysł obecnego Papieża. Znajomość spraw wschodnich przesunęła go do dyplomacji. Pokazało się, że znawca badacz i opiekun duchowego dorobku ludzkości, orientuje się doskonale w zawiłych zagadnieniach polityki, a jeszcze lepiej w potrzebach Kościoła. Z Warszawy wraca do milego sobie Medjolanu. Stamtąd idzie do Rzymu na konklawe, pamiętnego dla siebie i świata katolickiego.

Czekała na niego praca obfita i bardzo ciężka. Pod powierzchnią zawartego pokoju i traktatów burzy się i kipi jakaś dziwna nienawiść ludów. Dużo się mówi o dążnościach pacyfistycznych i rozbrojeniu. Równocześnie rosą siły zbrojne, spoglądając na siebie wrogo.

Pius XI. nie jest romantykiem mdłego pacyfizmu w rozumieniu masonerii i międzynarodowych mrzonek. Zbyt dobrze zna dzieje serc ludzkich i płatającą interesów państwowych. Hasło jego „pokój Chrystusowy w Królestwie Chrystusowym” sięga w głąb zagadnienia. Pragnie zbudować podstawy stosunków ludzkich, oparte o sprawiedliwość, wiedząc dobrze, że wtedy dopiero zbliży się świat do ideału pokoju.

Nieszczere dyskusje i deklamacje, pod którymi ta się i czai samolubstwo zakonspirowanych interesów własnych, przyspieszyć mogą katastrofę, o której unikięciu tyle się prawi. Dobra wola wskazałaby narodom i państwom bardzo rozległe i wdzięczne pole pracy, mogące uleczyć z chorób je trapiących. Europa, rzekając się swej niesprawiedliwej, jeżeli nie zbrodniczej nieraz, polityki kolonizacyjnej mogłaby się stać dla innych ras źródłem prawdziwej kultury, a tem samym złagodzić własne wewnętrzne zawiłania gospodarcze i społeczne, oraz niebezpieczeństwo, grożące od nich, gdy własnym wysiłkiem torować sobie będą drogę nowych dziejów.

Pius XI. uderzył z dawno nie przewidywaną w Kościele potęgą w dzwon pracy misyjnej. Z duchowym imperjalizmem czasów apostołskich sięga po dusze setek milionów, dotąd nie uznających krzyża. Kiedyś może Europa będzie w głębokim skupieniu święciła jego pamięć jako tego, który rozszerzył chrześcijaństwo i uratował kulturę Zachodu.

Znowu uderza i w akcji misyjnej niezwykła głębia, którą my Polacy szczególnie potrafimy zrozumieć i ocenić. Kiedyś usurpowali sobie monopol krzyża Niemcy. Chrystus miał pomnażać zastępy ich lenników i niewolników. Pastorał miał na równi z berłem rozszerzać ich władanie. W ten sposób zdolał wchłonąć w siebie po Odrę żywioł słowiański.

Kościół uznał jednak słuszne pragnienia nawracanych. Dał im własnych kapłanów i biskupów, nauczył tworzyć własną narodową kulturę. To samo powtarza się dzisiaj. Pius XI. przypominał bardzo silnie zasadę, że duchowieństwo nawracanych narodów powinno wyrastać z rodzimego pnia. Dzięki temu rosą zastępy biskupów i ka-

planów krajowców. Nawrócone ludy podnosi słuszną dumą i świadomość swej równorzędności z innymi narodami.

Istnieje uzasadniona nadzieja, że dzięki właśnie tej zasadzie uratuje czasem Polska swoje miliony wychodźców i dla siebie i dla Kościoła. Bo i dla tego zagadnienia okazuje Papież wiele zrozumienia. Podobnymi drogami chodzą myśli papieskie i starania celem odzyskania utraconych przez schizmę dusz chrześcijańskich. Wszystko razem zmierza ku jednemu, aby scalić rozdartą szatę Kościoła, aby zjednoczyć na zawsze wszystkich, którym Chrystus jest istotą i treścią życia.

Snuje się przez całą działalność Piusa XI. konsekwentnie i wiernie owa mądra i realna tęsknota za pokojem. Nie do czego innego zmierzał, zawierając kolejno z poszczególnymi państwami konkordaty, nie szczędząc ofiar materialnych, byle zyskać wolność. Najtrudniejszy z nich, najwięcej skomplikowany i subtelny był traktat z państwem włoskim, tak zawarty, że z ulgą odetchnęli katolicy i Włosi.

Ciężkie, podziemne wstrząsy notyfikują się najszybciej i najwrażliwiej u stóp Stolicy Apostolskiej. Mądrze i bez zwłoki analizuje się ich wewnętrzne przyczyny, aby leczyć chorobę, a nie borykać się z symptomami. W tej dziedzinie wyrasta postać Piusa XI. w kontury olbrzymie, prawdziwie nie z tego świata. Wychyla się z niej już nie sama mądrość, czerpana z ksiąg i dziejów ludzkich, ale owa, która wyrasta z bojaźni pańskiej.

Współczesna dusza ludzka nie ma tajemnic dla Piusa XI. Zna jej wloty i upadki, moce i choroby. Nieomylnie stawiał Papież rzucającemu

się światu diagnozę. Chce go wyprowadzić z niemocy. W pierwszym rzędzie mobilizuje katolików. Rewolucja religijna uderzyła w XVI wieku w autorytet Kościoła, co — zrozumiałe zresztą — wywołało w obozie katolickim tem mocniejsze zaakcentowanie, zacementowanej pozycji. W ślad za tem poszedł pewien niepożądany rozrost bierności żywiołu świeckiego, który zaczął się uważać za zwolniony z obowiązków i odpowiedzialności za losy Kościoła.

Rychło stwierdzono z wyżyny Piotrowej niebezpieczeństwo takiego rozwoju myśli katolickiej. Zaczęli więc Papieże zwłaszcza w drugiej połowie XIX stulecia wprowadzać ją na właściwy tor. Najmocniej postawił sprawę obecny Papież w hasło i czynnie Akcji Katolickiej.

Jedno jeszcze wywoła zdumienie późniejszych historyków, a mianowicie bogactwo i głębia encyklik papieskich. Zpod ręki Piusa XI wychodzą encykliki w niezliczonych sprawach. Są to zasadnicze, wnioskujące w samo sedno poruszanych zagadnień, roztrząsania, pouczenia i postanowienia. Współczesny człowiek myślący nie może obojętnie przejść obok nich, o ile nie chce stać poza nawiasem życia.

Często i dużo mówi się o stosunku Piusa XI do Polski. Niewątpliwie ma on także podłoże w pewnym sentymencie. Na ziemiach polskich, wśród serc polskich zakwitły zalety serca, umysłu i woli Achillesa Rattiego najwspanialszym kwiatem, kryjącym owoc najszczytniejszego późniejszego posłannictwa. Takich przeżyć się nie zapomina i takich prostych serc, jakimi potrafią być polskie w stosunku do Namiestnika Chrystusowego.

W dziesięciolecie rządów Piusa XI podejrze Polska pod tron papieski bez darów, kosztownych w zrozumieniu świata, ale z wielką gotowością oparcia swych nowych dziejów o zasady Kościoła, który ją tysiąc lat temu wprowadził w rodzinę ludów zachodnich. Nie będzie szukała u Stolicy Apostolskiej korzyści politycznych, ale pragnie czerpać niespożytą siłę i moc moralną, aby obmyć się z brudu niewoli i pójść w wielką, jasną drogę przyszłości oraz współpracować z narodami, które pragną szczerze realizować w swej polityce ideał Chrystusowy sprawiedliwości i prawa.

Jak w przeszłości, tak i dzisiaj łączą się w duszy polskiej ideały religijne narodowe. Dzięki temu czujemy się blisko serca Ojca chrześcijaństwa. Pius XI nie jest nam obcym władcą, ale posiada naszą miłość i nasze serca. Płyną z nich życzenia i modlitwy, aby z radością spoglądał na bogate żniwo swego trudu apostołskiego.

Indywidualność Piusa XI

(KAP.) W uśpionem w ciszy nocnej Wiecznym Mieście ktoś długo jeszcze poza północ czuwa. Sercem i myślą obejmując dalekie kręgi Rzymu i świata. To papież.

Ósmy krzyżyk nie wyrzył na jego obliczu znamion głębokiej starości. Z jego postaci masywnej, gdy wstanie, bije siła i krzepkość, zachowane dzięki naturze napół wiejskiej, owianej ożywczem tchnieniem wiatrów lombardzkich, i długoletnim sportem wysokogórskim. Błądź oblicza w tym wieku i przy takim nawale pracy codziennej jest zrozumiałe: Ojciec św. liczy lat 74. W zimie wstaje już przed świtem; po mszy św., modlitwach i śniadaniu o 8 zabiera się do pracy, która trwa z postuchaniami do obiadu; godzina przejażdżki i przechadzki p o ogrodach watykańskich poprzedza nową po przerwie długą pracę, która przeciąga się do północy. W jego oczach szarych skupionych znać długoletni wysiłek myślowy, a w jego ustach zaciśniętych tkwi niezłomne postanowienie dokonać obowiązku. „Najprzedniejsze i najkonieczniejsze wychowanie polega na poszanowaniu obowiązku — pisał niegdyś. Przyjemność smakuje lepiej, gdy przedtem spełniony został obowiązek, i tem bardziej, gdy był trudny i połączony z niewygodami”. A przyjaciel papieża kardynał Lualdi świadczy o nim, że uważał za „najważniejsze codziennie spełnić „onus diei”, obowiązek powszedni, od którego nie wolno się wylamać. Pracuje wprawdzie wolno, ale zato gruntownie. Listy ułożone są systematycznie, stosownie do ich ważności. Na każdy dzień wyznaczona jest pewna „porcja” spraw do załatwienia, stąd i praca ma charakter równomierny.

Mówi mało, znając cenę słów, które wrażliwą się w pamięć słuchaczy. A mówiąc nakładają słowa do surowej karność, by jak najściślej oddały jego myśli. W jego obejściu uwidatnia się wyższość duchowa i umysłowa, arystokratyzm pewien, który zniewala do szacunku, a nawet u tych, co pierwszy raz zetknęli się z papieżem, wywołuje lęk. Ale Ojciec św. lekkim, do brotliwym uśmiechem obawę rozprasza.

Jest świadom do głębi istoty swej godności. I nie waha się podnieść jej blasku, jak to ongi czynił Leon XIII, w uroczystościach kościelnych, nie dla próżnego zadowolenia, ale by rozbudzić żywą cześć względem osoby Namiestnika Pana, któremu należą się holdy. A urok zewnętrzny objawy tej czci potęguje.

Jego postępowanie bezpośrednio cechuje równowaga, nie pozwalająca na to, by miał osobistych nieprzyjaciół. Podobnie w polityce. Jego akty polityczne są przemyślane i dlatego zawsze sprawiają silne wrażenie. Jego taktyka opiera się na znajomości psychiki ludzkiej, tak często nieskoordynowanej i dającej się uwieść podniecie chwilowej. Tej wybuchowości i zmienności przeciwstawia papież prawdziwą mądrość, oczekującą zejścia z fałszywej drogi. Nie drażni i nowierców ostrzejszym wystąpieniem, ale stosując zasadę „fortiter in re, suaviter in modo”, rozkrusza wielowiekową skorupę uprzedzeń, które fanatyzm radby jak najdłużej utrzymać.

W polityce zamierza wielkie rzeczy. Czy gdy chodzi o misję, czy o Akcję katolicką, czy o pokój na świecie, czy o jedność w Kościele, ma na uwadze miliony, narody całe, ludzkość. Przeświadczył cele olbrzymie, nie pomyślane i nie wykonywane jednocześnie przez nikogo z poprzedników: nawrócić Chiny i przygarnąć Rosję.

Akcja katolicka ma być armią światową, uzbrojoną w nieodmienne zasady. Nawrócenia zapewnią pokój religijny. Akcja katolicka, o ile będzie prowadzona solidarnie, zapewnić powinna pokój doczesny — wewnątrz-

ny, czyli społeczny i zewnętrzny — polityczny. Co w wiekach średnich papież podejmowali uczynić z pomocą państw świeckich, tego się Ojciec św. podejmuje z pomocą milionów szarych sprzymierzeńców, nie narzucając zgóry, jak ongi to czyniono, nakazów, lecz przekształcając dusze do osiągnięcia królestwa pokoju. Bo jest wadą zasadniczą ludzkiej umysłowości, sądzącej, że orężem tylko można odprzeć napaść zbrojną, gdy tymczasem i słowo pokoju wszczepione w miliony może rozbroić nieprzyjaciół. „Pokój mój daję wam” — powtarza za Chrystusem. Mój pokój. Między pokojem pisany a danym jest kontrast zbyt jaskrawy, by go nie widzieć, zbyt wielki, by móc go zaprzeczyć. Jeden obwarowano jałową stypulacją prawa, za którą jeży się klas groźnego oręża, drugi jest tchnieniem wszechwładnej miłości. Namiestnik Chrystusowy daje ludom pokój Chrystusowy. Nie owija go w ostonki artykułów i faldami zastrzeżeń nie układa jego szat długich i ciężkich. Pokój jest prosty i bliski — leży w sercu, które się podda miłości. Ale ten, który ma prawo przemawiać do milionów, ma również możliwość mijony serc poddać Królowi pokoju.

(Marjan Pachucki. Papież Pius XI, Żywot i rządy).

Amerykanizm

V. Zamerykanizowane Niemcy

Ze wszystkich narodów europejskich Niemcy mieli najwięcej danych, by pójść w swej wytwórczości w ślady Ameryki. W przedwojennych czasach bili oni we współzawodnictwie Anglików i innych, że byli o wiele mniej od nich rutynistami, że bez porównania szybciej zaprowadzali u siebie wszelkie inowacje. Oni także wyróżniali się umiejętnością produkowania na wielką skalę taniej tandety. „Schlecht aber billig” — powszechnie uważano za przewodnią zasadę przemysłu niemieckiego. Byli oni również chętnymi konsumentami tandety.

Pamiętam jeszcze z lat młodych, jak się zdziwiłem, kiedy znajomy mój, Prusak z Wrocławia, gdy mu utyskiwał na tandetę, odpowiadał: „A ja lubię rzeczy nowe, wolę coś taniego, co się szybko zniszczy, a potem kupuję się nowe”. Czyż to nie urodzony adept dla ekonomistów amerykańskich ostatniej doby?...

Zresztą nietylko zdolności i skłonności gospodarcze pchały Niemców do naśladowania Ameryki. Stawiając sobie po przegranej wojnie za cel jak najszybciej wydzwignąć się z gospodarczo, widziały one, że jedynym krajem, któremu w tej ciężkiej powojennej dobie się powodzi, są Stany Zjednoczone. Jak wszyscy inni, a pewnie w większym stopniu niż inni, przypisali to powodzenie przede wszystkim wyższości amerykańskich metod produkcji. I powiedzieli sobie, że trzeba swój przemysł na wzór amerykański przeorganizować.

Oni, zresztą, nietylko to sobie powiedzieli. Kto się uważnie przyglądał postępowaniu Niemców po wojnie, ten musiał spostrzec, że kandydują oni do roli głównych przyjaciół Ameryki w Europie, że może nawet uśmiecha im się pozycja amerykańskiej, że tak powiemy, ekspozytury w Europie. Wobec pewnego do Ameryki antagonizmu jej dłużników, państw zachodnich, antagonizmu, którego wzrost napewno przewidywali, obliczali sobie, że ich interesy raczej dyktują im oparcie się o taką potęgę nowych czasów, jak Ameryka. Na tej drodze można będzie rychło dojść do górnego stanowiska w Europie.

Tak, jak rzeczy stały po wojnie i jak się zapowiadały na przyszłość — ta koncepcja nie była taka głupia i nawet nie tak trudna do zrealizowania. Niemcy wiedzieli, że Ameryka, choć udział w wojnie przeciw nim wzięła, nie była wcale tak wrogo dla nich usposobiona. Ameryka, po upływie trzech lat wojny, doszła do przekonania, że musi się w nią włączyć ze względów zarówno politycznych, jak gospodarczych i finansowych. Nie mogła zaś przecie stanąć po stronie Niemców — poza wszelkimi względami nawet geografja na to nie pozwalała.

Niemcy wiedzieli, że jeżeli nie zostałyby naprawdę w tej wojnie rozbite, jeżeli zakończono ją przed zadaniem im wielkiej klęski, to było to zasługą przede wszystkim prezydenta Wilsona. Wiedzieli wreszcie, że są w Ameryce mocne, że mają tam wielu i wpływowych Niemców oraz wielu jeszcze bardziej wpływowych Żydów.

Zresztą, chociaż zwyciężeni, zachowali przed wojny reputację najpotężniejszego w Europie narodu, politycznie i gospodarczo, reputację, która sprawiła, że nikt o ich szybkim podźwignięciu się nie wątpił, że zatem na przyszłość są bardziej pożądanym, niż ktokolwiek, sojusznikiem.

Miały one po wojnie duże moralne stanowisko i w Anglii, i w Ameryce. Propagandę w każdym z tych krajów prowadziły bardzo ogólnie i skutecznie.

Nie tu miejsce na zatrzymywanie się nad tą stroną rzeczy, na wyliczenie wszystkich wpływów jawnych i tajnych, które tu działały — dziś wszakże to już można powiedzieć, nie obawiając się, że z tego duża szkoda może wyniknąć, że i w Anglii i w Ameryce bardzo poważne, nawet decydujące siły postanowiły Niemcom pomóc do całkowitego wydzwignięcia się z klęski i, na wschodzie przynajmniej, do powrotu do dawnych granic.

Stąd w ogromnej mierze ta wędrówka miliardów amerykańskich i angielskich do Niemiec w charakterze pożyczek na wszelkie możliwe cele. Podyktowała ją wiara w wielką przyszłość gospodarczą i polityczną Niemiec, a stąd wiara, że te lokaty są pewne i opłacają się; z drugiej zaś strony — przekonanie, że wielkie, potężne Niemcy, z odzyskanym stanowiskiem, przede wszystkim na swej wschodniej granicy, są na kontynencie europejskim potrzebne.

Nie było to dla nas wesołe, ale tak było, i nietrudno było to zauważyć.

Niemcy tedy po przegranej wojnie zaczęły przygotowywać drugą wojnę, gospodarczą i dyplomatyczną, która im się zapowiadała jako wygrana. Co prawda, i pierwsza, kiedy ją zaczęli, wydawała im się wygrana.

Dostały one dużo pieniędzy z Ameryki, z Anglii, z Holandji, ze Szwajcarii, a nawet i z Francji. Ta część pożyczonych pieniędzy, część większa, która nie poszła na spłatę rat reparacyjnych, użyta została na wszelkie możliwe instalacje: przede wszystkim na zamerykanizowanie przemysłu, na mechanizację i racjonalizację fabryk, a dalej na elektryfikację i inne roboty publiczne, na budownictwo, nawet na urządzenie wielkich stadionów sportowych. Wszystko to robiło się tak w stylu amerykańskim, z takim rozmachem, że nawet w niedużych względnie miastach budowano „drapacze nieba”...

Przygotowali się na ogromną produkcję i na ogromny eksport. Chodziło tylko o rynki. Dla pozyskania sobie rynków starali użytkować wszystkich Niemców, rozrzuconych po świecie odwołując się nietylko do ich chęci zarobku, ale i do patriotyzmu. Istotnie, dużo w tym względzie zro-

*) W roku ubiegłym nowomianowany poseł niemiecki w Pekinie dr. Trautmann, przejeżdżając przez Charyn, zatrzymał się tam i wygłosił na zebraniu mowę. Odmawiał w czarnych barwach położenie Niemiec, zapowiedział na obecną zimę 7 milionów bezrobotnych i wskazał, że obowiązkem każdego Niemca na świecie jest pracować nad rozszerzeniem zbytu dla towarów niemieckich.

bili. Wywóz ich znacznie wzrósł. Ale co to znaczy dla tak zainstalowanego przemysłu? Nadprodukcja jest odczuwana coraz silniej, a liczba bezrobotnych zatrważająco rośnie. Na to, żeby przy tak zorganizowanym przemyśle, jak amerykański lub niemiecki, nie było nadprodukcji i bezrobotnych — wobec tego, co się dzieje na ziemi —, trzeba znaleźć rynki poza kulą ziemską, rozwinąć komunikację międzyplanetową. Może o tem myślą ci Amerykanie, co się tak interesują sprawą wejścia w stosunki z Marssem...

Niemcy się w ogromnej mierze zainstalowali ponad potrzebę, nad stan, i, zdaje się, że sami to dobrze dziś widzą. Pomijając już niedorzeczność zużycowania pożyczonych pieniędzy w tak ciężkich czasach na rzeczy nieprodukcyjne, więcej bez porównania stracili, powiększając środki produkcji, gdy niema dla kogo produkować.

Przez mechanizację i racjonalizację fabryk osłabił rynek wewnętrzny. Bo bezrobotny dotychczas coppersa żyje, więc jest konsumentem, ale konsumentem na koszt publiczny. Za jego konsumpcję muszą płacić producenci podatkami.

Tymczasem wierzyciele domagają się spłaty długów: ich samych położenie jest coraz gorsze. Na 29 lutego banki niemieckie mają przed sobą termin 6 miliardów marek zagranicznych długów krótkoterminowych, z ogólnej sumy 11 miliardów. Wierzyciele by się zadowolili, gdyby dostali 10 proc. tej sumy i gwarancje reszty na realnych obiektach w Niemczech. Kwestja, jak z tego Niemcy wyjdą, jest dziś jed-

Przy napadach podagrycznych w stawach

złóg dna wy w postaci węzełka usuwa kuracja domowa Piszczaniskim mulem leczniczym. Gotowe kompresy „Gamma” i kostki mulew „Pi - Qa” można otrzymać w każdej aptece i drogerji. Informacje: Biuro Piszczany, Poznań, Rzeczypospolitej 3. Tel. 1895. Tw 851

nem z najbardziej palących zagadnień międzynarodowych.

Amerykanizacja tedy Niemcom nie pomogła — przeciwnie, doprowadziła do tego, że są państwem najmniej ze wszystkich wypłacalnym. Zawiodły ich nadzieje na świetny rozwój gospodarczy, który miał dać podstawę do odrodzenia ich potęgi politycznej. Jednocześnie wszakże stała się rzecz, niemniej dla ich widoków fatalna. Anglija i Stany Zjednoczone, na których poparci budowały one swoje plany, są dziś państwami, mającymi największe trudności gospodarcze i finansowe, a stąd dążności ich do interwencji na zewnątrz są coraz słabsze; niedawno zaś jeszcze mogło się zdawać, że te państwa będą regulowały wszystkie sprawy świata. Dostały wreszcie Niemcy poczesne miejsce w Lidze Narodów po to tylko, żeby się dowiedzieć, że ta instytucja szybko zmierza do utracenia resztek swego wpływu.

Zdaje się, że ta wojna gospodarcza i dyplomatyczna, którą Niemcy przedsięwzięli po przegraniu tamtej, jest już także przegrana.

ROMAN DMOWSKI.

Jak pp. Górecki i Lamot „zwalczały kryzys” na Pomorzu

Minister skarbu o 350 tys. dla „Dnia Pomorskiego”

Skandaliczna afery „Dnia Pomorskiego”, którego wydawcy otrzymali od b. wojewody Lamota 350.000 zł na kupno drukarni, zatacza coraz szersze kręgi. P. minister skarbu Jan Piłsudski w przemówieniu na zakończenie debaty budżetowej udzielił w tej sprawie nowych wyjaśnień, odmiennych od tego, co powiedział poprzednio, replikując posłowi Rybarskiemu. P. Piłsudski tłumaczył się, że wtedy nie miał jeszcze dostatecznych ścisłych danych. Posiadłszy te dane, podzielił się niemi z Sejmem.

To, co powiedział ostatnio p. minister skarbu, nietylko nie usprawiedliwia tej niestycznej transakcji, ale obciąża bardzo poważnie prezesa B. G. K. p. Góreckiego i b. wojewodę p. Lamota. Z wyjaśnień p. Piłsudskiego okazuje się, że we wrześniu 1930 r. rada nadzorcza Banku Gospodarstwa Krajowego postanowiła przyjąć z pomocą Pomorza, „wychodząc z założenia, że Pomorze w porównaniu z innymi dzielnicami państwa przeżywało cięższy kryzys” (słowa p. ministra skarbu). W tym celu postanowiła rada przeznaczyć pewne fundusze na ulżenie życia gospodarczemu tej dzielnicy, a mianowicie na kredyty ulgowe i zapomogowe. Przeznaczona suma 975.000 zł miała służyć na pokrycie różnicy między oprocentowaniem normalnym a ulgowym. Dyspozycję tą sumą zleciła rada Banku prezesowi swemu gen. Góreckiemu w porozumieniu z woj. Lamotem.

Dotąd wszystko w porządku. Sprawa była istotnie ważna i pilna, o charakterze państwowym i narodowym, z uwagi na znany fakt, że na terenie Pomorza istnieje inna akcja ulgowa kredytu, której źródła i cele znajdują się poza granicami państwa. Po dokonanej w r. 1929 zmianie statutu Banku Gospodarstwa Krajowego rada nadzorcza uzyskała prawo przeznaczania z zysku dowolnych sum na cele społeczne, z czego korzystały i korzystają ciągle rozmaite instytucje, dobrane pod spe-

cialnym kątem widzenia przez obecne władze Banku. W r. 1930 poseł Rybarski, wydelegowany przez Sejm, zbadał i przedłożył Sejmowi wykaz subwencji, udzielonych przez p. Góreckiego w r. 1929. W ogromnej większości z funduszy B. G. K. korzystały rozmaite „sanacyjne”, „instytuty”, Federacja Obrońców Ojczyzny, Touring - Club (?), Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet („Kwoka”) i t. p. Ówczesny minister skarbu p. Matuszewski zapewnił, że na przyszłość będzie zważał nad właściwym przeznaczeniem zysków B. G. K.

Zapewnienie to zostało wykonane w ten sposób, że z wyżej wymienionych sum, przeznaczonych na ulgowe kredyty gospodarcze na Pomorzu, a zatem na ratowanie rolnictwa, rzemiosła i handlu, p. Górecki — jak to wyraźnie stwierdził p. minister Piłsudski — przeznaczył 350.000 zł spółdzielni wydawniczej w Toruniu, czyli wydawnictwu „sanacyjnego” „Dnia Pomorskiego”. Uczyniono to w tej formie, że właścicielem tej sumy miał być nie B. G. K., ale p. Lamot, względnie każdorazowy jego następca na stanowisku wojewody pomorskiego. A zatem — wbrew zaprzeczeniom posłów z B. B. — utworzono z funduszy B. G. K. polityczny fundusz dyspozycyjny wojewody pomorskiego.

Rzecz jest jasna i nie wymaga komentarzy. Fundusze Banku Gospodarstwa Krajowego, operującego kapitałem państwowym, a zatem własnością ogółu obywateli, płyną szerokim strumieniem na partyjno - polityczną robotę obozu „sanacyjnego”. PP. Górecki i Lamot za najważniejszą sprawę społeczną i gospodarczą na Pomorzu uznali kupno drukarni dla „sanacyjnego” dziennika, przeznaczając na ten cel nie swoje pieniądze, lecz publiczne.

Ubolewać należy, że p. minister Jan Piłsudski, który osobiście jest porządnym człowiekiem, podjął się obrony tej brudnej afery.

M. K.

250 tys. dla „Dziennika Poznańskiego”

Na liczne zapytania z kół Czytelników naszych stwierdzamy w uzupełnieniu przedwczorajszego artykułu wstępnego, że suma, jaką „Dziennik Poznański” otrzymał od Banku Gospodarstwa Krajowego, a więc z pieniędzy państwowych całego społeczeństwa, wynosi 250 tys. złotych.

Dwie konfiskaty

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu dokonał wczoraj zajęcia nr. 68 „Kurjera Poznańskiego” (wydanie wieczorne) z dnia 12. 2. 1932 z powodu nagłówków i końcowych dwóch ustępów artykułu o Hałasie, zamieszczonego na stronie 6. Po dokonanej konfiskacie wydrukowano nowe wydanie „Kurjera Poznańskiego”, oznaczone numerem 68 A.

Tak samo dzisiaj Miejski Urząd Bezpieczeństwa Publicznego dokonał konfiskaty nr. 69 „Kurjera Poznańskiego” (wydanie poranne) z dnia 13. 2. 1932, również z powodu artykułu o Hałasie, zamieszczonego na stronie 1. Konfiskacie uległ zarówno nagłówek artykułu jak i artykuł cały.

Ze względu na konfiskatę pierwszą powtarzamy w niniejszym naszym wydaniu wieczornym odcinek opowieści Arkadego Fiedlera p. n. „Wśród Kowadów nad Iwahy”.

Jak to nazwać?!

„Troska” rządu i władz skarbowych o rolnictwo

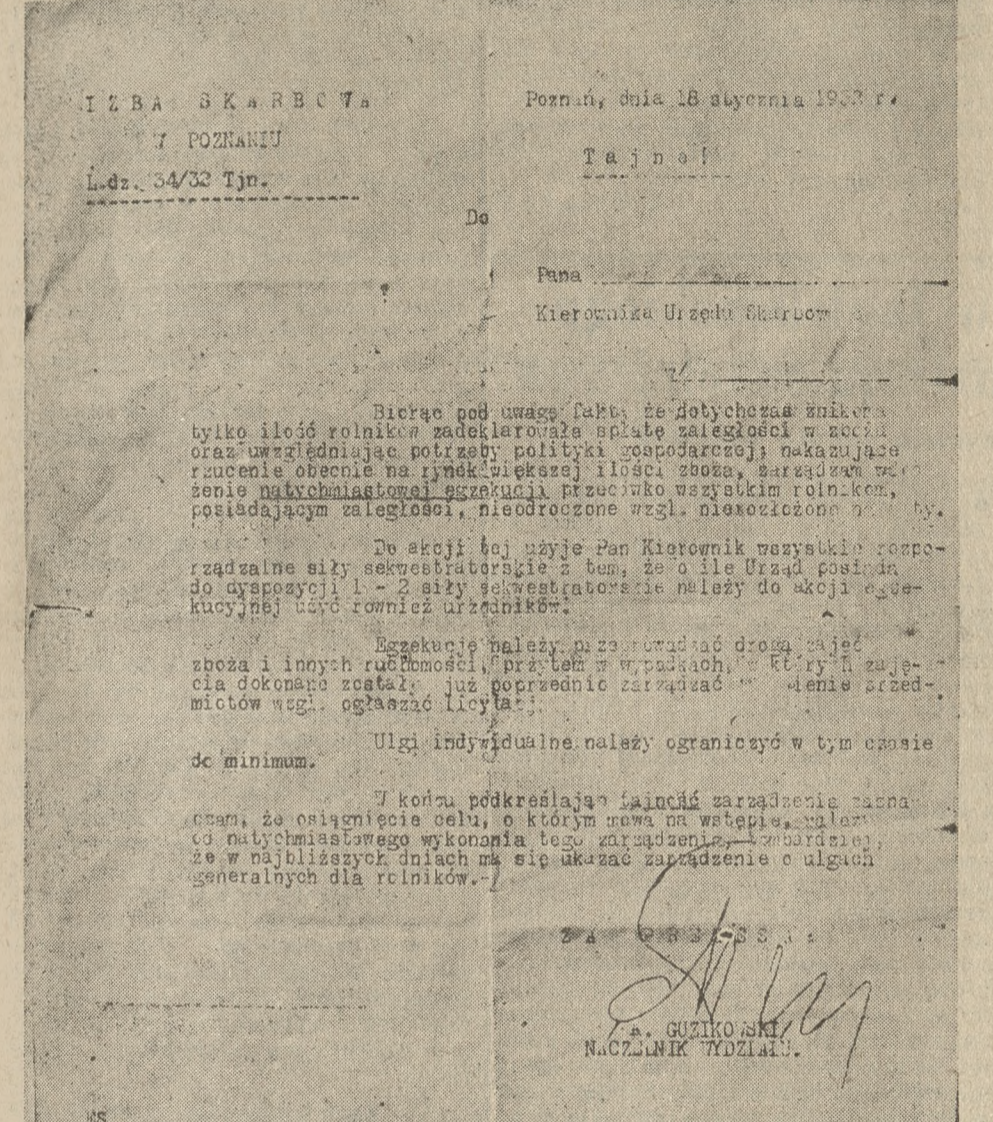
„Gazeta Handlowa” doniosła, co następuje:

„W kołach rolniczych rozszły się wczoraj pogłoski, jakoby ministerstwo skarbu wydało poufny okólnik do władz skarbowych, zalecający przyśpieszenie egzekucyj podatkowych za rok 1929, 1930 i 1931. Wiadomość ta w kołach rolniczych wywołała zaniepokojenie, zwłaszcza wobec tego, że ostatnio spodziewają się one pewnych ulg z powodu zapowiedzianego na 13 ubm. wniesienia do Sejmu projektu ubm. wniesienia do Sejmu projektu ustawy upoważniającej ministra skarbu do udzielania ulg w spłacie podatków zaległych oraz odraczania i rozkładania ich na raty. Mówi się o tem, że okólnik ten zaleca przyspieszyć czynności egzekucyjne, tak, by były zakończone do dnia 15 lutego br. Jak nam donoszą z prowincji ostatnio zauważać się daje jakoby wzmożenie nacisku egzekucyjnego na wsi, co świadczyłoby o tem, że wspomniane pogłoski nie są pozbawione pewnych podstaw.”

W odpowiedzi na to Polska Agencja Telegraficzna podaje następujący ko-

munikat:
 „W związku z zamieszczoną w dzisiejszej „Gazecie Handlowej” pogłoską, jakoby ministerstwo skarbu wydało jakiś poufny okólnik do władz skarbowych, zalecający przyśpieszenie egzekucyj podatkowych w rolnictwie, P. A. T. została upoważniona do kategorycznego stwierdzenia, że wiadomość ta jest nieprawdziwa. Żaden taki okólnik wydany nie był. Natomiast zgodnie z zapowiedzią p. min. rolnictwa rząd wniósł dzisiaj do Sejmu projekt ustawy o spłacie zaległości podatkowych. Ustawa ta zawiera upoważnienie ministra skarbu do odraczania i rozkładania na raty oraz umarzania w części lub całości zaległości w podatkach państwowych oraz w niektórych daninach komunalnych, jak również do obniżenia i umorzenia kar za zwłokę, odsetek za odroczenie i kosztów egzekucji, pobieranych od tych zaległości.”

Tyle komunikat ministerstwa skarbu za pośrednictwem P. A. T. Tymczasem przed nami leży następujący dokument:

Oto facsimile wymownego dokumentu. Pytamy:
 1) Czy jest rzeczą do pomyślenia, by poznańska Izba Skarbowa tego rodzaju tajny okólnik wydawała bez wyraźnego zlecenia ministerstwa skarbu? Czy nie jest on wręcz wykonaniem takiego zlecenia ministerjalnego?
 2) Jak może rząd, „dbający o rolnictwo”, nakazywać w dzisiejszych warunkach, gdy rolnictwo i tak już prawie kona, wdrażanie „natychmiastowej egzekucji” zapomocą „wszystkich rozporządzalnych sił sekwestratorskich”, a nawet innych urzędników, i to w celu „zajęcia zboża i innych ruchomości”, przyczem każe się „w wy-

padkach, w których zajęcia dokonane zostały już poprzednio, zarządzać zwieżenie przedmiotów względnie ogłaszać licytację”, a „ulgi indywidualne ograniczać w tym czasie do minimum”?
 3) Jak nazwać podkreślenie tajności zarządzenia tem, że „osiągnięcie celu... zależy od natychmiastowego wykonania tego zarządzenia, tem bardziej, że w najbliższych dniach ma się ukazać zarządzenie o ulgach generalnych dla rolników“?
 4) Czy nie jest to wręcz przerażająca ilustracja „sanacji moralnej“?
 Dalszych pytań wolimy nie stawiać...

dzieje się to z powodów, nie nie mających wspólnego z moralnością. — Gwałt litewski wobec Niemców kłajpedzkich jest bowiem prostru kłeską tych przemądrych lisów, którzy myśleli, że potrafią wyzyskać silne przeciwieństwa polsko-litewskie w sensie niemieckim. Krótko powiedziawszy: ponieważ Litwa pokłóciła się z Polską z powodu Wilna na śmierć, znalazło się dosyć ludzi w Niemczech, którzy pragnęli znaleźć w Litwie pożądanego sprzymierzeńca celem okrajania Polski.”

W dalszym ciągu wspomina „Vorwärts”, że nawet części wschodniopruskiego „Stahlhelmu” utrzymywały niewyjaśnione jeszcze stosunki z litewskim związkiem „tautininków” (nacionalistów litewskich).

W świetle tych wywodów jest bardzo charakterystyczne przyjęcie, jakiego doznały w Niemczech solidaryzowanie się Polski z protestem niemieckim przeciwko Litwie. „Deutsche Allgemeine Zeitung” z dnia 9 b. m. pisała o tem w następujący sposób:

„Nawiasem tylko powiedzmy, że wiadomość warszawska, iż nasz szlachetny polski sąsiad uważa zażalenie niemieckie za zupełnie uprawnione i „poprze” je w Radzie, nie może po stronie niemieckiej wywołać żadnego entuzjazmu. Chodzi bowiem wyłącznie o próbę Warszawy łowienia trochę w mętnej wodzie w własnym politycznym interesie”. A w dalszym ciągu pismo niemieckie ujmuje się za — Wilnem, i pisze, że niepodległość Litwy, umożliwiająca bezpośrednie połączenie lądowe Niemiec z Rosją jest cierniem w oczach Polski.

Niemcy, jak się okazuje, wcale sobie nie życzą, ażeby Polska broniła ich interesów przed Litwą. Nawet, gdy ta ostatnia zabiera im Kłajpedę, gotowe są bronić Litwy — przed Polską. Ta sama „D. A. Z.” z dnia 11 b. m. przyznaje zresztą, że kłajpedzcy Niemcy skarżą się oddawna na „obojętność” Rzeszy wobec Kłajpedy i tłumaczy się... cenzurą litewską, która podobno wszelkie odnośne głosy prasy niemieckiej konfiskowała. Trzeba jednak przyznać, że i „D. A. Z.” zdobyła się na groźbę wobec Litwy. Jest ona tak charakterystyczna, że należy ją przytoczyć przedewszystkiem na tle ostrej krytyki, z jaką się spotkała w Berlinie mowa ministra Zaleskiego w Genewie, a zwłaszcza jej ustęp o niebezpieczeństwie niemieckich nieoficjalnych formacji wojskowych. W „D. A. Z.” z dnia 7 b. m. pisał mianowicie, jeszcze nie wiedząc o zamachu w Kłajpedzie, niejaki Otto von Sethe w artykule wstępnym:

„Gdyby jednak nastąpiła, co jest nieprawdopodobne, próba puczu litewskiego, nie będzie można uniknąć zapewne w dzisiejszych narodowo podnieconych Niemczech, że podobnie jak w roku 1921, tysiące i tysiące niemieckich młodzieńców i mężów pójdą za granicę i że w lasach i wrzosowiskach terytorjum kłajpedzkiego znowu skupią się naokół czarnych chorągwi gromady, z którymi puczyci będą musieli się liczyć. 30 000 ludzi chwyciło w czasie największej tęsknoty za pokojem w Niemczech, krótko po okropnościach wojny światowej, za karabiny i pociągnęło na Śląsk... W czasie obecnym, gdy mamy miliony bezrobotnych, gdy męska młodzież niemiecka, zgrzytając zębami, zakłada beczynną rękę, w okresie narodowego podniecenia, liczba ta uwielokrotniłaby się i żaden rząd niemiecki nie mógłby temu przeszkodzić”. (Podkreślenie koresp. „Kurjera Poznańskiego”).

Ten ustęp trzeba zacytować w Genewie jako komentarz do mowy Zaleskiego. Jednak po tej groźbie autor stwierdza znowu, że Niemcy łączą przeciw z narodem litewskim „wielkie sympatje”, i czule kieruje wzrok Litwinów — na Wilno i na Polskę, gdzie, jak pisze, obie mniejszości pracują ręką w rękę, i od której stała się Litwie wielka krzywda. „Tu istnieją mocne wspólne interesy pomiędzy narodem litewskim i niemieckim, obydwaj bowiem cierpią z powodu pychy („Uebermut”) polskiej.”

W kilka dni potem przychodzi jednak na „D. A. Z.” chwila zwątpienia. Autor, ukrywający się pod pseudonimem Cincinatus, pisze mianowicie: „Litwa i Rosja Sowiecka miały być chwytami obcęgów, którymi chciano zduśnić Polskę. Istnieją przyczyny do wątplenia, czy ta teoria jest prawdziwa. Prędzej mogłoby się zdarzyć, że Litwa pod naciskiem Polski i wspominając państwo Jagiellonów, przeboleje stratę Wilna, a nie wyrzeknie się rozszczeń do ziemi kłajpedzkiej, otwierając jej dostęp do morza”. Wobec tego autor domaga się polityki real-

Witamin, więcej witamin dzieciom!
 Czy wiecie matki, że krzywicę, słabość i rozmięknienie kości, ogólny niedorozwój powoduje brak witamin? Czy wiecie o tem, że dla pełnego rozwoju kręgosłupa należy organizmowi dostarczyć soli wapniowych i fosforowych?
 Wybitne własności lecznicze tranu, są Wam chyba znane. Stosowały go już przecież Wasze prababki. Niechętnie go jednak przyjmowałyście z powodu niedobrego smaku. Wiedźcie więc że istnieje lek, który zawiera witaminy sole wapniowe i fosforowe oraz najczystszy tran, który jest przytem tak smaczny, że dzieci z radością go przyjmują. Jest to **Emulsja tranowa „Erbe”**. Jeśli więc dbacie o zdrowie i rozwój swych dzieciątek nie wlekajcie ani dnia i zażądajcie w najbliższej aptece lub drogerji, Emulsji Tranowej „Erbe”.
 Pw 9 808-51.36

nych faktów, mianowicie nacisku gospodarczego na Litwę.

Cóż wynika jednak z przytoczonych powyżej głosów? Otóż mimo licznych litewskich kroków antyniemieckich sposób, w jaki się traktuje w Berlinie Litwę, jest zupełnie inny, niż stosunek do Polski. Niemcy prostru nie chcą wywoływać nienawiści przeciwko Litwie. Coby to było naodwrot, gdyby Polska postąpiła z Gdańskiem tak, jak Litwa z Kłajpedą? Przecież liczne głosy niemieckie głównie dlatego nawołują do energicznego wystąpienia przeciwko Litwie, bo sprawa Kłajpedy mogłaby być przykładem dla Polski, o której przy tej okazji pisze się w tonie znacznie bardziej nienawistnym, niż o Litwie. Być może, że Polska przyłączyła się do protestu niemieckiego przeciwko Litwie, ażeby w ten sposób dowiedzieć Niemcom, że nie zamierzamy iść w jej ślady. Efekt tej uprzejmości jest nietylko żaden, ale nawet potraktowano ją w Berlinie z obelżywą ironją.

Cóż, trzeba się z tem pogodzić, że Niemcy od Litwy dużo zniosą. Polityka niemiecka ma w tem swój cel. Wynika on zarówno z tego, co pisze „Vorwärts”, jak też z cytatu z „D. A. Z.” o „obcęgach”, mających zduśnić Polskę. Idziemy jeszcze dalej. W gruncie rzeczy polityka niemiecka uważa Litwę w dalszej perspektywie jako kraj, który jest i ma być jeszcze więcej zależny od Niemiec, a może kiedyś dostać się wogóle pod ich panowanie. Teoria o konieczności rozprzestrzenienia się Niemców nad Bałtykiem jest już gotowa nie od dzisiaj i podczas, gdy Niemcy boją się Polski jako państwa, które może im stawić opór, Litwa jako państwo małe i słabe, nie wchodzi z tego punktu widzenia wcale w rachubę. Jeżeli dzisiaj Kłajpeda znajdzie się pod panowaniem niemieckim.

„Gorzej z Polską! Stąd różnice w odniesieniu się do obu krajów, które warto sobie uświadomić, bo są bardzo pouczające. Zaś przyjęcie kroku polskiego w sprawie Kłajpedy w Berlinie powinno być dla Warszawy nauką, że trzeba wiedzieć, komu można zrobić uprzejmość. Nie wszędzie poziom polityczny jest tak wysoki, że nawet, gdy się ją uważa za niepotrzebną, zachowuje się przyjęte w takich razach formy światowej grzeczności.”
 Jerzy Drobniak.

„Jeden naród — jedna myśl”

W roku 1901 pojawiła się nakładem „Dziennika Berlińskiego” (L. Wróbla) pierwsza broszura wszechpolska dla społeczeństwa zaboru pruskiego pióra Marjana Sevdy p. t. „Jeden naród — jedna myśl”. Broszura ta jest potrzebna do pracy historycznej. Ktoby broszurę tę posiadał, tego prosi się o pożyczanie jej na czas krótki, a ręczymy za jej zwrot.

Furjat w sali tanecznej

Jedna Żydówka zabita, druga ciężko ranna.

Warszawa, 13. 2. (Tel wł.). — Przy ul. Leszno 19 była na pierwszym piętrze szkoła tańca Żyda Szymatycznego, gdzie często urządzano zabawy, trwające do późnej nocy. Mieszkający na parterze robotnik monter Chnielewski wygrażał się, że musi zrobić porządek, tak go nocne zabawy denerwują. O północy wpadł z rewolwerem na salę tańca, gdzie była zabawa i zaczął strzelać. Jedna Żydówka Figielbaum zabita, druga Lis ciężko ranna. (w)

Berlin — Kłajpeda — Kowno — Warszawa

Dziwny umiar — Przyjęcie kroku polskiego w Berlinie — Charakterystyczna prośba — Kłajpeda Kłajpedą, ale kochajmy się i dalej na Polskę — Żle umieszczona uprzejmość

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)
 Berlin, 12 lutego.
 Litewski zamach stanu w Kłajpedzie wywołał w Berlinie oburzenie. — Rząd niemiecki zaprotestował w Genewie, i domaga się nawet bardzo daleko idącej „restitutio ad integrum”. Wszystko to prawda. A jednak stosunek Niemiec do zamachu litewskiego jest, zważywszy cały stan rzeczy, stosunkowo pełen umiaru. Nikt przedewszystkiem ani Litwy ani Litwinów nie miesza z błotem, prasa nie wyrzuca się o niej z pogardliwą nienawi-

ścią, nie inscenizuje żadnej specjalnej „hocy” antylitewskiej. Bardzo trafnie ujął położenie „Vorwärts” z dnia 9 b. m., zamieszczając artykuł, w którym między innemi czytamy:
 „Wyobraźmy sobie, że aresztowanie Boetchera rozkazane zostało nie w Kownie, ale w Warszawie, a można sobie wyobrazić piekielny ryk naszych narodowych bolszewików aż nazbyt dokładnie. Jeżeli dzisiaj prasa Hitlera i Hugenberga nie pobrękuje, tak jak to zwykle lubi, szablą,

Opinia francuska wobec wystąpienia p. Tardieu w Genewie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Paryż, 11 lutego.

Projekt francuski w sprawie rozbrojenia, przedłożony przez p. Tardieu w Genewie, został poniekąd jeszcze uzupełniony ostatnim jego przemówieniem. Zrozumiałem jest, iż to nieoczekiwane wystąpienie ministra wojny wywołało i w Paryżu rozliczne komentarze, w kołach lewicowych konsternację, albo co najmniej zamieszanie, a na prawicy zadowolenie, że wreszcie nad jeziorem Lemańskim dał się usłyszeć energiczny głos Francji, domagający się zrządzenia maski przez tych wszystkich, którzy udali się do Genewy celem rozbrojenia Francji.

Poruszenie w tutejszych kołach politycznych jest duże. Nie można mu się dziwić. Od zgorą lat dziesięciu obrady międzynarodowego parlamentu genewskiego odznaczały się przede wszystkim albo brakiem wiary w tę instytucję, albo też obłudnym bluffem. Im bardziej bowiem Niemcy odbiegały od zobowiązań, przyjętych w traktatach, temwięcej augurzy genewscy używali języka „pacyfistycznego”. Niedawno jeszcze pewien „lokarnieńczyk” czyste wody zapewniał mnie z ręką na sercu, przepelnionem miłością ku Briandowi, iż w Genewie rozmawia się tylko po europejsku. Nie dla czego też innego stary kontynent wyrażony był coraz bardziej i z tak już niepewnej równowagi.

Aż tu przyszła chwila, iż p. Tardieu położył koniec frazeologii briandyzmu. Genewa, uzbrojona w intrygi, wymierzone przeciwko „militarystycznej” Francji, oczekiwała z pełnym obłędem uśmiechem na jej delegację. Tymczasem stało się inaczej. — Przewodniczący tej delegacji przyparł do muru reprezentantów innych państw. Ze wszystkich stron starego i nowego kontynentu oskarżano Francję o imperializm, a tu ona wystąpiła z konkretnym, konstruktywnym planem rozbrojenia. Śmiała inicjatywa francuska pomieszała też wszystkie szyki; ton, pełen autorytetu i szczerości, z jakim przemawiał p. Tardieu spowodował ostateczne zamieszanie, a powiedzmy nawet pewną panikę w tych wszystkich kołach międzynarodowych, w których przygotowywano się z ponowną ofensywą przeciwko bezpieczeństwu Francji.

Zrozumiałem jest, iż narodowa opinia tutejsza z nieklamanem zadowoleniem może sformułować swój biuletyn: „bitwa o rozbrojenie rozpoczyna się sukcesem francuskim”. Pierwsze to zwycięstwo taktyczne jest tem więcej oceniane, iż ze wszystkich stron odzywają się miarodajne głosy, podkreślające, iż plan, z jakim wystąpił minister wojny w Genewie, nietylko nie był planem improwizowanym, ale w dodatku nad jego redakcją pracowali z jednej strony politycy, a z drugiej i wojskowi, z pomiędzy których wymieniamy się nazwiska marszałka Pétain i generała Weyganda. Niektórzy zapytują siebie, czy sformułowanie planu nie było demonstracją ab absurdo, zmierzającą do skonfundowania przeciwników — ale to inna historia. Delegacji francuskiej chodziło niezawodnie o postawienie kropek nad „i”, a zarazem o zerwanie zasłony pacyfistycznej, poza którą przygotowywała się z jednej strony cała kuchnia intryg, a z drugiej militarystycznym pangermański. Otóż już dzisiaj można powiedzieć, iż dzięki realistycznemu wystąpieniu p. Tardieu zasłona ta została zerwana.

Rząd francuski — pisze „Journal des Débats” — nie chciał w Genewie zadowolić się jedynie stanowiskiem negatywnym, ale pragnął przed reprezentantami zgrupowanych narodów wystąpić z planem pozytywnym, inaczej mówiąc nietylko wykazać swoją dobrą wolę, ale równocześnie wystawić na próbę dobrą wolę i innych państw.

Opinia narodowa przyklaskuje wystąpieniu swego ministra wojny, uważając, że w ten sposób zmusił on wszystkie inne państwa do jasnego wypowiedzenia się nietylko co do sprawy rozbrojenia, ale co do samego problemu Ligi Narodów. Zresztą przemówienie p. Tardieu jest uważane jako powrót do zasady przestrzegania traktatów z wykazaniem, iż nowe pakti nie wzmocniły pierwszych i że przez ostatnich lat 13 na terenie genewskim dokonano się niemało błędów. Opinia publiczna jest zmęczona rozlicznymi zjazdami i niemniej licznymi „gestami politycznymi”, których jednak nie należy mieszać ze zobowiązaniami praw-

nymi, posiadającymi moc wykonawczą, a koniecznymi, jeżeli się chce dać narodom zabezpieczenie ich pokoju oraz zredukowanie ciężarów wojskowych. Z nieminiejszą słusnością podkreślił p. Tardieu, jak prawdziwie pokojowo jest usposobiony lud francuski, który w ciągu ostatniego stulecia narazony został na trzykrotny najazd nieprzyjaciela i wobec tego pragnie tylko, by jego ziemia została zabezpieczona przed ponowną inwazją; że Francja zawsze okazywała dużo wspaniałomyślności, a w ostatnich latach dała pod tym względem jedyny w swoim rodzaju dowód w historii, kiedy zgodziła się na przedwczesną ewakuację Nadrenji. Dlatego naród i rząd francuski trwać będą niezachwianie przy fundamentalnych podstawach organizacji pokoju, przeświadczone głęboko, iż rozbrojenie bez tej organizacji byłoby jedynie brutalną i niesprawiedliwą premją dla liczby i dla techniki.

Jasna, trzeźwa, energiczna mowa ministra Tardieu wprowadziła w zakłopotanie nietylko augurów genewskich, ale też socjalistów i radykałów francuskich. Zostali oni projektem i mową tą poprostu zaskoczeni. Pierwsi z p. Blumem na czele widzą naturalnie w inicjatywie, powziętej przez rząd francuski, „bluff, arogancję i chytrych”, utrzymując, że narody, pokrzywdzone traktatami nigdy nie przystaną na to, by Liga Narodów, mająca ewentualnie przeprowadzić rewizję traktatów, stała

1 w 832

się instrumentem ich utrwalenia! Propozycja francuska, zdaniem lidera francuskiej II-ej międzynarodówki, nie przynosi nic nadzwyczajnego, bo o umiędzynarodowienie lotnictwa cywilnego od dawna już kopję kruszą nawet radykali.

Ci ostatni krytykują także plan rządu francuskiego, dorzucając, iż owo umiędzynarodowienie awjacji stanie się dopiero wtedy skuteczne, gdy jego następstwem będzie redukcja natychmiastowa i równoczesna wszelkich zbrojeń. Dlatego dla partji p. Daladier wystąpienie francuskiego ministra wojny jest przede wszystkim odważnym i zręcznym manewrem. Nie mogą jednak kategorycznie go krytykować, gdyż temsamem zadaliby dotkliwy cios Lidze Narodów, której autorytet p. Tardieu pragnie przecież podnieść — podnieść może jednak na takie wyżyny, że wykazane zostanie, iż w obecnych warunkach nie dorosła ona do roli nadpaństwa, a zatem do spełnienia swej wielkiej misji. Wobec tego dla utrzymania równowagi europejskiej i traktatów, trzeba będzie wzmocnić politykę aljansów, trzymając się bardziej, niż kiedykolwiek, starej formuły: si vis pacem para bellum...

I. Briares.

Senat uniwersytetu Jagiellońskiego przeciw ustawie o ustroju szkolnictwa

II. Memorjał przeciw niszczeniu szkoły polskiej

Obok memorjału o skutkach bezpośrednich zamierzonej ustawy o ustroju szkolnictwa dla szkół akademickich opracował senat uniwersytetu Jagiellońskiego drugi memorjał o zniszczeniu szkoły średniej, którego główne ustępy brzmią:

Na miejsce dotychczasowych przepisów o kształceniu młodzieży zapowiada projekt wprowadzenie nowych, nieznanych i niewypróbowanych form uczenia. A to wszystko ma się stać bez dojrzałych dyskusji, oświetlających doniosłość i skutki dokonanych reform. Co więcej, co do szeregu zmian zamierzonych nie podobna na podstawie projektu wyrobić sobie zdania, jak one będą wyglądać w rzeczywistości. Projekt składa się bowiem z 59 artykułów, w których nieustannie odsyła się do mających czasami wyjść rozporządzeń ministra i tym rozporządzeniem pozostawia on uregulowanie wielu najważniejszych zagadnień, normalnie we wszystkich państwach określanym przez ustawę. Takich rozporządzeń ministra przewiduje projekt 36, a sam ten fakt dostatecznie dowodzi, że jest to projekt ramowy, nie dający bynajmniej jasnego obrazu, jak będą wyglądały w rzeczywistości zasadnicze nawet postanowienia zamierzonej reformy. Pozostawienie najważniejszych spraw rozporządzeniom przyszłych ministrów, często zmieniających i skłonnych z natury rzeczy do ulegania różnym tendencjom i wpływom, wprowadza do szkolnictwa stan niepewności i chwiejności, który nie może wyjść mu na dobre. Stan taki byłby bardzo niebezpieczny dla wszystkich stopni szkolnictwa, a także i dla szkolnictwa wyższego, którego rozwój jest w wysokiej mierze zależny od stanu szkolnictwa średniego.

Uniwersytet Jagielloński, który przez sześć stuleci odgrywał wybitną rolę w wychowaniu publicznym w Polsce, a przez wieki nawet niem kierował, był powoływany niejednokrotnie w dziejach przez rządy polskie, a również i przez rządy zaborcze, do wypowiedzenia swej opinji o zasadniczych sprawach organizacji szkolnictwa. Głos swój podnosił też nieraz, gdy mu potrzebę takiego wystąpienia dyktowało poczucie odpowiedzialności i troska o dobro publicznego wychowania... Niechajże nam będzie wolno zatem (choć niezapytany, — wbrew dotychczasowej tradycji, — przez ministerstwo) wypowiedzieć nasze zdanie o tem, czy uważamy projektowany obecnie sposób przygotowania umysłowego rzesz młodzieży napływających do szkół wyższych za celowy i praktyczny z punktu widzenia szkół wyższych, powołanych do dalszego kształcenia tej młodzieży.

I. Obcięcie szkoły średniej o dwa lata. Projekt znosi dzisiejsze gimnazjum 8-mio klasowe, aby je zastąpić szkołą 6-cio klasową, podzieloną na 4-ro klasowe gimnazjum i 2-klasowe liceum. Główną cechą tej reformy jest skrócenie czasu kształcenia ogólnego o 2 lata (a to obejmujące 11-ty i 12-ty rok życia). Nauka w tych dwóch latach skierowana jest do szkoły powszechnej drugiego szczebla programowego, t. j. V-tej i VI-tej klasy. Te dwa lata nauki będą niewątpliwie bezcelowe i stracone dla ogólnego wykształcenia młodzieży, która ma następnie iść do gimnazjum... 1) Programy drugiego szczebla szkoły powszechnej w większości przedmiotów liczą się i będą się zawsze liczyły z bezpośrednimi zadaniami szkoły powszechnej, która swemu uczniowi musi dać pewną ilość wiadomości sumarycznych... 2) Szkoła powszechna, z której w najlepszym razie 10 proc. młodzieży przechodzi na stopień średni, nigdy nie będzie mogła zrezygnować z przystosowania swych metod i programów, tempa i całej atmosfery do 90 proc. swoich uczniów... 3) Wreszcie: jeśli pominiemy najlepiej postawione szkoły powszechne wielkich miast, to w przeciętnej szkole dobór i poziom nauczycielstwa (nie mówiąc już o mizerji pomocy szkolnych) jest notorycznie znacznie niższy od nauczycielstwa szkoły średniej, kształconego w uniwersytecie, w przeważnej więc ilości szkół owe dwa lata nauki w przyszłości wypelni uczniowie gorszy niż dotąd nauczyciel i niższe kulturalnie i umysłowo otoczenie.

II. Cztero-klasowe gimnazjum. Otrzymałszy młodzież w zasadzie w 13 r. życia, zupełnie nieprzy sposobioną do abstrakcyjnego myślenia, ma jej cztero-letnie gimnazjum dać wykształcenie ogólne. Nie da się epomyśleć żaden odpowiedni i należyty program, któryby na takiej podbudowie mógł spełnić w tak krótkim czasie swoje zadanie, tembardziej, że projekt narzuca temu gimnazjum jeszcze uwzględnienie „praktycznych potrzeb życia” i wyrabianie „sprawności w stosowaniu wiedzy do zjawisk codziennych”. W żadnym przedmiocie tego gimnazjum nie będzie można poruszyć zagadnień głębszych i trudniejszych, a więc sprzyjających prawdziwemu rozwojowi kulturalnemu wobec tego, że młodzież kończyć je będzie w 16-ym roku życia i potem, wyjąwszy swoją pewną specjalność, już z innymi przedmiotami ogólnymi - kształcącymi się nie spotka... Łacina, której ma się nauczyć w czterech latach, obciąża program bardzo poważnie, a nie przyczyni się do ogólnego wykształcenia... Literatura polska lub hi-

storja, zakończona przy poziomie umysłowym 16 r. życia, nie spełni nawet swego celu społeczno - narodowego: przywiązania przyszłej inteligencji do przeszłości narodowej.

III. Liceum 2-klasowe. Zapowiedziany podział liceum na kilka różnorodnych wydziałów według grup przedmiotów pozwala przewidywać, że to będą studia specjalne, mające przygotowywać do poszczególnych studiów wyższych. Nie będzie to już w swych podstawach szkoła ogólnie - kształcąca. Uczeń wydziału filologicznego już nie będzie miał do czynienia z matematyką ani naukami przyrodniczymi; naodwrot uczeń wydziału matematycznego lub przyrodniczego zapewne nie usłyszy już o historii ani literaturze; wreszcie uczeń wydziału neofilologicznego będzie ograniczony do jeszcze ciaśniejszej specjalizacji. Jeśliby się zaś dla zaradzenia tym brakom uzupełniał program poszczególnych wydziałów innymi przedmiotami, to robi się z tego twór bardzo chaotyczny od dzisiejszych dwóch najwyższych klas gimnazjalnych. Zresztą i zamierzona specjalizacja w niektórych grupach przedmiotów budzi poważne obawy: uniwersytet od wpisującego się na jego fakultet nie oczekuje przygotowania specjalnego, ale solidnego przygotowania ogólnego, na którym studium akademickie w szybkim tempie powinno rozwinąć specjalizację. Jak np. można sobie wyobrazić specjalizację liceum obliczoną na przyszłego studenta prawa?

IV. Selekcja w szkole średniej. Projekt chlubi się tem, że do gimnazjum otwiera drogę najszerszej masie po ukończeniu 6 klas szkoły powszechnej, przyczem nie przewiduje żadnych egzaminów wstępnych. Pod tym względem gimnazjum stać się ma automatycznie kontynuacją szkoły powszechnej. Będzie przeladowane liczebnie i zasypane tłumem, w którym pod względem zdolności i przygotowania nie poczyniono doboru. Niema też w projekcie przepisu, aby ukończenie tego gimnazjum zależało od jakiegokolwiek egzaminu. Natomiast przewiduje się wydatniejszą selekcję przy dopuszczeniu do liceum, nieokreślona wprawdzie w projekcie żadnym rodzajem egzaminu, ale faktem, że licea nie będą stanowić normalnej naddbudowy gimnazjów; że ich zatem będzie mniej, że będą skupione w większych śródmiejscach, gdzie jest więcej gimnazjów. Kryje się w tem niebezpieczeństwo uprzywilejowania tylko sfer miejskich, i to zamoznych. Syn chłopski, aby się dostać na studia wyższe, musi po skończeniu swej szkoły wiejskiej iść do miasteczka na drugi szczebel dwuletni, potem do miasta powiatowego na 4-ro letnie gimnazjum, potem do większego miasta do liceum, aby wreszcie dostać się do miasta uniwersyteckiego. Tak projekt, unikając selekcji przez egzamina, dające najlepsze pole wybicia się zdolniejszej młodzieży, wprowadza selekcję uzależnioną od miejsca zamieszkania i zażożności.

V. Zamknięcie 8-mio klasowych gimnazjów filologicznych. Projekt odznacza się niebywałą w polityce oświatowej państw współczesnych bezwzględnością: na rzecz ustroju niewypróbowanego, którego zarys ogólnikowy wymyka się spod gruntownej oceny jako niedostatecznie wypytany treścią (z powodu nieogłoszenia programów), niszczy ustrój dotychczasowy, choćby wadliwy, ale przecież zapewniający pewne rezultaty pomysłowe. Projekt przewiduje za 6 lat likwidację wszelkich szkół innego ustroju, a już z najbliższym rokiem szkolnym ma się zacząć likwidacja 8-o klasowego gimnazjum filologicznego, którego kilkanaście zakładów istnieje w b. zaborze austriackim i pruskim wskutek usilnych zabiegów rodziców i społeczeństwa. Przykro dotyka fakt, że w narodzie o tradycjach humanistycznych wbrew życzeniu społeczeństwa, bez żadnej rzeczowej racji, zamykać się ma te zakłady, dostarczające, jak to w Uniwersytecie Jagiellońskim nieraz stwierdzono, najlepiej przygotowaną młodzież do studiów uniwersyteckich.

VI. Trudności finansowe i społeczne. Wreszcie należy zauważyć, że ustawa ma być wedle założenia projektu wykonaną w ciągu 6 lat, licząc od 1 lipca 1932 roku. Pewna jest rzeczą, że urzeczywistnienie jej będzie musiało dużo kosztować. Jak wygląda jej przygotowanie finansowe, niewiadomo.

KONTO KOMITETU
niesienia pomocy biędnym i bezrobotnym na m. Poznań P. K. O. nr. 213 005.

Pod Szanghajem koncentrują się wojska do rozstrzygającej bitwy

Interwencja dyplomatyczna — Tajne porozumienie między Japonią a Rosją sowiecką?

Waszyngton, 13. 2. (PAT.) Przywiązują tutaj wielką wagę do przyjazdu posłów angielskiego, amerykańskiego i francuskiego do Szanghaju dla przeprowadzenia poufnych rokowań pokojowych z posłem japońskim w Chinach oraz dowódcami japońskich i chińskich sił zbrojnych w Szanghaju. Rokowania te są jak się zdaje — ostatnią próbą, podjętą w celu niedopuszczenia do rozegrania się decydującej bitwy w Szanghaju.

Amerykańscy rzeczoznawcy wojskowi i maryniści naogół liczą się z prawdopodobieństwem zwycięstwa Japończyków w oczekiwanej bitwie w Szanghaju dzięki wyższości ich organizacji wojskowej oraz uzbrojenia, i akcie wydatnej pomocy ich floty. Spodziewają się też tutaj szybkiego przebiegu bitwy i niezwłocznego po jej zakończeniu wszczęcia rokowań pokojowych.

Paryż, 13. 2. (PAT.) Francuscy rzeczoznawcy wojskowi utrzymują, że Japończycy, których postawa nie przedstawia być tajemnicą, czynią w wielkim sekrecie przygotowania do ofensywy. — Trudno jest dokładnie ustalić liczbę wojsk, jakimi rozporządzają Japończycy na odcinku Szanghaj — Woo - Sung. Natomiast jest prawdopodobne, że w najbliższych dniach nadejdą znaczne posiłki. Prawdopodobnie wojska japońskie spróbują dokonać ruchu oskrzydłającego, któryby pozwolił im otoczyć Cza-Pei.

Przybycie ostatnio kantońskich wojsk posiłkowych w ilości 10.000 ludzi i ulokowanie ich w pobliżu konesji fran-

cuskiej zaniepokoiło tamtejszą ludność. Panuje obawa, że dzielnica chińska Nantas i arsenał Lungwa będą punktem wyjścia ataków tembardziej, że już od pewnego czasu skoncentrowano tam 15.000 żołnierzy 19-tej armii oraz oddziały żandarmerji z Nankinu.

London, 13. 2. (PAT.) „Daily Express” przynosi dziś sensacyjną wiadomość o zawarciu tajnego porozumienia między Rosją sowiecką a Japonią, na mocy którego Rosja sowiecka wyraża zgodę, aby Japonia rozszerzyła swoje panowanie w Mandżurji i częściowo w Mongolji.

Dziennik stwierdza, że dyplomatyczne zwycięstwo Japonji nastąpiło po 6-mies. powodzeniu militarnym w Mandżurji. Według tego tekstu porozumienia Rosja sowiecka sprzedaje Japonji wszystkie swoje udziały kolei wschodnio-chińskiej. Moskwa zobowiązała się również do nienterwenjowania po stronie Chin i niewtracania się do żadnych zatargów jakie mogą powstać wzdłuż wybrzeża Pacyfiku.

Szanghaj, 13. 2. (PAT.) Sześć samolotów japońskich rzuciło szereg bomb na Cza-Pei.

Tokio, 13. 2. (PAT.) W czasie walk o Charbin zabitych zostało około 1.000 żołnierzy japońskich.

Moskwa, 13. 2. Jak podają korespondenci sowieccy, Chińczycy ściągają z prowincji Huanei duże posiłki wojskowe pod Szanghaj w celu poparcia akcji 19-tej armii wojsk kantońskich. Dowództwo frontu chińskiego boją gen. Li-Sun-Zen.

w Berlinie manifestacji przeciwko ostatnim wydarzeniom w Kłajpedzie, uchwalił rezolucję, domagającą się ukonstytuowania komisji Ligi Narodów, restytucji dyrektorjatu Boetchera, wycofania oddziałów wojskowych litewskich i Szaulisów z okręgu kłajpedzkiego. Rezolucja żąda zawieszenia suwerenności Litwy, rozpisania plebiscytu w Kłajpedzie, zupełnie nowego uregulowania kwestji kłajpedzkiej, przyczem Litwa powinna być zasadniczo wykluczona.

Genewa, 13. 2. (Tel. wł.) Zatarg kłajpedzki znajdzie się prawdopodobnie na porządku obrad dzisiejszego popołudniowego posiedzenia Ligi Narodów.

Dokoła konferencji reparacyjnej

Berlin, 13. 2. (PAT.) Biuro Conti dementuje wiadomość o porozumieniu mocarstw zainteresowanych w sprawie zwolnienia konferencji reparacyjnej. Wprawdzie niemiecki sekretarz stanu v. Bülow podkreślił, że kontynuował w Genewie podjęte przez kanclerza Brüninga na ten temat rozmowy, mężowie stanu zaś innych państw pertraktowali również między sobą jednakże termin konferencji nie został jeszcze ustalony.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 13. 2. 1932.

Warunki: Handel hurtowy paritet Poznań, ładunki wagowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ciężaru litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f w h.); 5) jęczmienia pozni i pom. a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozni i pom. 43,55 kg. (74,1 f w h.).

Ceny transakcyjne.	
Zyto 15 tonn par Poznań	23.65
Zyto 15 tonn par Poznań	23.50
Ceny orientacyjne.	
Zyto	22.75—23.25
Usposobienie spokojne	24.00—24.50
Pszonka	24.00—24.50
Usposobienie spokojne	24.00—24.50
Jęczmień a) 64—66 kg.	19.25—20.25
Jęczmień b) 68 kg.	20.75—21.75
Usposobienie spokojne	23.00—24.00
Jęczmień browarowy	23.00—24.00
Usposobienie spokojne	19.50—20.00
Owies	19.50—20.00
Usposobienie spokojne	35.50—36.50
Maka żytnia 65% wł work.	36.50—38.50
Usposobienie spokojne	14.50—15.00
Otręby pszenne	14.00—15.00
Otręby pszenne (grube)	15.00—16.00
Rzepak	32.00—33.00
Gorzycza	33.00—40.00
Wyka latowa	22.00—24.00
Peluska	21.00—23.00
Groch Victoria	24.00—27.00
Groch Folgera	31.00—33.00
Łubin niebieski	12.00—13.00
Łubin złoty	15.50—16.50
Seradela	25.00—28.00
Koniczyna czerwona	150.00—160.00
Koniczyna biała	280.00—400.00
Koniczyna szwedzka	125.00—145.00
Koniczyna żółta odluszczone	12.00—145.00
Przełot	260.00—300.00
Tymoteusz	40.00—55.00
Rajgras angielski	45.00—50.00
Ogólne usposobienie spokojne	
Tranzakcje w odmiennych warunkach żyta 60 tonn, pszenicy 90 tonn, grochu Wiktorja 15 tonn.	

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89% zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.91 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 210.85 zł., gotówką 209.80 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.36 do 173.62 zł., gotówką 173.02 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 13. 2. 1932.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną; kursy naogół nie uległy zmianie, przyczem obroty były nieco ograniczone. Z papierów państwowych płacono jak dotychczas za 5% Pożyczkę konwers. 39½% oraz za 4% Pożyczkę inwestycyjną 84% przy stałej podaży. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 8% listy dol. stare po 75½% oraz 6% listy żytnie po 12%, natomiast ofiarowano 4% listy zast. konwert. po 29% oraz bez notowania 8% listy dol. amortyz. po 68%.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych notowano jedynie Bank Polski który doznał zwwyżki w kursie notując 99% w placeniu. W obrotach nieoficjal-

2 zuchów tryskających zdrowiem

Oto chluba rodziców

Dostają oni codziennie Emulsje Scotta, dlatego są zawsze zdrowi i żwawi pierwsi w nauce i sportach. Emulsja Scotta, dzięki swej wysokiej zawartości witamin krzepi znakomicie ich młode ciała chroniąc je przed angielską chorobą, skrofulami, chorobami zakaźnymi jak: grypa, influencja koklusz itp. Emulsje Scotta zżywiają też miliony dzieci we wszystkich krajach świata. Zależy to posiada tylko oryginalną Emulsję Scotta! Wystrzegajcie się więc we własnym interesie mało wartościowych naśladowców! W aptekach i drogeriach. nr 8 630/1

nych poszukiwano 4% Premjówki dolarowe po 45 oraz 3% Pożyczkę bud. po 31½%.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):
 5% Pożyczka konwersyjna 39½% P.
 8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 75½% P.
 4% listy zastaw konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 29% O.
 (Kurs w złotych)
 6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12.75 P.
 4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 84.— P.
Akcje bankowe.
 (Kurs w złotych za 1 akcję)
 Bank Polski I em. 99— P.
 Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 13. 2. 1932.

Waluty Gotówka
 Dolary St. Zjedn. tr.: 8,89; sp. 8,91; kup.: 8,87

	Dewizy:		
	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	1.3.70	174.13	173.27
Holandia	360.67	361.50	359.70
London	30.67	30.92	30.52
Nowy Jork czek	8.009	8.929	8.889
Nowy Jork kabeł	8.915	8.935	8.895
Parwz	35.15	35.24	35.16
Praga	26.41	26.47	26.35
Szwajcaria	174.15	174.58	173.72
Włochy	46.40	46.63	46.17
Berlin	212.00		

Tendencja niejednolita.
Papiery wartościowe i obligacje:
 3% poź. bud. 32.00
 4% poź. inwes. 27.00
 4% poź. inw. szt. ser. 94.25
 5% poź. konw. 40.25
 6% poź. dol. 59.00
 4% premj. dol. 45.50
 7% poź. stabil. 57.75
 Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:
 Bank Polski 0.00—100.50
 Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.
 Berlin, dnia 13. 2. 1932.
 Pszenica march. 75—76 kg. 245.00—247.00
 Tendencja mocna
 Żyto march 72—73 kg. 195.00—197.00
 kup. Tendencja stała.
 Jęczmień brow. 160.00—165.00
 Tendencja spokojna.
 Jęczmień pastewny i przemyślcwy 153.00—157.00
 Tendencja spokojna.
 Owies march. 142.00—150.00
 Tendencja stała.
 Mąka pszenna 29.50—33.50
 Tendencja mocniejsza.
 Mąka żytnia 70% 27.75—29.50
 Tendencja utrzymana.
 Ospa pszenna 9.60—9.90
 Tendencja utrzymana.
 Ospa żytnia 9.60—9.90
 Tendencja utrzymana.
 Groch Victoria 21.00—27.50
 Groch drobny jadalny 21.00—23.50
 Groch pastewny 15.00—17.00
 Peluska 18.00—18.00
 Bób 14.00—16.00
 Wyka 16.00—19.00
 Łubin niebieski 10.00—12.00
 Łubin złoty 14.50—16.00
 Seradela nowa 24.00—30.00
 Kuchy lniane 37% 11.20
 Kuchy z orzecha ziemnego 12.40
 Kuchy mielone (n.ąc.ka) 12.20—12.30
 Wyłoki suche parvt Berlin 7.80—8.00
 Sól Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg 10.50—10.60
 Sól Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin 11.30
 Płatki ziemniaczane 12.50—12.60
 Ogólna tendencja spokojna.

Tragedja mniejszości polskiej w świetle wyroku słupskiego

Skandaliczna motywacja wyroku — Legalna działalność prowadzi na ławę oskarżonych

Słupsk, 13. 2. (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy, kierownik polsko-katolickiego towarzystwa w Bytowie Jan Bauer skazany został przez sąd tutejszy na rok więzienia z zaliczeniem reszty śledczego. Niezwykle było znamienne uzasadnienie tego wyroku. Przewodniczący oświadczył, m. in.:

Sąd uważa, że tragizm Bauera polega na tem, iż w tak młodym wieku został obarczony niezwykle ciężkim zadaniem, ale widzi w tem nie tragizm mniejszości narodowych, ale tragizm winy. Przewodniczący wyraził nadzieję, że równocześnie ze skazaniem Bauera, któremu przynajmniej idealizm, skończy się cała działalność „irredenty” na Kaszubach i proces ten będzie przykładem dla mniejszości. Przewodniczący wyraża dalej nadzieję, że będzie to końcem skierowanej przeciw Niemcom polskiej propagandy i podniesie odwagę ludności niemieckiej.

Z motywacji wyroku całego procesu odnoszą wrażenie, że osoba Bauera była drugorzędna. W rzeczywistości chodziło o oskarżenie, a nawet zdyskwalifikowanie polskich organizacji mniejszościowych i ich działalno-

ści oraz przedstawienia jej przynajmniej w danym momencie jako akcji antypaństwowej.

Słupsk, 13. 2. (PAT.) W związku z wyrokiem korespondent PAT. zwrócił się do bawiącego w Słupsku prezesa Związku Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech p. Jana Baczewskiego z prośbą o udzielenie wyjaśnień.

P. prezes Baczewski swój pogląd wyraził w następujący sposób: Pomiędzy skazania Bauera jestem przekonany, że nie popełnił on w swojej działalności nic karygodnego, a jest on tylko ofiarą tragicznego położenia Polaków na terenie kaszubskim. Wyrok skazujący Bauera, skazuje jednocześnie na śmierć wszystkie mniejszości narodowe, nie tylko w Niemczech ale i wogóle. Uzasadnienie bowiem niszczy podstawy bytu i działalności mniejszości. Zachodzi pytanie, czy wobec takiego stanu rzeczy nie należy zrezygnować z pruskiego rozporządzenia o szkolnictwie mniejszościowym, gdyż w tych warunkach korzystanie zeń może, nawet i musi, w rezultacie zaprowadzić każdego na ławę oskarżonych.

Hindenburg czy Hitler?

Berlin, 13. 2. (PAT.) Wśród berlińskich kół politycznych panuje silne napięcie z powodu niewyjaśnionej dotychczas sytuacji wewnętrzno-politycznej.

Z jednej strony kandydaturę Hindenburga popierają chrześcijańskie zw. zawód, oraz w imieniu oficerów bawarskich gen. v. Bothmer, z drugiej narodowi socj. na swoim zebraniu wysunęli Hitlera. Znany przywódca

narodowych socjalistów Goering na zebraniu stronnictwa w Berlinie zażył wśród entuzjazmu zebranych, aby w dniu 13 marca głosowali na Hitlera.

W ciągu dnia dzisiejszego odbyć się mają ponownie rozmowy przywódców „Stahlhelmu” z prezydentem Hindenburgiem. Umiarkowane koła berlińskie oczekują, że o decyzji Hindenburga rozstrzygnie stanowisko „Kyffhäuserbundu”.

Postulaty niemieckie w sprawie Kłajpedy

Manifestacja Związku Niemców w Kłajpedzie za rozpisaniem plebiscytu

Berlin, 13. 2. (PAT.) Niemiecka prasa pravicowa wysuwa następujące postulaty jako minimum, którego rząd Rzeczypospolitej powinien domagać się na sesji Rady Ligi w sprawie konfliktu z Litwą: 1) Unieważnienia wszystkich ostatnich zarządzeń rządu litewskiego w Kłajpedzie. 2) Natychmiastowego usunięcia dyrektora, utworzonego

przez Merkisa i ponowne powołanie dyrektora dawnego. 3) Oświadczenia rządu litewskiego, zapewniającego ścisłe przestrzeganie konwencji kłajpedzkiej i statutu kłajpedzkiego w przyszłości oraz 4) Dymisji gubernatora Merkisa.

Berlin, 13. 2. (PAT.) Zw. Niemców w Kłajpedzie na odbytej wczoraj

Min. Jędrzejewicz nieobecny

Warszawa, 13. 2. (Tel. wł.). Na dzisiejszym posiedzeniu komisji oświatowej pomimo życzenia, wyrażonego przez posła Dąbrowskiego wczoraj, który prosił o przybycie min. Jędrzejewicza, p. Jędrzejewicz na posiedzenie nie przybył. Wiceminister Pierracki usprawiedliwił go zajęciami służbowymi.

P. Dąbrowski wyraził żal, wskazując, że pragnął on omówić onegdajsze wystąpienie p. Jędrzejewicza przeciwko senatowi Uniwersytetu Jagiellońskiego na komisji Senatu. Twierdził, że dnia 2 stycznia br. min. Jędrzejewicz przyrzekł delegacji konferencji rektorów, przed wniesieniem do Sejmu projektu ustawy o ustroju szkolnictwa, omawiającym także zagadnienia szkolnictwa wyższego, zasięgnąć opinii szkół akademickich. Niestety przyrzeczenia nie dotrzymał, bo projekt ustawy nie był uniwersytetom podany do wiadomości pomimo, że obejmuje nowelizację ustawy o szkołach akademickich. Wobec tego szkoły akademickie znalazły się w trudnej sytuacji, a senat Uniwersytetu Jagiellońskiego, dbał o przyszłość nauki i szkolnictwa, zmuszony był w formie memorjału do Prezydenta i ministra w. r. i o. p. wypowiedzieć swo-

ją opinię, a pośpiech, jaki cechuje załatwienie tej sprawy, zmusił senat do zwrócenia się do ciał ustawodawczych, z odpisami tych memorjałów.

Zarzut, poczyniony na komisji, jakoby Uniwersytet Jagielloński krępował swobodę profesorów i zakazał wzięcia udziału w zjeździe, który się odbył 7-go lutego, okazał się w świetle komunikatu rektorów jako bezpodstawny.

Przewodnicząca p. Jaworska przebrała mowę, mówiąc, że temat ten nie należy do rzeczy, a na uwagę, że sprawa ta wiąże się z porządkiem dziennym, tłumaczyła, że w komisji sejmowej nie można omawiać przemówień ministra, wygłoszonych w Senacie.

Przeciwko temu stanowisku przewodniczącej posłowie Klubu Narodowego energicznie protestowali, podnosząc, że jest to niepraktykowane dotąd w parlamencie krępowanie wolności słowa. Poseł Dąbrowski nawet wzywał przewodniczącą, aby mu głos odebrała. W dyskusji nad działem szkół wyższych przemawiali z ramienia Klubu Narodowego posłowie Dąbrowski, Kornecki i Bielecki stwierdzając, że artykuły 51 i 52 projektu ustawy ograniczają dotychczasową autonomię uniwersytetów. (w)

Zbrojne konflikty na Dalekim Wschodzie

Pod względem politycznym Mandżuria jest najbardziej na północno-wschód wysuniętą prowincją olbrzymiego państwa Środka — Chin. Już przeszło 30 lat temu na tej ziemi bezdroży i świetnej historycznej przeszłości starły się ostro ze sobą wpływy polityczne Rosji i Japonii. Rosja przypuściła do Mandżurji szturm z dwu stron: od granic Wschodniej Syberji posuwała się na południowy wschód okupacja wojskowa, a jednocześnie flota rosyjska opanowała na półwyspie Liau-tung dwa niezamarzające porty — Dalnyj i Port Artura. Po stłumieniu powstania bokserów r. 1900 armia rosyjska zajęła całą Mandżurję.

Od tej chwili na Dalekim Wschodzie zaczęły się gromadzić groźne chmury, niosące nieubłagane burze wielkiej wojny. Japonia została przez ekspansję rosyjską na Dalekim

Wschodzie zagrożona podwójnie. Przedewszystkiem wpływy rosyjskie dotarły do Korei, uzależnionej już faktycznie, aczkolwiek nie formalnie od Japonii, a następnie morska ekspansja Rosji, która na początku wieku dwudziestego była trzecią potęgą morską świata — mogła stać się groźną dla niezawisłości samej metropolii japońskiej.

Już w cztery lata po krwawym stłumieniu powstania bokserów Mandżuria staje się terenem znacznie krwawszej zawieruchy wojennej, aniżeli poprzednia: wojny rosyjsko-japońskiej. O wielkości tego konfliktu świadczy kilka liczb następujących: w chwili wybuchu wojny armia rosyjska na Dalekim Wschodzie liczyła około 160 tys. ludzi, a flota wojenna składała się: z 7 pancerników, 4 pancernych krążowników, 7 krążowników lekkich, 25 kontrtorpedowców, 10 tor-

pedowców, dwu stawiaczy min i kilku statków pomocniczych.

Były to siły bardzo poważne, lecz rozproszone, jak i źle dowodzone oraz uzbrojone w słabe i przestarzałe środki techniczne.

Flota wojenna Japonii, która prędkiej niż jej armia zaatakowała nieprzyjaciela, liczyła: 7 pancerników, 5 pancernych obrony wybrzeży, 8 pancernych krążowników, 12 krążowników lekkich, 19 kontrtorpedowców, 80 torpedowców, oraz wiele mniejszych statków pomocniczych.

Już w pierwszych dniach wojny Japończycy odnieśli szereg sukcesów na morzu, mianowicie poważnie uszkodzili podczas ataku torpedowcami trzy wielkie statki rosyjskie w Porcie Artura, oraz spowodowali zatopienie rosyjskiego krążownika „Wargaj” i kanonierki „Korejec” w porcie Czemulpo. Jednocześnie w temże Czemulpo odbył się desant paru dywizyj japońskich, przeznaczonych do działań zaczepnych przeciw armii rosyjskiej w Mandżurji.

Wojska japońskie szybko sforsowały rzekę Jalu, oddzielającą Koreję od Mandżurji, a następnie odcięły Port Artura od głównych sił rosyjskich. O ile na morzu Japończycy posiadali odrazu przewagę liczebną nad Rosjanami, którą potem jeszcze powiększyli przez zniszczenie stopniowe eskadry rosyjskiej, o tyle na lądzie armia japońska po kilku miesiącach wojny była już liczebnie słabsza od rosyjskiej; kolej syberyjska dostarczała bowiem na front mandżurski około 10 pociągów wojska dziennie. Lecz to nie uchroniło armii rosyjskiej od szeregu klęsk; stała wypierana na północ oddalała się ciągle od Portu Artura, który po kilkumiesięcznym oblężeniu dnia 1 stycznia 1905 r. kapitulował. A już w lutym 1905 r. Japończycy po przegraniu armii na front mandżurski, która zdobyła Port Artura, odniosła olbrzymie zwycięstwo pod Mukdenem.

Rosjanie pragnęli jeszcze wygrać wojnę przez wielkie zwycięstwo morskie. W tym celu wyruszyła 15 października 1904 r. z Petersburga t. zw. druga eskadra Oceanu Spokojnego pod dowództwem admirała Roźdiestwińskiego. Po trudach wielomiesięcznej podróży eskadra ta dotarła do cieśniny Koreańskiej, lecz tam, zaatakowana przez flotę japońską, poniosła straszną klęskę. Zwycięstwo morskie pod Cuszimą zdecydowało o losach tej wojny. Choć bowiem w Mandżurji stały naprzeciw siebie 400-tysięczna armia japońska i półmilionowa rosyjska, to jednak do większych działań już nie doszło i wkrótce potem obie strony zawarły pokój w Portsmouth.

Lecz w Mandżurji nie długo panował pokój. Już kilka lat przed wybuchem wojny światowej rozpoczął się na wielkich przestrzeniach państwa Środka długi cykl przewrotów i wojen domowych. Na dawnych pobojuwiskach rosyjsko-japońskich w Mandżurji rozgrywały się nowe walki. A gdy parę lat temu wybuchł ostry zażarcie rosyjsko-chiński, mała wojna podjazdowa rozpoczęła się przedewszystkiem na granicy syberyjsko-mandżurskiej.

We wrześniu roku zeszłego wybuchł w Mandżurji zbrojny konflikt chińsko-japoński. Dotąd nie możemy go nazwać wojną, aczkolwiek biorą w nim udział z obu stron walczących armie o sile kilkudziesięciu tysięcy ludzi. Konflikt ten, ma światowe znaczenie. A chociaż przewaga w danej chwili jest bezspornie po stronie Japonii i nawet zbrojna interwencja Rosji nie zdołałaby tej przewagi odebrać „Krajinie Wschodzącego Słońca”, to jednak pewnie słońce pokoju i stabilizacji międzynarodowych stosunków nie szybko zaświeci nad ziemiami Dalekiego Wschodu. St. Cz.

Zwrot w polityce pieniężnej Stanów Zjednoczonych?

Agencja prasowa ATE donosi z Londynu, że ministerstwo finansów Stanów Zjedn. ogłosiło komunikat, dotyczący projektu obniżenia pokrycia złotego dolara. Komunikat stwierdza, że projekt obniżenia pokrycia był rozważany przez prez. Hoovera i przywódców partji republikańskiej i demokratycznej nawniosek amerykańskich znawców spraw finansowych. Projekt ten nie jest równoznaczny z właściwą inflacją. Dodatkowe emisje banknotów nie będą użyte przez rząd na wyrównanie niedoboru budżetowego. Ustawa bankowa w Stan. Zjednoczonych przewiduje, iż 40 proc. banknotów

powinno być pokryte złotem. Obecne pokrycie jest znacznie większe i wynosi 67 proc. W Stanach Zjedn. daje się zauważyć jednakże brak środków obiegowych. Banki nie prolongują nowych pożyczek. Życie gospodarcze wskutek tego jest w застоju. Zwiększenie obiegu banknotów ożywi życie gospodarcze umożliwiając bankom szeroką akcję kredytową, zaś instytucjom emisyjnym w szerszym niż dotychczas stopniu dykontowania papierów wartościowych.

Projekt obniżenia pokrycia złotego dolara został uzgodniony i należy przypuszczać, iż w najbliższym czasie wejdzie pod obrad ykongresu.

Może w związku z powyższym komunikatem obniżył się w Paryżu kurs dolara do poziomu 25,35%.

Jakkolwiek z komunikatu nie wynika, w jakich rozmiarach zamierza się obniżyć pokrycie złotem dolara, i czy projekt ten będzie ostatecznie urzeczywistniony, wzbudził on może poważne zaniepokojenie jako wyraźny krok ku inflacji pieniężnej. Sztuczne pobudzenie życia gospodarczego drogą rozszerzenia emisji pieniądza jest pociągnięciem niewątpliwie ryzykownym, które może wyrządzić więcej szkód, niż przynieść pożytku. Z drugiej strony należy stwierdzić, iż bilans płatniczy Stanów Zjedn. jest czynny, i że zapas złota w tym kraju jest olbrzymi, wciąż jeszcze największy na świecie, a zatem materialnych warunków dla dewaluacji dolara nie ma.

Związek Strzelecki i prawo małżeńskie

„Słowo Pomorskie” ogłasza następujący okólnik kapitana Jana Koca, okręgowego (na Pomorze) komendanta Związku Strzeleckiego:

Toruń, dnia 18 grudnia 1931 r.
Kom. okr. Pomorze.
L. dz. 5585/31.

Poufnel
Ostatnie orędzie J. E. ks. prymasa Hlonda w sprawie obrony prawa małżeńskiego wzywa towarzystwa do podejmowania rezolucyj w sprawie instytucji małżeńskiej.

Jakkolwiek orędzie to jest skierowane do towarzystw kościelnych (?), to jednak mogą zajść wypadki, że niektóre organizacje, nie rozumiejąc intencji J. E. ks. biskupa, zechcą również w tej sprawie zająć swoje stanowisko.

Wobec powyższego uważam za konieczne podkreślić, że Związek Strzelecki, jako organizacja całkowicie apolityczna, o charakterze wojskowym, nie ma prawa w tej materji zabierać głosu.

O powyższym powiadomić natychmiast zarządy okręgu.

(—) Koc Jan, kapitan, okr. kom. Związku Strzeleckiego“.

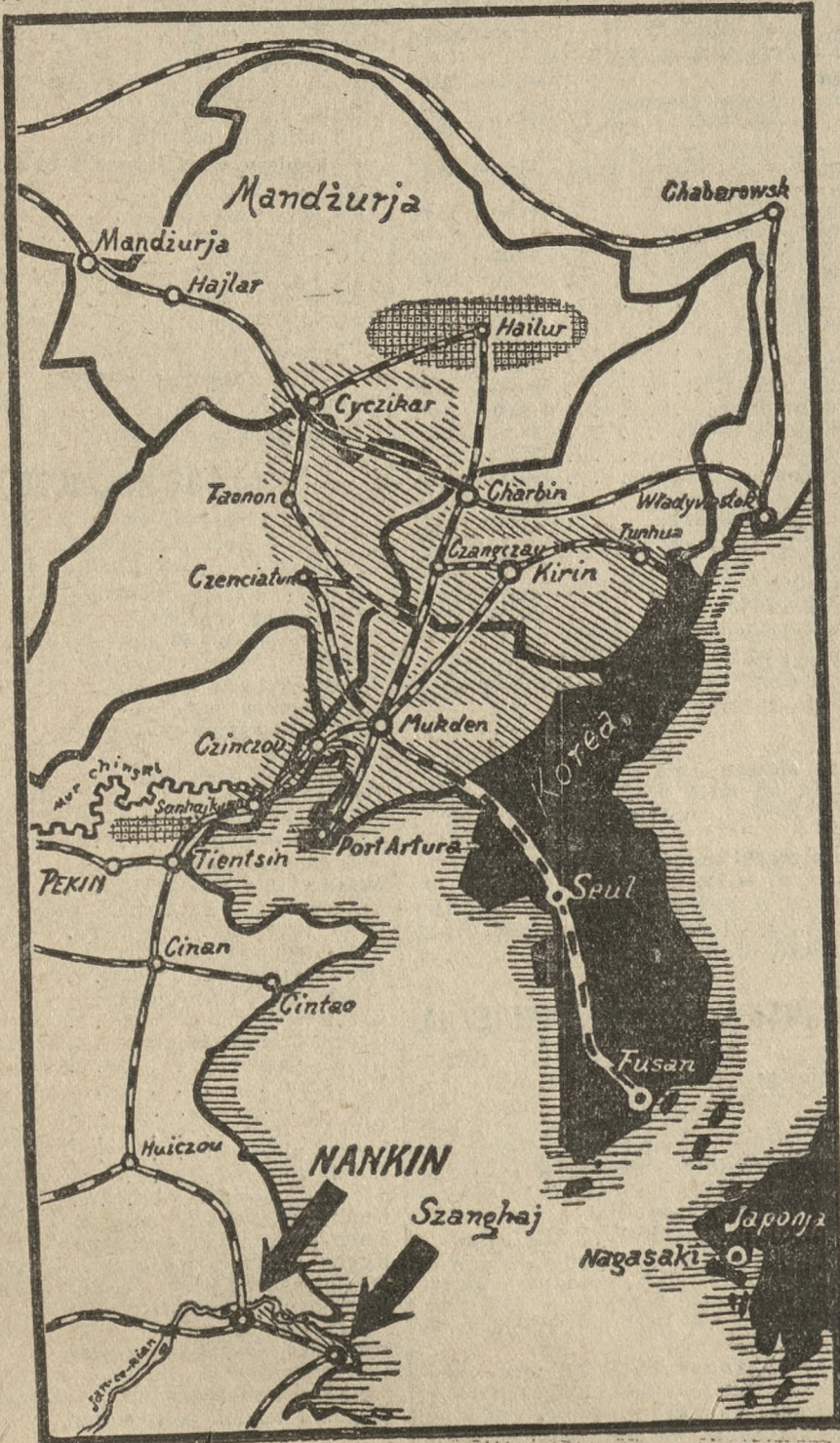
Otrzymują komendanci powiatowi Zw. Strzeleckiego.

Jak się zdaje — p. Koc nie wie dotychczas o tem, że J. E. ks. Prymas Hlond zajmuje w hierarchji kościelnej stanowisko kardynała. Poufny okólnik p. Koca mija się z prawdą, twierdząc, że orędzie ks. Prymasa było wyłącznie skierowane do towarzystw kościelnych.

Polskie bekony do Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn.

Gdy dnia, 13. 2. (Tel. wł.) Obecnie czyni się w Polsce przygotowania do zrealizowania pomysłu, który na pierwszy rzut oka posiada cechy pewnej absurdalności. Mianowicie planuje się eksport polskich bekonów do Stanów Zjednoczonych, kraju, który nie tylko, że jest ojczyzną masowego chowu nierogacizny, ale poza tem oddalony jest od Polski o tysiące kilometrów.

Przy bliższym rozpatrzeniu sprawy okazuje się jednak, że przy nadwyzczaj niskiej cenie żywca w Polsce i również niskich obecnie stawkach przewozowych, kalkulacja wytrzymuje każdą krytykę. Przygotowania do wywozu polskich bekonów do Ameryki, gdzie na początek liczy się najbardziej na odbiór ze strony Polaków, będących tam właścicielami sklepów żywnościowych, są o tyle zaawansowane, że linja „American Scant Line”, utrzymująca regularne połączenie pomiędzy Gdynią i Nowym Jorkiem, zamierza w najbliższym czasie przebudować cztery statki i zaopatrzyć je w chłodnie, nieodzowne do transportu bekonów morzem. S. B.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Lekcja angielskiego patriotyzmu gospod.

Hasło „kupuj wyroby krajowe“ powinno stać się narodowym rozkazem dnia. Kiedy, jak kiedyś, ale dzisiaj właśnie patriotyzm gospodarczy społeczeństwa jest dla wytwórczości krajowej warunkiem egzystencji: nasze zagraniczne rynki zbytu kurczą się coraz bardziej i w niedalekiej przyszłości fabryki krajowe, warsztaty rolne i kopalnie zostaną skazane na wyłączny zbył na rynku krajowym. Fakt ten przejawia się zresztą nie w samej tylko Polsce: pęd ku samostarczalności ogarnął wszystkie bezmała narody świata, a preferencja dla wyrobów krajowych na rynku wewnętrznym stała się niekwestjonowanym przez nikogo nakazem solidarności narodowej.

Czynnik rządowy i samorządowy w Polsce zdają sobie sprawę z konieczności ożywienia i pogłębienia propagandy wytwórczości krajowej. Dowodem tego zjazd izb przemysłowo-handlowych, odbyty w Warszawie, w ubiegły czwartek; zjazd zajmował się całokształtem zagadnień związanych z tą propagandą i ustalił wytyczne jednolitej akcji na całym terenie państwa.

Dobrze się dzieje, że zamierza się u nas ożywić, pogłębić i uporządkować akcję propagandową na rzecz wyrobów krajowych, bo jak dotychczas akcja ta była dziełem stonkowo szczupłego grona ludzi ofiarnych, ludzi dobrej woli, których uznania godne wysiłki sprawiły dużo dobrego, ale — wobec obojętności i bierności społeczeństwa — nie wywołały tak szerokiego i głośniego rezonansu, jakiegoby życzyć sobie należało.

Propagandzie wytwórczości krajowej trzeba rozgłosu potężnego, aby hasło „kupuj wyroby krajowe“ dotarło wszędzie i przeniknęło wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej do krwi. Niechaj za przykład (o ile przykładów nam trzeba) posłuży Anglia i śluga, z jaką tam wpaja się w konsumentów hasło „buy british goods“.

Tak! Nawet Anglia, znana ze swych tradycji wolno-handlowych, musiała uciec się w ostatnich czasach nietylko do wprowadzenia ceł przywozowych, celem ochrony własnej wytwórczości, ale ponadto, dla wyeliminowania zagranicznej konkurencji na swoim wewnętrznym rynku, stosuje dziś w całej rozciągłości akcję propagandy spożycia własnych produktów. A propaganda ta zatoczyła w Anglii tak szerokie kręgi, że skłoniła ona Romana Dmowskiego („Świat powojenny i Polska“ str. 74) do porównania jej namiętności z natężeniem naszej własnej propagandy samostarczalności:

„Ten program samowystarczalności postawiony w takim kraju, jak Anglia, który ma najmniejsze ze wszystkich do niej warunki, jest uderzającym signum temporis. Jeżeli ludzie tam czują się zmuszeni do ograniczenia bytu swego przemysłu przede wszystkim na rynku wewnętrznym, angielskim, to cóż powiedzieć o krajach mniej wyspecjalizowanych, jak np. Polska?... Opanowanie przez nasz przemysł rynku wewnętrznego oznaczałoby znakomity jego rozwój...”

Warto wziąć sobie do serca angielską lekcję patriotyzmu gospodarczego! Warto jej się... nauczyć. To też z zadowoleniem przyjęliśmy do wiadomości zapowiedź ruchliwego Towarzystwa Polsko-Angielskiego w Poznaniu, które przygotowuje wystawę materiałów propagandowych angielskiej ligi samostarczalności gospodarczej. Bravo!

Z WYDAWNICTW

(w) „Przegląd Organizacji“, organu Instytutu Naukowej Organizacji. Nr. 2 zawiera następującą treść: Henry Le Chatelier — Racjonalizacja a kryzys ekonomiczny. Inż. Wojciech Olpiński — Z zagadnień naukowej organizacji laboratoriów chemicznych. Inż. Wacław Mościński — Organizacja biur technicznych w przemyśle maszynowym i ich zadania na drodze współzawodnictwa i postępu Wacław Milewski — Dwa aspekty budżetu Polemika. Kongresy i Zjazdy. Z towarzystw i pracowni naukowych. Kronika Wydawnictwa. Organizacja Biura Mgr Jerzy Blauth — Graficzne opracowanie sprawozdań z toku pracy biurowej. Jadwiga Tomaszewska — Nowy typ terminarza biurowego. Camera obscura. Kronika.

Bawelna pójdzie przez Gdynię

Gdynia, w lutym.

W d. 11 bm. bawili w Gdyni naczelnicy przedstawiciele polskiego przemysłu tekstylnego: prezes związku włókienniczego p. Scheibler, prezes kartelu przedziałników p. Lachert, wiceprezesi tego kartelu pp. Gustaw Geyer i dr. Bornet, oraz komisarz rządu przy związku włókienniczym p. Wesolowski. Goście z Łodzi, którym towarzyszył dyrektor instytutu eksportowego p. Turski, odbyli przed południem konferencję w Urzędzie Morskim, po czym po zwiedzeniu portu, a w szczególności olbrzymiego bawelnianego magazynu na Nabrzeżu Amerykańskim, zebraли się na śniadaniu w salonie polskiego statku „Łódź“.

W rozmowie z prezesem kartelu przedziałników, p. Lachertem, korespondent nasz dowiedział się szeregu ciekawych szczegółów, dotyczących skierowania całego polskiego zapotrzebowania na bawełnę przez porty polskie oraz stworzenia w Gdyni ośrodka handlu tym włókienniczym surowcem.

Podjęciem do importowania bawełny przez Gdynię i Gdańsk — rozpoczął p. Lachert — będą ustanowione już cła preferencyjne, które z dniem 1 stycznia roku 1933 obłożą wszelką bawełnę, sprowadzaną nie przez porty polskie, opłatą 6 zł. od 100 kg. Z dniem 1-go stycznia roku 1934 opłata będzie wynosiła zł. 12.

Zdaniem naszym — powiedział p. Lachert — Gdynia prawie w stu procentach nadaje się do importu bawełny. Obecne zapotrzebowanie Polski wynosi 40—50.000 tonn rocznie i może w całości kierowane być przez Gdynię. Potrzebne są tylko pewne przygotowania. W pierwszej linii konieczne są dobrze skompletowane składy konsygnacyjne. Ponieważ Ameryka, która obecnie pokrywa 84 proc. polskiego zapotrzebowania bawełny, objawia coraz to wyraźniejsze tendencje nawiązywania bezpośrednich stosunków z konsumentem, z wyłączeniem pośrednictwa Bremy i Liverpoolu, przypuścić można, że amerykańskie firmy eksportowe pójda na utworzenie składów konsygnacyjnych w Gdyni.

Drugą ważną sprawą jest oczywiście kredyt. Amerykanie zasadniczo żądają gotówki przy odbiorze towaru. W Bremie, chociaż sytuacja finansowa

Niemiec nie jest świetna, to jednak przedalniczy nasi mają tam kredyt. Jest znacznie mniejszy od tego, który był przedtem i przede wszystkim bez porównania krótszy, ale zawsze jest. W Gdyni musiałaby powstać taka forma kredytu, która zrekompensowałaby stosunki z Bremą.

Trzecią sprawą, ważną pod względem technicznym, jest utworzenie w Gdyni sądu arbitrażowego dla określenia norm, dotyczących bawełny. Pomiedzy odbiorcą i dostawcą bawełny są prawie zawsze jakieś nieporozumienia co do określenia rodzaju gatunku towaru. W Gdyni, przez którą idą już nawet poważne ładunki bawełny, do chwili obecnej musi się, w razie sporu, posyłać próbki do sądu w Bremie lub Liverpoolu. Procedura ta trwa długo i jest uciążliwa. W Łodzi — oświadczył w dalszym ciągu prezes kartelu przedziałników — mamy doświadczenie, którzy mogliby podjąć się zawodowego spełniania funkcji arbitra w sprawach bawełny. Utworzenie sądu w Gdyni, przy izbie handlowo-przemysłowej, byłoby tem łatwiejsze, że podobne sądy w Bremie i Liverpoolu są jednoosobowe (sędzia ma tylko t. zw. „asystentów“) i nie słyszany był wypadek, żeby kiedykolwiek odbiorca lub dostawca bawełny zakwestjonował orzeczenie takiego sądu.

Wreszcie, co do samej sprawy różnych gatunków bawełny, używanej przez nieprzyjaciół Gdyni jako argumentu, że nie może powstać tutaj handel bawełną, to wiadomości o tem, że w przedalnicztwie naszym potrzeba kilkadziesiąt gatunków, nie są prawdziwe. Z gatunków amerykańskich mamy trzy rodzaje, które dzielą się każdy na dalsze trzy gatunki, zależnie od długości włókna. Bawełnę egiptą klasyfikuje się zasadniczo na bawełnę z dolnego i górnego Egiptu. Bawełna indyjska, która w zużyciu polskim wynosi obecnie 7 proc. całej konsumpcji bawełny i zastępuje gatunek „midling“, amerykański, nie jest tak bardzo różniczkowana. Skierowanie całej bawełny dla Polski przez Gdynię jest najzupelniej możliwe i spodziewać się należy, że do dnia 1 stycznia roku przyszłego problem będzie rozwiązany.

Fob.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Komunikacja tranzytowa przez Polskę.** W tych dniach międzynarodowa konferencja kolejowa zakończyła swe obrady nad wprowadzeniem w życie bezpośredniej komunikacji osobowej, bagażowej i ekspresowej między Rosją Sowiecką a państwami środkowej Europy i państwami bałtyckimi, tranzytem przez Polskę. Sprawę załatwiono w sensie zupełnie pomyślnym dla kolei polskich. Ostateczne opracowanie nowej komunikacji jest już gotowe. Jeżeli zainteresowane zarządy kolejowe zatwierdzą opracowane projekty taryfowe w czasie najbliższym, nowa komunikacja będzie czynna już od 1 kwietnia bież. roku.

(k) **Budżety dla robotników rolnych.** Komisja pracy Wkp. Tow. Kółek Rolniczych donosi, iż budżet dla robotników rolnych za czas od 1 stycznia do 31 marca br. w porozumieniu z Zjednoczeniem Zawodowem Polskiem pozostał ten sam, co w czasie od 1-go października do 31 grudnia 1931 r.

(k) **Traktat handlowy polsko-turecki.** Jak się dowiadujemy, ma być niebawem ratyfikowany traktat handlowy z Turcją, który został zawarty w ostatnich miesiącach. Rząd polski zamierza wkrótce wnieść odcyński projekt ratyfikacji do Sejmu, tak, że ratyfikacja mogłaby nastąpić już w marcu (1)

(k) **Z przemysłu konfekcyjnego.** Według danych Związku Przemysłu Konfekcyjnego zbył drobnej konfekcji wykazuje dalko idące cofnięcie się na przestrzeni ostatnich dwóch lat. U wytwórców krajowych obniżyły się obroty w tym okresie o 60 proc., a zastój u kupców w Warszawie i w niektórych innych ośrodkach handlowych jest tem większy, że sprzedaż uliczna, często nielegalna, staje się czynnikiem konkurencji specjalnego rodzaju. Wzajemna konwencja wytwórców krawatów i dostawców tkanin nie weszła jeszcze w życie. Jeszcze gwałtowniej skurczył się zbył szalek i getrów. W dziale kapeluszy wełnianych odbija się na rynku krajowym zanik eksportu, którego wartość przekraczała ongiś 4.500.000 zł. Zmniejszeniu się konsumpcji towarzyszy wzrastająca niewypłacalność odbiorców. Wobec tego są powszechne narzekania wytwórców, że niema komu sprzedawać. Wielka ilość drobnych zakładów konfekcyjnych, prze-

rabiających półfabrykaty na kapelusze damskie z filcu wełnianego, znajduje się w wręcz opłakanym położeniu, nietylko ze względu na zmniejszony zbył, ale głównie wskutek nadzwyczajnie wielkiej niżki cen, wpływającej na dalsze obniżenie obrotów. (1)

(k) **Deklarowanie towarów wysyłanych z Polski do Stanów Zjednoczonych.** Przy wysyłce towarów polskich do Stanów Zjednoczonych stwierdzono niedokładne deklarowanie celne. W sprawie tej podajemy poniższe uwagi, uzyskane od oficjalnych czynników amerykańskich: „Stwierdziliśmy wypadki, w których fabrykanci względnie eksporterzy, wysyłając tutaj paczki pocztowe (wzgl. inne typy przesyłek) nie umieszczają na paczkach wymaganej formułki „może być otwarta przez urzędników celnych dla inspekcji“ („may be opened by customs officers for inspection“). Według naszej taryfy paczka w ten sposób przesłana podlega karze w wysokości 10 proc. od pobranego cla. Jednocześnie stwierdziliśmy, że polscy eksporterzy wzgl. fabrykanci wysyłają rachunki za towar w dolarach amerykańskich nie wiadomo, czy czynią to przypadkowo, czy też rozmyślnie. W związku z tem stwierdzamy, że są częste wypadki w których rachunki nie pokrywają wartości towaru i że wskazują znacznie mniejszą sumę niż ta, która została uiszczona w pieniądzech polskich. Prawo brzmi, że o ile towar jest niedoceniony (za nisko oszacowany), lub o ile rachunek czy faktura wystawione są na mniejszą sumę niż ta, która rzeczywiście została uiszczona, towar nietylko podlega karze w wysokości 10 procent od pobranego cla, lecz w wypadku takim dalsze poważne dochodzenia mogą być wdrożone przez inspektora celnego.“ Czynnik zainteresowane w eksporcie do Stanów Zjednoczonych winny zwrócić specjalną uwagę, aby podobne wypadki narazające opinię i interesy kupiectwa polskiego nie miały w przyszłości miejsca. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Zdrowe podstawy banków angielskich.** Ciekawe refleksje budzi sytuacja pięciu największych banków angielskich t zw. „big five“ w okresie załamania się funta szterlingów. Okazuje się mianowicie,

iż banki angielskie doskonale potrafiły się oprzeć kryzysowi dzięki hartowi moralnemu społeczeństwa angielskiego, które nie popadło w defetizm i nie uległo panice w przeciwnieństwie np. do Niemiec, jakkolwiek w tym kraju nawet nie doszło do dewaluacji. To też z chwilą odstąpienia Anglii od parytetu złota nie zaznaczyła się bynajmniej ucieczka od funta, nie wycofywano wkładów bankowych a w ogólnej działalności banków nie uwidoczniła się znaczniejsza zmiana. Oczywiście i banki angielskie ucierpiały nieco wskutek obejmującego całe społeczeństwo kryzysu. Stan depozytów zmniejszył się na ultimo 1931 r. o niespełna 120 milj. r. szt. w porównaniu z końcem 1930 r. Mimo to płynność banków została zachowana, czysty zysk zmniejszył się stosunkowo nieznacznie, pewne nieuniknione straty zostały pokryte bez trudności z cichych lub jawnych rezerw. Dwidwenda pozostała naogół na poziomie 5 proc., co świadczy, że akcje bankowe posiadają wartość niemal papierów o stałym oprocentowaniu (t zw. na rynku londyńskim „gilt-edged papers“). To też kurs akcji bankowych po przejściowym spadku zaczyna się wybitnie poprawiać. Jest to najlepszym sprawdzianem zaufania, jakim słusznie cieszą się w społeczeństwie angielskiem tamtejsze wielkie banki.

(z) **Sprawy węglowe w Anglii.** Jak donosi „Times“, delegacja brytyjskich właścicieli kopalń węgla, która udała się do Paryża, celem skłonienia czynników francuskich do ustępstw w zakresie importu węgla brytyjskiego, powróciła do Londynu. Pobyt w Paryżu okazał się całkowicie bezowocny. Delegacja brytyjska nie uzyskała żadnych ustępstw wobec zdecydowanej postawy francuskich właścicieli kopalń węgla, których komitet sprzeciwia się podwyższeniu kontyngentu brytyjskiego. Wśród węglarzy brytyjskich panuje silne rozgorzenie i zdecydowani oni są domagać się, aby rząd brytyjski podjął kroki na podstawie tych artykułów nowej ustawy o powszechnej taryfie celnej, które przewidują cła prohibicyjne wobec kraju, stosującego restrykcje. Krok taki oznaczałby istotnie wojnę celną brytyjsko-francuską.

(z) **Sytuacja gospodarcza przemysłu ostrawskiego w Czechosłowacji.** Sytuacja gospodarcza przemysłu ostrawskiego, zarówno węglowego, jak i żelaznego uległa w ostatnim czasie znacznemu pogorszeniu. Liczba bezrobotnych wzrosła już do 7.353 osób. W samym miesiącu styczniu przybyło 453 bezrobotnych. Witkowskie Huty żelazne wysyłają nadto tygodniowo na bezpłatne urlopy tygodniowe lub na czas nieokreślony najczęściej na 6 tygodni, 3.000 pracowników. W innych zakładach przemysłowych panuje ta sama sytuacja.

(z) **Wzrost francuskiej floty handlowej.** Flota handlowa Francji powiększyła się w r. 1931 o 103.419 tonn. Odnośna liczba w r. 1930 była niższa o 2.502 tonny. Z podród statków spuszczonej hma wodę w r. 1931 — 5 przewyższa swą pojemnością 9.000. Największy jest parowiec turbinowy Champlain (28.912 tonn) i okręt motorowy Aramis (15.000 tonn).

Z RYNKÓW NABIAŁU

Ubiegły tydzień sprawozdawczy od 5 — 11. 2. 32. charakterystowany był wyraźną zwyżką cen na wszystkich rynkach zagranicznych, oraz w kraju. Stosunkowo nagle zwiększone zapotrzebowanie spowodowało w wielu wypadkach brak towaru, gdz importery względnie grości ze względu na niedawną stagnację i z obawy przed możliwymi skutkami nowych niemieckich zarządzeń celnych, nie gromadzili zapasów. W obecnej sytuacji odczuwa się skutki zmniejszonego eksportu z licznych krajów, które wobec nierentowności eksportu, faworyzowały sprzedaż krajową i stopniowo przechodziły do ekstenzywnej gospodarki mlecznej.

Rynek niemiecki wykazuje bardzo silną tendencję. Notowanie berlińskie zwyżkowało w ciągu ubiegłego tygodnia o 11 marek na mk. 125 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, przy mocnej tendencji. Jakkolwiek dla Polski Rzeczka Niemiec nie przedstawia bezpośredniej wartości rynku zbytu, to jednak pośrednio wvzyskać możemy tę zwyżkę cen. Liczne bowiem kraie eksportowe korzystające z przdzielonego im kontyngentu, kierują większość towaru na rynek niemiecki zaniehbując rynki, z którymi Polska od lat stoi w stosunkach handlowych.

Rynek angielski wykazuje zwyżkę cen spowodowaną również nową polityką celną. Jak wiadomo z dniem 1 marca rb wejdzie w życie cło w wysokości 10 proc. ad walorem, nakładane m. i. na masło. Wwiątek stanowi towar pochodzący z dominionów, a wiec w szczególności z Nowej Zelandji, Australji i Kanady.

Mimo znacznej zwyżki cen na rynkach zagranicznych, eksport polski w dalszym ciągu uległ zmniejszeniu, gdz również w kraju daje się poważnie odczuć brak towaru. Ceny w przystosowaniu do tej sytuacji, a również wobec bardzo korzystnych ofert zagranicznych z dnia na dzień zwyżkowały, dochodząc pod koniec tygodnia sprawozdawczego do zł. 3.80 za kg.

Notowanie duńskie podwyższono o dalsze 14 koron na 228 kor. per. 100 kg. (Informacje Związku Gosp. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pół roku więzienia

wymierzył sąd Wilhelmowi Kettermannowi, adwokatowi z Nowego Tomysła.

Na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym znalazł się adwokat i b. sędzia Wilhelm Kettermann z Nowego Tomysła, pod zarzutem przestępstwa z par. 246 k. k. Cała sprawa przedstawia się następująco:

Gospodarz Wilhelm Rosenau dał oskarżonemu w listopadzie 1929 roku polecenie ściągnięcia od niejaka H. Schulza spadku 1500 zł. oraz 300 zł odsetek. Adwokat Kettermann podjął wspomnianą kwotę w ratach tego samego roku.

Rosenau kilkakrotnie odwiedzał adwokata, chcąc odebrać pieniądze. Nigdy go jednak nie zastał, otrzymując stale odpowiedź, że wyjechał, albo że jest zajęty. Rosenau był cierpliwy i raz udało mu się nawet łapać adwokata, ale ten wykręcał się zreźnie, zapewniając swego klienta, że w przyszłym tygodniu napewno zwróci całą kwotę. Rosenau czekał jeszcze tydzień napróżno i dalej odwiedzał bezskutecznie kancelarię p. Kettermanna. Cierpliwość jego ostatecznie wyczerpała się i Rosenau wniósł skargę. Wówczas adwokat zapłacił mu 1900 zł., ale mimo wszystko sprawa się odbyła.

Oskarżony zeznawał w języku niemieckim i mówił, że nie może się bronić, gdyż akta, na podstawie których wykazałyby swą niewinność, obłożono aresztem. Następnie zeznawał, jakoby Rosenau powiedział mu, że narazie nie potrzebuje pieniędzy i mogą zostać u adwokata. Rosenau jednak zaprzeczył, twierdząc, że właśnie potrzebował gwałtownie gotówki. Prokurator podkreślił, że na nim spoczywa ten smuły obowiązek oskarżenia osoby, która stać powinna na straż sprawiedliwości. Pomijając już moment etyczny, oskarżony popełnił przestępstwo natury kryminalnej. Jako adwokat nie tylko, że powinien, ale nawet musi posiadać wysubtelny umysł w zakresie zagadnień. Na zakończenie domaga się surowego wymiaru kary i wnosi o rok więzienia.

Sąd skazał p. K. na pół roku więzienia z orzeczeniem na 3 lata. Nadmienić należy, że w razie uprawomocnienia się wyroku p. K. nie będzie mógł sprawować czynności adwokackich. (z)

KALENDARZYK

Sobota, 13 lutego 1932.

Słońce: wschód 7.15; — zachód 16.59; — długość dnia 9 godz 44 min.
Księżyc: wschód 9.05; — zachód —; — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz 7 rano: Temperatura powietrza niska — 5 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa — 2 st. C. najniższa — 6 st. C.

Przewiednia pogody na niedzielę: Dalsze ocieplenie, przejściowe opady śnieżne.

Kal. rzk.: Julian M.; jutro Walenty.
Kal. słow.: Jordan Św.; jutro Niemir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka im K. Marcinkowskiego w „Bazarze” przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96. — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22. — Apteka „Pod Opatrznością Boską”, ul. Dąbrowskiego 76.

Lazarz: Apteka Łazarzka, ul. Małeckiego, nar. ul. Strusia.
W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Sodalicja Pań Miejskich p. w. Niep. Poczucia N. M. P. Nabożeństwo miesięczne odbędzie się we wtorek, 16 bm. o godz. 9 w kaplicy św. Józefa. — Walne zebranie Sodalicji o godz. 16 w sali Uczelni Dąbrowskiej, ul. Młyńska 10.

OSOBISTE

— Srebrny jubileusz małżeński obchodzą w niedzielę 14 bm. pp. Feliks i Irena Makowscy z Kościana. Msza św. na intencję Jubilatów odbędzie się w niedzielę o godz. 8.30 w kaplicy św. Zofji.

WYKŁADY

— Koło Medyków Studentów Uniwersytetu Poznańskiego zachęcone świetnem

powodzeniem dotychczasowych przez nie urządzanych cyklów wykładów popularnych, zorganizowało również i w tym roku cykl wykładów popularnych dla szerokiej publiczności. Ciekawe i aktualne tematy, omawiane przez znakomitości świata lekarskiego, zgrupowały napewno znów tłumy ciekawych i zainteresowanych. Bliższe szczegóły w afiszach.

— Dwa odczyty prof. Jean Fabre w Poznaniu, 18 i 19 bm. o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus odbędą się dwa odczyty w języku francuskim prof. historii literatury francuskiej przy „Institut Français” p. Jean Fabre. Prelegent mówić będzie n. t. „L'Esthétique et la méthode de Flaubert” i „Un grand poète classique français — Charles Baudelaire”. Wstęp bezpłatny.

ZYGIE SOKOLE

— Tow. gimn. „Sokół” Poznań św. Łazarz urządza 21 bm. o godz. 18 wieczór oświetlowy, na który wszystkich druhów i sympatyków zaprasza.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Nadzwyczajne zebranie protestacyjne Kupców Sekcji branż cukrów i czekolady przy Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu. W sobotę, 13 bm. odbędzie się o godz. 20 w „Domu Kupiectwa” (w Poznaniu, ul. Zwierzyniecka 12) wielkie protestacyjne zebranie kupców branż czekoladowo-cukierniczej dla omówienia 3 zasadniczych zagadnień: Zapowiedzi rozporządzenia oświatowego zamykania składów, w sprawie konkurencji zakładów gastronomicznych, sprzedających niewłasne wyroby cukiernicze i wobec konkurencji kiosków i sprawa fabrycznych składów cukrów i czekolady.

WYCHOWANIE, KURSY

— Kurzy dla pielęgniarek społecznych. Min. pracy i opieki społecznej otwiera z dniem 1 kwietnia rb. w Warszawie przy klinice chorób dziecięcych Uniwersytetu Warszawskiego kursy uzupełniające dla pielęgniarek społecznych (pracujących w stacjach opieki nad matką i dzieckiem oraz w żłobkach). Kurs trwać będzie 3 miesiące i jest bezpłatny. Warunki przyjęcia są następujące: 1) ukończenie 6 klas gimnazjum lub szkoły równorzędnej; w wyjątkowym razie może być uczynione odstępstwo od tej zasady wobec kandydatki, która wykaże się wiarogodnym świadectwem co do specjalnych uzdolnień pielęgniarstka; 2) świadectwo nienagannej zawodowej pracy w stacji opieki nad matką i dzieckiem przynajmniej w ciągu 5 lat; 3) wiek od 20—35 lat; 4) zdolność fizyczna do pracy w roli pielęgnowarki, stwierdzona świadectwem lekarskim. Wszystkie słuchaczki obowiązane będą mieszkać we wspólnej burście na swój koszt, za opłatą miesięcznej 120 do 130 zł (za mieszkanie i życie) miesięcznie. Kurs rozpocznie się 1 kwietnia i trwać będzie do 1 lipca rb. Słuchaczki winny posiadać 2 skromne sukienki z białymi kolnierzykami, 2 satynowe czarne zapaski, 4 białe zapaski szlafrok, 2 białe nakrycia na głowę, buciki lub pantofle na niskich obcasach z gumami, oraz 3 zmiany bielizny osobistej, 2 zmiany bielizny pościelowej, poduszkę, koc, kubek i szczeroteczkę do zębów. Zgłoszenia kandydatek na kurs należy jak najwcześniej przesyłać do Urzędu Wojewódzkiego. Do podania o przyjęcie na kurs należy dołączyć świadectwo szkolne względnie uwierzytelniony odpis tegoż świadectwa lekarskie, świadectwo z odbytej pracy zawodowej oraz 2 fotografie (format jak do paszportu).

WYSTAWY

— W salonach Tow. Przyj. Sztuk Pięknych przy placu Wolności 18 mieści się obecnie zbiorowa wystawa prac Wacława Taranczewskiego i Karola Larischa z Krakowa. Obok tego wystawa kolekcji na Adama Bunscha oraz bieżąca, w której udział biorą następujący artyści: Augustynowicz, Batorycki, Graczyński, Hofmann, Kabaciński, Karszniewicz, Ossecki i Plater-Zyberk. — Salon otwarty w dniu powszednim od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15. Bilet wstępu 1 zł, niżkowy 50 gr.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Staraniem Stow. Urzęd. Pozn. Samorz. Wojew. odbędzie się w niedzielę, 14 bm. o godz. 12 zwiędzenie działu prehistorycznego Muzeum Wielkopolskiego — Zwiędzenie poprzędzi wykład p. dr. A. Karpińskiej z zakresu prehistorji. Punkt zborny o godz. 11.50 na dziedzińcu Muzeum, ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27.

— Komitet dla spraw bezrobocia podaje pp. kupcom do wiadomości że dnia 15 bm. regulować będzie rachunki od nr. 1500 do 1600.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Za spokój duszy śp. Witolda Hedingera odbyło się dzisiaj o godzinie 11 nabożeństwo żałobne w kościele parafjalnym Najśw. Serca Jezusowego na Jeźcach. Na mszę św. przybył J. Em. Ks. Kardynał Prymas Hlond, który asystował z tronu, ofiarę św. odprawił ks. prob. Budaszewski. Pienia religijne zastosowane do żałobnej uroczystości, wykonali śpiewacy chóru o-

perowego. Świątynie wypełniła rodzina zmarłego, przyjaciele i znajomi.

— Zjazd Związku Urzędników Kas Komunalnych i Kas Oszczędności. W dniu dzisiejszym w sali starostwa krajowego rozpoczęły się obrady walnego zjazdu delegatów tej organizacji na terenie województwa poznańskiego i pomorskiego. Obrady zakończą się jutro. (K)

— Ze Stow. b. uczennic lic. i gimn. pod wezw. Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu. Odbyło się walne zebranie Stowarzyszenia. Przed zebraniem członkinie wzięły udział we mszy św. odprawionej na intencję Stowarzyszenia w kaplicy św. Józefa. W czasie nabożeństwa wygłosił serdeczne przemówienie ks. prof. Michalski. Po mszy św. odbyło się walne zebranie, które zaszczyciła swą obecnością p. prełożona A. Słomińska. Po zagajeniu przez kol. Zofję Zakrzewską odczytano sprawozdanie z rocznej działalności Stowarzyszenia, protokół z ostatniego walnego zebrania oraz sprawozdanie kasowe. Po udzieleniu zarządowi absolutorjum przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Obecny skład zarządu jest następujący pp.: Rychlicka Halina — przewodnicząca, Zakrzewska Zofja, Zielińska Halina, Polówna Krystyna, Wojciechowska Aleksandra, Pankauówna Stanisława. W skład komisji rewizyjnej weszły pp. Czapska Zofja, Spechtówna Stefania. Po wyborach uczestnicznicy zebrania wysłuchali z zainteresowaniem ciekawego i pouczającego referatu ks. prof. radcy Binka na temat: „Cnoty główne w życiu katolika”. Potem omawiano jeszcze sprawy związane z dalszą działalnością Stowarzyszenia.

— Łazienki miejskie przy ulicy Przemysłowej (Rynek Wildecki), przy ul. Słowackiego i przy Nowym Rynku będą otwarte dla publiczności, począwszy od 15 bm. aż do odwołania jak następuje: 1) w poniedziałki, wtorki i środy od godz. 11 do 19, 2) w czwartki, piątki i soboty od godz. 8 do 20. — Łazienki przy ul. Sienniej w poniedziałki będą zamknięte, we wtorki, środy, czwartki, piątki i soboty będą otwarte od godz. 13.30 do 20.30. W środy i piątki łazienki przeznaczone są wyłącznie dla kobiet, w pozostałych dniach dla mężczyzn.

— Z Towarzystwa Entomologicznego. Na walnym zebraniu wybrani zostali do zarządu ponownie pp.: Trynka — przewodniczącym, Zimny — zast. przew. i bibliotekarzem, Lewandowski sen. — sekretarzem i Szmyt — skarbnikiem. Miesięczne zebrania odbywają się w pierwszy czwartek każdego miesiąca w lokalu zebrań p. Jarońskiej przy ul. Masztalarskiej o godz. 19. Zadaniem Stow. jest zapoznanie się z różnymi gatunkami motyli, chrząszczy, błonkówek, ważek, much itp. (fizjografia, biologia, fitopatologia, wreszcie entomologia stosowana). Członkowie opracowują wspólnie spis motyli Wielkopolski, z uwzględnieniem warunków biologicznych poszczególnych gatunków. Odbywanie wspólnych wycieczek ma na celu uzupełnianie bogatych zbiorów członków Towarzystwa oraz czynienie nowych i ciekawych spostrzeżeń.

Z WIELKOPOLSKI

— Modrze, pow. poznański. (Z Kat. Tow. Robotników Polskich.) Odbyte ostatnio roczne walne zebranie pod przewodnictwem ks. prob. Dzierzkiewicza wykazało wspaniały rozwój tegoż towarzystwa. Po sprawozdaniach udzielono zarządowi pokwitowania i wybrano go w tym samym składzie na przyszły rok ponownie. Zaznaczony wypada że tutejsze Tow. Robotników Polskich obchodzić będzie w maju br. 25-lecie swego istnienia.

— (Z Kółka Rolniczego.) W niedzielę odbyło się na sali parafjalnej uroczyste zebranie. Przewodniczył prezes ks. prob. Dzierzkiewicz. Bardzo zajmujące referaty, wygłoszone przez gości, przedstawiały życie i stosunki gospodarze w Polsce.

— (Akademia papieska.) Tutejsze stowarzyszenia, należące do Akcji Katolickiej, urządzają w niedzielę, 14 bm. uroczystą akademię papieską. Stowarzyszenia wezmą udział w nabożeństwie, poczem odbędzie się akademja na sali parafjalnej.

— (S. M. P.) Tutejsze S. M. P. po odbytych rocznych walnych zebraniach jeszcze intensywniej zabrały się do pracy. Ze względu na trudne położenie gospodarze nie urządzono w karnawale żadnej zabawy. Natomiast odegrano w poszczególnych kołach przedstawienia teatralne. Koło Strzykowo odegrało z powodzeniem „Fatalną szafę” na scenie zbudowanej przez druhów S. M. P. w szkole strykowskiej S. M. P. Wronczyn rozwija się coraz pomysłniej i urządziło pierwsze swe przedstawienie teatralne na sali parafjalnej w Modrze. — Z inicjatywy S. M. P. Modrze założone zostało nowe S. M. P. w Kąkolewie. Pierwsze zebranie organizacyjne odbyło się w mieszkaniu p. Marcinkowskiego. Prezesem został wybrany dh. M. Marcinkowski, sekretarzem — B. Szymański. Na członków zapisało się 25 młodzieży. (j.)

— Murowana Goślina. (Złote gody.) Znany i powszechnie ceniony obywatel tutejszy p. Antoni Osiniński, b. kilkuletni prezes tu Towarzystwa Przemysłowego i honorowy członek miejscowego Bractwa Kurkowego, obchodzi w dniu 15 bm. z małżonką swą Antoniną z Maślińskich złote gody małżeństwa. Na intencję Jubilatów odprawi się w dniu jubileuszowym msza św. w kościele parafjalnym o godz. 9 rano. —

Przy dolegliwościach żołądkowych, zga-dze, osłabieniu łaknienia, obstrukcji, ucisku w okolicach wątroby, złem samopoczuciu, drżeniu kończyn, sennosci szklanka naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” działa szybko i ożywczo na osłabione trwanie. Zadać w apt. i drog. nw 8027

Dr. St. Tuszewski, lekarz specjalista chorób wewnętrznych, powrócił i przyjmuje w Sanatorium SS. Elżbietank przy ul. Łkowej od godz. 11—1, zw 13390

Jubilatom, którzy powszechnym cieszą się szacunkiem wśród obywatelstwa miejscowego, na dalszą drogę wspólnego pożyicia „Szczęść Boże!”

— Buk. Wystawę robót ręcznych i artystycznych, połączoną z niespodziankami urządzają Siostry Miłosierdzia od 28 bm. do 4 marca w sali Domu Katolickiego. Czysty zysk przeznaczają się na cele dobroczynne. Uprasza się o nadesłanie ekspozatów najpóźniej do 25 bm.

— Gnieszno. (Nowy komendant policji.) Funkcje komendanta policji na miasto Gnieszno objął w tych dniach starszy przodownik Przydałek, sprowadzony aż z Warszawy.

— Września. (Kursy drużyn ratowniczych.) Staraniem zarządu Czerwonego Krzyża rozpoczęły się te kursy 8 bm. W imieniu zarządu zagaił kursy p. aptekarz Konięczyński i złożył podziękowanie pp. lekarzowi powiatowemu dr. Chramcowski i dr. Jawińskiemu za gotowość wygłoszenia wykładów z dziedziny anatomji i chirurgji, jak również p. prełożonej szkoły wychowawczej żeńskiej za udzieloną gościnę dla odbywających się kursów p. naucz. Cichomskiej i p. naucz. Stachurze za kierownictwo i wykłady podczas lekcji. Kursy odbywają się w poniedziałki i piątki od godz. 7—9 wieczorem w auli szkoły wydziałowej. — Zgłosiło się 50 kursistek i kursistów. Dalsze zgłoszenia przyjmuje sekretarz miejski p. Bandosz.

— (Kurs S. M. P.) Z inicjatywy Zw. Młodych Polek odbył się w Wrześni kurs zarządów Mł. Polek okręgu wrzesińskiego, podczas którego wygłosili pouczające referaty przedstawicielka Związku p. Ozdowska z Poznania i wicepatron okręg p. Bandosz. W zjeździe tym brało udział 13 stowarzyszeń, a 50 druhów. Kursem kierowała prezeska okręgowa p. naucz. Kryślakówna.

— (Kurs polonistyczny.) W dniach od 4—6 bm. odbył się w szkole powszechnej metodyczny kurs języka polskiego, w którym udział wzięło nauczycielstwo powiatu i miasta. Podczas wykładów poruszono kwestje najnowszych metod nauczania, twórczej szkoły pracy w dziedzinie nauzenia języka polskiego. (y.)

— Jaraczów, pow. Jarocin. (Niedościgniona opieka lekarska.) Przed kilku miesiącami wyprowadził się stąd lekarz p. dr. Spionek, obejmując w Odolanowie miejsce lekarza powiatowego. P. dr. Spionek osiedlił się tu w roku 1928 i wyrobił sobie dobrą praktykę prywatną. Równocześnie jest udzielona koncesja na prowadzenie apteki domowej osiedlającemu się lekarzowi. Okolica jest duża, najbliższy lekarz jest w Jarocinie, odległym o 15 km., wzgl. do Borku 7 i pół km. Nadarza się dobra sposobność osiedlenia się tu lekarza.

— Zduny. (Teatr amatorski.) Tow. Przemysłowców urządziło w niedzielę, dn. 7 bm. przedstawienie amatorskie połączone z zabawą taneczną. Odegrano arcywesołą komedję Zbierzchowskiego p. t. „Małżeństwo Loli”. Zespół amatorski wywiał się znakomicie z swego zadania a publiczność nie szczędziła rzeszystych oklasków. Reżyserował p. Stowiński. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna. Piękne dekoracje sali wykonał bezinteresownie zakład malarski p. Matysia-ka.

— (Szachy.) Odbyły się w naszym mieście rozgrywki szachowe między miejscowym Klubem Szachistów „Giermek” a Kolem Szachistów Stow. Młodzieży Polskiej w Koźminie. Przebieg rozgrywek był interesujący. Zwycięstwo odniósł miejscowy klub w stosunku mniej więcej 64 proc. wygranych. (pz.)

— Ostrów. (Uczenie zastężonej działaczki charytatywnej.) Onegdaj wieczorem odbyło się w Ratuszu na sali radzieckiej uroczyste posiedzenie Delegacji Opieki Społecznej, celem uczczenia zasług p. Heleny Sobczykowej z okazji obchodzonych przez Jubilatkę 11 bm. złotych godów małżeńskich. Przewodniczącym Magistratu i Delegacji przybyli również miejscowy ks. prob. Zamysłowski i p. starosta dr. Łobos. Przemówienia wygłosili p. burmistrz Cegiela, p. starosta i ks. proboszcz, podkreślając ofiarną, gorliwą i wytrwałą pracę Jubilatki w pracy charytatywnej. — Od lat 20 pracuje Jubilatka wydatnie w delegacji miejskiej dla spraw ubogich, w Konferencji św. Wincentego a Paulo, Kuchni Ludowej i jest od założenia w zarządzie Czerwonego Krzyża. Zvezczenia złożył również Jubilatce przewodniczący delegacji p. rada Lis, wręczając jej dyplom pamiątkowy.

— (Rekolekcje.) Staraniem Sodalicji Pań odbędzie się rekolekcje. Rekolektan-

tem będzie O. Matysiak, salwatorjanin z Trzebinii. Rekolekcje dla panów odbędą się od poniedziałku, 29 lutego do 4 marca. Nauki dla panów głosić będzie jezuita ks. Konopiński.

— (Nowy komisarz Kasy Chorych.) — Komisarzem zarządzającym Kasą Chorych zamianowanym został p. dr. Czesław Jakubowski, który objął już urzędowanie. Dotychczasowy komisarz p. dr. Bolesław Skokowski został komisarzem w Lesznie.

— (Z Rady miejskiej.) Na posiedzeniu ostatnim pod przewodnictwem p. R. Brykaczynskiego zatwierdzono budżety zakładów miejskich. Budżety są znacznie niższe od wzeszłorocznych. Preliminarz budżetu wozeszlorocznych w wysokości 130 000 zł, gazowni na 411 300 zł i elektrowni na sumę 295 620 zł uchwalono większością głosów. Cena za wodę wynosić będzie 40 gr., a gazu 35 gr (dotychczas 38 gr.). Budżet rzeźni z względów formalnych odesłano z powrotem do deputacji.

— (Kradzieże.) Do restauracji p. Jana Strzelczyka przy ul. Staszica 2 wiałali się nocą złodzieje i skradli większą ilość wódek, cygar i papierosów. — W tutejszym urzędzie pocztowym skradziono pewnemu panu z kieszeni 100 złotych banknot. Innemu obywatelowi skradziono rower, któremu był pozostawił na podwórzu starostwa.

— (Wykład o nowym ustroju szkolnym.) W środę wygłosił w tutejszej auli gimnazjum męskiego p. wizytator Zawidzki z Poznania dwugodzinny referat o projekcie rządowym nowego ustroju szkolnictwa. Prelegent omówił szeroko ramy nowej ustawy i poparł wywody swe wykresami. W odczycie brali udział nauczyciele miejscowi i okoliczni oraz rodzice. (n.)

— (Skalmierzyce. Z Koła Przyjaciół Harcerzy.) Pod przewodnictwem p. dr. Stankiewicza odbyło się w Skalmierzycach Nowych walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerzy. W skład nowego zarządu wchodzi pp.: dr. Kahl — prezes, dr. Stankiewicz — zast., nauczycielka Hanakówna — sekretarka i Fleischerowa — skarbniczka.

— (S. M. P.) W Skalmierzycach odbyło się walne zebranie miejscowego Stow. Młodzieży Polskiej, liczącego 105 członków. Stowarzyszenie posiada dwa oddziały, w Śliwnikach i Boczkowie. Pracuje wszechstronnie, o czym świadczy zorganizowanie kółek: eucharystycznego, przysposobienia rolniczego, oświatowego, śpiewackiego i sekcji ping-pongowej. Do zarządu weszli druhowie: Józef Chłasta — prezes, Czesław Woźniak — sekretarz i Antoni Olejnik — skarbnik. (ck.)

— (Oborniki. Z sejmiku powiatowego.) Posiedzenie sejmiku powiatowego odbędzie się 25 bm. w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego. Na porządku obrad uchwalenie dodatkowego preliminarza budżetowego na rok 31-32 i preliminarza budżetowego na rok 32-33. Ponadto wybór nowego członka do Rady Kom. Kasy Oszczędności, członka komisji rewizyjnej, wodnej oraz komisji do podpisywania protokółów z posiedzenia sejmiku powiatowego.

— (Z cechu rzeźnickiego.) Pod przewodnictwem p. Jana Urbaniaka odbyło się w lokalu p. Reschke roczne walne zebranie cechu. Po przeczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania nastąpiły sprawozdania zarządu z całorocznej działalności, poczem udzielono zarządowi pokwitowania. Nowy zarząd tworzą pp. Jan Urbaniak — przewodniczący, Ignacy Graczy — sekretarz, Bonifacy Januszek — skarbnik. Do komisji rewizyjnej wchodzi pp. Roszkiewicz i Panek. (kko.)

— (Nowy Tomyśl. Złote gody.) W niedzielę, 31 ub. mies. obchodzili złote gody pożycia małżeńskiego pp. Wawrzyn i Agnieszka z Gryniów Kaczmarkowie z Starogo Tomyśla.

— (Z przedstawienia.) Stow. Młodzieży Polskiej urządziło w sali „Kresowianka” przedstawienie teatralne. Odegrane zostały dwie sztuczki p. t. „Consilium facultatis” i „Piosnka wujaszka”, których wykonawców licznie zebrana publiczność obdarowała oklaskami.

— (Dziecko zmarło.) Przed kilku tygodniami oddał się z domu rodziców 3-letni Oskar Schade z Chmielinki pow. nowotomyski. Wymieniony wyszedł wieczorem z podwórza na ulicę, a gdy po upływie 15 minut nie powrócił, matka zamierzała go wezwać do domu, lecz chłopca nie zdołano już odnaleźć. Początkowo przypuszczano, że chłopiec utopił się w pobliskim stawie, lecz wszczęte poszukiwania nie dały wyniku. Dopiero przed kilku dniami odnaleziono chłopca 6 klm. za Chmielinką na polu majątności Pakosław, własności hr. Łąckiego, niezwygłego. Komisja sądu grodzkiego, po przeprowadzonej sekcji zwłok orzekła, że chłopiec, po oddaleniu się w pole, zasłabł i umarł z braku pomocy.

— (Napać.) Na drodze z Komorowa do Grońska została napadnięta przez nieznanego osobnika, uzbrojonego w duży nóż, Stanisława Wrębel. Bandyta zażądał wydania pieniędzy. Gdy W. oddał napastnikowi posiadane przy sobie 2 zł. tenże nie przyjął ich, lecz natargiwie, grożąc nożem, szarpał ją za odzież. Wrębelowa jednak dała sobie z nim radę. Wszczęte dochodzenia ujawniły sprawcę w osobie niejakiego Władysława Miakasa z Grońska, który przyznał się do winy.

— (Pożar.) W Władysławowie pow. nowotomyski powstał pożar skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z ogniem w zagrodzie Józefa Wojtkowiaka. Pastwa płomieni padła stodoła oraz dach chlewu masywnego, maszyny rolnicze itd. (tp.)

— (Mogilno. Nagła śmierć na ulicy.) W ub. tygodniu wyszła do miasta staruszka 72-letnia, niejaka Zielińska, która upadła bezprzytomnie na ulicy ks. Piotra Wawrzyniaka. Przywołana komisja i lekarz stwierdziła nagłą śmierć. Zwłoki odstawiono do kostonicy szpitala powiatowego.

— (Z życia S. M. P.) Plenarne zebranie Młodzieży męskiej odbyło się w salce parafjalnej, które zagał drh. prezes Kosmowski hasłem „Gotów”. Poczem drh. Maik wygłosił referat n. t. „Powstanie styczniowe” i przebieg tegoż. Następnie drh. Walczak wygłosił deklamację, za co druhowie obdarzyli go licznymi oklaskami. W komunikatach zarządu drh. prezes podał do wiadomości członkom, że stowarzyszenie urządzi konkurs obowiązkowości w czasie od 7 lutego do 31 lipca br. W konkursie tym udział brać mogą wszyscy członkowie czynni, na co ufundowało stow. 8 cennych nagród. Po odśpiewaniu hymnu związkowego „Hej do apelu”, drh. prezes solwował zebranie hasłem „Gotów”.

— (Gniewkowo. Z szpitala — szkoła.) Miasteczko Gniewkowo powiatu inowrocławskiego posiadało piękny szpital, który ma być obecnie skasowany ze względów oszczędnościowych. Z tego powodu powstał projekt, aby gmach szpitalny obrócić na szkołę, mianowicie na gimnazjum czteroklasowe nowego typu, jaki ma być wkrótce w Polsce wprowadzony. — Czy tylko nie mamy nazbyt dużo gimnazjów w kraju? Bo mogłaby powstać i szkoła praktyczna zawodowa, która mogłaby przynieść większą korzyść. (em.)

Ciekawy koncert

Turkowski — prof. Resler

Dziś, w sobotę 13 lutego odbędzie się koncert w sali „Domu Amaratowego” P.K.E. przy ul. Słowackiego 20. W koncercie biorą udział jeden z bardzo utalentowanych skrzypków młodszego pokolenia p. Stefan Turkowski, uczeń prof. Jahnkego, oraz prof. Resler. W programie utwory Chopina, Tartini'ego, Dwarzaka, Corelli'ego i in. Początek o godz. 20.15. Bilety nabywać można u p. Szrejbrovskiego i wieczorem przy kasie.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

— Na fundusz im. śp. Witolda Hedingera przy przylgum rady miejskiej dla wspomagania bezrobotnych: Zamiat. Kwiatów na trumnę śp. Witolda Hedingera złożyli w dalszym ciągu: pp. inż. Kujawa 20 zł. — Sp. Akc. J. John, Łódź, oddział w Poznaniu 50 zł. — Witoldowie Noskowsy 10 zł. — Dyr. Pozn. Kolei Elektrycznej 300 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 960 zł.

— Ku uczczeniu pamięci śp. Witolda Hedingera, swego b. Prezesa, złożyło Towarzystwo Rodzicielskie przy Gimnazjum państw. im. Ign. Paderewskiego w miejsce wienca 50 zł. na cele Miejskiego Komitetu pomocy dla bezrobotnych.

— Na pomnik Serca Jezusowego: M. P. z podziękowaniem za doznane łaski i dobrodziejstwa w ubiegłym miesiącu, prosząc o dalszą opiekę, 3 zł. — W. T., Swarzędz, 20 zł. — M. W. na intencję Bogu wiadomą, 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 667 zł.

— Na bezrobotnych: Lekarze lecznicy kolejowej w Poznaniu zamiast kwiatów na grób śp. Maksymiljana Altmana, członka zarządu ogólnej kolejowej kasy chorych przy Dyr. Kolei Państwowych w Poznaniu 35 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 540 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Irena Kotlińska, z domu Bytońska, 61 l. Michalina Miedziaszkowa, z domu Dudziakówna, 54 l. Wawrzyniec Lorka kupiec, 71 l. Józefa Łukowiakowa, z domu Wałkowiakówna, 66 l. Hipolit Milewski, właśc. ziemski, 83 l. Marja Bohn, z domu Radolak, wdowa, 64 l. Marja Palpowa, z domu Gawron, wdowa, 68 l. Janina Stachowska, 19 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— K. S. „Sparta”. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 13 bm o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ulicy Szmarzewskiego 18.

Z Stronnictwa Narodowego

Koło w Chartowie

Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 14-go b. m. o godzinie 16-tej w dotychczasowym lokalu zebrań. Na porządku obrad referat p. Bogdana Piotrowskiego. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Koło Wilda

Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 16 b. m. o godz. 19.30 w lokalu p. Zawadkowej, Górna Wilda 75. Na porządku obrad referat p. senatora dr. Cz. Meissnera. O liczny i punktualny udział członków prosi Zarząd.

— Zw. Chrześ. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych. Roczne walne zebranie odbędzie się 13 bm. o godz. 19 w Bazarze.

— Walne zebranie oddziału hokejowego „Warty” odbędzie się we wtorek 23 bm. o godz. 19 w lokalu klubowym, a nie jak za wiadomiono poprzednio 13 bm.

— Kadra Żeglarska Poznań. Roczne walne zebranie odbędzie się 14 bm o godz. 15 w mieszkaniu kol. Ratajczaka przy ul. St. Karwowskiego 4, mieszk. 1.

— Stow. Młodzieży Polskiej Poznań-Debiec. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się 14 bm. o godz. 11.30 na salce parafjalnej.

— Tow. Przemysłowców w Główniej. — Miesięczne zebranie, przypadające na niedzielę, 14 bm., z powodu odbywającej się w tym dniu akademii papieskiej w Główniej odłożono na niedzielę, 21 bm.

— Tow. Uczniów Handlowych. Dnia 14 bm o godz. 11 zwiędzamy Zakłady Poznańskiej Kolei Elektrycznej.

— Koło Śpiewackie im. Moniuszki. Z okazji 12 rocznicy istnienia odbędzie się 14 bm o godz. 9 w kościele św. Marcina uroczysta msza św. O godz. 17 rocznicowe zebranie plenarne w sali Domu Rzemieślniczego.

— Oddział pływacki „Warty” wybrał następujący skład kierownictwa pp.: kierownik — Wojtasik, jego zast. — Gluska, sekr. — Bernard, gospodarz — Maciejewski, kpt. sportowi — Gariantysiewicz i Matuszewski, kobiet — Hildebrandtówna.

— Samorząd Czeladniczek. Zebranie plenarne odbędzie się 14 bm o godz. 10 w szkole powoz przy ulicy św. Marcina naprzeciw ul. Gwarnej.

— Kółko Dramatyczne Poznań-Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się 14 bm. o godz. 15 na salce parafjalnej.

— Tow. Hodowców Gołębi Poczтовых „Kanonier”. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 14 bm o godz. 10 w lokalu p. Zielińskiego w Urbanowie.

— Związek Rzeźnicki. Zebranie plenarne odbędzie się 15 bm o godz. 18 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8 a.

— Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu. Dnia 15 bm odbędzie się o godz. 19 w Ognisku Koła przy ul. Śniadeckich 54 otwarcie „kursu robót ręcznych artystycznych”. Na kurs powyższy przyjmują się także absolwentki, nie należące do Koła.

— Towarzystwo Przemysłowców Poznań — św. Łazarz. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się we wtorek 16 bm o godz. 20 przy ul. Marsz. Focha 62 u p. Dusika. Zarząd uprasza o liczne i punktualne przybycie ze względu na szereg bardzo aktualnych spraw. Na zebraniu dwa odczyty.

— Klub Mandolinistów „Sempre vivo”. Lekcje odbywają się regularnie we wtorki i piątki o godz. 20 pod fachowem kierownictwem p. Bohdana Kwiatkowskiego w lokalu „Cukiernia Słowiańska”, ul. Marszałka Focha 70.

— Walne zebranie sekcji pięściarskiej „Sokola” odbędzie się we wtorek 16 bm o godz. 20.00 w salce na boisku. Kierownictwo zwołuje wszystkich członków do punktualnego przybycia.

— Koło Śpiewu im. Paderewskiego w Poznaniu. Lekcje śpiewu odbywają się regularnie w poniedziałki i czwartki o godzinie 20 w sali drh. Żaka, ulica Strumykowa 37. — Zebranie plenarne odbędzie się 17 bm o godz. 20 na sali drh. Żaka, ul. Strumykowa 37.

— Zw. Prac. Kupieckich Oddział w Poznaniu. Zebranie plenarne przełożyliśmy na środę, 24 bm o godz. 20. Zebranie odbędzie się na sali Królowej Jadwigi.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— Pracownik. Jakto wynagrodzenie za przepracowane 9 i pół lat? Czy pracodawca nie wypłacał wynagrodzenia co miesiąc wzgl. co kwartał? Zresztą obowiązują warunki umowy, oraz rozporządzenie Prez. Rplplet z 16. 3. 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. 35-28 poz. 323), a co do urlopów ustawa z 16. 5. 1922 o urlopach dla pracowników zatrudnionych w handlu i przemyśle (Dz. U. 40/22 poz. 334) i rozporządzenie Min. Pracy i Opieki Społ. z 11. 6. 1923 w przedmiocie wykonania poprzednio cytowanej ustawy (Dz. U. 62/23 poz. 464). (K.)

— R. R. Urlop radzimy wykorzystać przed opuszczeniem posady, gdyż sprawa wynagrodzenia za urlop niewykorzystany mogłaby potem być sporna i być rozstrzygnięta na Pańską niekorzyść. Z Funduszu Bezrobocia Pan. nie będąc ubezpieczonym, nie może korzystać. Radzimy w tej sprawie zwrócić się do Inspektora Pracy, ul. Składowa 3. oPdatki dochodowy itd. winny być nadal płacone, o ile istnieją podstawy do ich wymiaru; nie jest to za-

leżne od braku dochodu z pracy zarobkowej, który podlega podatkowi od uposażeń. (K.)

— Afrykanka. Radzimy zwrócić się do Wydziału Konsularnego Min. Spraw Zagranicznych w Warszawie. Miejsceowości Livingstone znajduje się prawdopodobnie na terytorjum brytyjskiem Tanganyika. (K.)

— P. Ganz, Ruda Śl. Zakłady handlu detalicznego z świadectwem III kategorii przemysłowej mogą zatrudniać oprócz właściciela lub zastępującego go dorosłego członka rodziny najwyżej jedną dorosłą najemną siłę pomocniczą. (K.)

— ed. ed. Rogożno. Radzimy przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw najmu. (K.)

— Waper 67. Rozporządzenie takie nie ukazało się. O rentę na starość mogą się starać ubezpieczeni pracownicy fizyczni lub umysłowi z chwilą osiągnięcia 65 roku życia. Radzimy zwrócić się do wydziału opieki nad ubogimi miasta. (K.)

— Agentura Łazarz. Nabywca składu odpowiada za zaległy podatek obrotowy. Należy przy kupnie sumę zaległego podatku potrącić z ceny kupna i zarezerwować ją dla urzędu skarbowego. (K.)

— Alfred 100. Imię katolickie, pochodzenia germańskiego; przypada 3 lipca. (K.)

— P. Kaźmierczak, agentura. Równowartość wynosi 1 107 zł bez odsetek. Koszty przeliczenia ponosi wnioskodawca. Nie możemy przepowiedzieć, jak wysoko sąd przeliczy należność, bo to zależy od okoliczności nam nieznanych; najczęściej w takich wypadkach stosuje się stopę przeliczenia 50—60 proc. równowartości. (K.)

— P. Szczot, Knurów. W Warszawie; bliższego adresu nie znamy. Sądzimy jednak, że wystarczy zaadresować na Warszawę. (K.)

— H. K., Poznań. Z pracy zarobkowej potrąca pracodawca podatek od uposażeń i wpłaca go do kasy podatkowej, tak, że Pan z tem kłopotu żadnego nie ma; podatkowi podlega zarobek przekraczający rocznie 2 500 zł. Dochód z innych źródeł podlega opodatkowaniu, o ile wynosi co najmniej 1 500 zł rocznie. Służącą winien Pan sam złożyć do Kasy Chorych i wpłacić znaczki na kartę ubezpieczenia inwalidowego. (K.)

Jeszcze tylko 2 dni IGO SYM w „Nowościach”.

Z powodu wielkiego powodzenia Igo Sym wystąpi na scenie teatru „Nowości” jeszcze tylko dwa dni t. j. dziś w sobotę i jutro w niedzielę.

Igo Sym wykona najnowsze przeboje rewjowe i zaprezentuje wielostronność swego talentu.

Więc w sobotę, 13-go i w niedzielę, 14-go lutego ostatnia okazja ujżenia Igo Syma w Poznaniu.

Poza tem na ekranie arcywesoła komedia p. t. „Ewa w futrze”, w roli głównej tenże Igo Sym. Początek seansów o godz. 5, 7 i 9 wieczorem.

UWAGA! ANONSI! Od poniedziałku dnia 15-go b. m. w kino-teatrze „Nowości” rozpocznie gościnne występy znany warszawski teatr rewjowy „Morskie Oko”. Wystawiona będzie arcywesoła rewja p. t. „Bawmy się w miłość”.

Rewja ta cieszyła się niebywałem powodzeniem w Warszawie i grana była 134 razy z rzędu.

Poza tem od poniedziałku, 15-go lutego ujrzymy tamże na ekranie najnowsze arcydzieło filmowe sezonu 1931-1932 r. produkcji japońskiej p. t. „Yakichi”.

„Yakichi” — na ustach wszystkich! „Yakichi” — niema sobie równych filmów!

„Yakichi” — wielka tragedja duszy ludzkiej! Wykonawcy wyłącznie artyści japońscy. zw 13 381

Teatr Polski

DZIS — „Kapitan z Koepnicku”. Niedziela, 14. 2. o godz. 15 „Tak się zdobywa kobiety”. Niedziela, 14. 2. o godz. 20 „Kapitan z Koepnicku”.

Teatr Nowy

DZIS — „Car Paweł I.” — Występ gościnny Junoszy - Stępowskiego i A. Węgielki. Niedziela, 14. 2. o godz. 3.30 popoł. „Caryca i Rasputin”. Niedziela, 14. 2. wiecz. „Car Paweł I.” — występ gościnny Stępowskiego i Węgielki. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr „Uśmiech”

DZIS — „Hrabia Luxemburg”. Niedziela, 14. 2. o godz. 3 popoł. „Biały mazurek”. (Ceny niższe). Niedziela, 14. 2. o godz. 8 wiecz. „Hrabia Luxemburg”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Wielki — Koncerty symfoniczne Niedziela, 14. 2. XVIII koncert symfoniczny. Dyrygent: Zygmunt Latoszewski. Solista: Prof. H. Bassermann.

TEATR NARODOWY

Poniedziałek, 15. 2. godz. 5 i 8 „Ogniem i Mieczem”.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W MUZYCZNYM POZNANIU

CO USŁYSZYMY JUTRO W TEATRZE WIELKIM?

W programie jutrzejszego koncertu symfonicznego mamy zapowiedziane: „Leonora III.” Beethovena, koncert skrzypcowy Brahmsa, „Śmierć i Wyzwolenie” R. Straussa, wreszcie „Psyche” C. Francka.

Trzecia „Leonora” (op. 72a) jest jedną z trzech uwertur do „Fidelii” Beethovena. Wersja pierwszej uwertury pochodzi z 1805 r., nie była jednak w tej pierwszej koncepcji wykonana za życia Beethovena. „Leonora nr. 2” powstała w tym samym roku co pierwsza; wykonano ją przy okazji prapremjery „Fidelii”. Wreszcie „Leonora III.” pochodzi z r. 1806 i jest ostateczną redakcją uwertury do „Fidelii”. Przyczyny tych licznych zmian były różne. Pierwsza wersja nie odpowiadała podobno treści samej opery, druga była podobno zbyt trudna dla instrumentów dętych (blachy).

Koncert skrzypcowy Brahmsa (D-dur, op. 77) należy bezsprzecznie do najwybitniejszych kompozycji w literaturze skrzypcowej. Brahms, podobnie jak Beethoven, napisał jeden tylko koncert skrzypcowy, ale stworzył arcydzieło. Nad kompozycją tą, jak wiemy z listów Joachima, pracował bardzo długo. W latach 1878/79 był Brahms w najściślejszym kontakcie (tak korespondencyjnym jako też osobistym) ze świetnym skrzypkiem Joachimem, który w komponowaniu koncertu brał bardzo wybitny udział. W pierwszej fazie pomysłu koncert miał liczyć cztery części. Ostatecznie Brahms z czwartej części (scherzo) zrezygnował. Pierwszy raz odegrano koncert w Lipsku 1 stycznia 1879 z manuskryptu (do druku przygotowany był koncert dopiero w lutym 1879, a więc po szeregu wykonań w Budapeszcie, Wiedniu, Londynie!) pod dyktando kompozytora; solistą był Joachim.

Poemat symfoniczny jest rodzajem, w którym Richard Strauss czuje się najlepiej. Ołbrzymi talent Straussa nie mógł nie wypowiedzieć się dobitnie, jak właśnie w poematach („Till Eulenspiegel”, „Don Juan”). Jutrzejszy: „Tod und Verklärung” (Śmierć i Wyzwolenie) powstał w r. 1888/89, wykonany po raz pierwszy 1890 w Eisenach pod dyktando kompozytora. Tekst programowy, który w tym wypadku tworzy cały poemat, wyszedł z pod pióra poety Aleksandra Rittnera; ciekawe, że napisany został już po skomponowaniu muzyki a nie przedtem. Poezja jest niejako słowna kompozycją pomysłu muzycznego Straussa.

Tekst posiada dwie wersje. Treść przedstawia człowieka, leżącego na łożu śmierci, trawionego gorączką. Co chwila śmierć atakuje chorego; rozpoczyna gwałtowną walkę z życiem, które się jeszcze broni. W chwilach przerwy w tej walce między „Lebenstrieb” a „Todesnacht” chory obserwuje całe swoje ubiegłe życie. Widzi, że tego, do czego dążył, nie osiągnął i nie znalazł. W tej chwili właśnie śmierć zadaje choremu cios ostateczny. Ale choć umarłemu złożono w grobie, to — według słów poety — z nieba płyną do niego te ideały do których dążył: „Weiterlösung, Weltverklärung”.

„Psyche” C. Francka (wykonana pierwszy raz 1888 r. w Paryżu) nawiązuje do znanego podania greckiego o Psyche, która zatrićcia siebie samą. Według V. d'Indy'ego Psyche Francka posiada urok legendy pogańskiej, prze-filtrowanej już przez chrześcijaństwo, podobnie jak freski na nadeńskiej Arenie i jak „Fioretti” św. Franciszka z Assyżu. Dr. T. S.

Pisma nadesłane

„Głos Sądowniczy”. Nr. 2. Treść: K. Fleszyński: „Wczoraj a dzisiaj sądownictwo polskiego” — A. Bobkowski: „Sąd nad sądem” — S. Tybor: „Uwagi o projekcie Polskiego Prawa Malżeńckiego” — R. Stupnicki: „Przez „niewłaściwość sądu” należy rozumieć” — Dr. A. Kiełbiński: „Ustawa antyalkoholowa” — J. L. Lichtenbaum: „Kino a przestępczość” — W. Chmielarz: „O rewizji według K. P. K.” — A. Gołdman: „Tok instancji” — Z. Zaleski: „Plaza wymiaru sprawiedliwości” — J. Mroczkowski: „Przysławia i aforyzmy prawnicze” — Dział skarbowy i administracyjno-karny — Dział prawa handlowego — Kronika — Przegląd czasopism — Zapis bibliograficzne — Wiadomości zagraniczne — Orzecznictwo — Młody Prawnik — Adr. Red. Warszawa, Mokotowska 51 m. 19.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Subwencja na badania lekarskie. Z Krakowa piszą nam: Polska Akademia Umiejętności rozda w kwietniu b. r. subwencje na rok 1932 z funduszu ś p. Pawła Tyszkowskiego na badania przyrodnicze i lekarskie. Pierwszeństwo mają kandydaci, poświęcający się badaniom choroby raka i chorób wenerycznych. Zgłaszający się o subwencje powinni wykazać się samodzielnymi pracami naukowymi oraz zgłosić temat pracy zamierzonej, wymieniając kwotę potrzebną na jej wykonanie. Termin wnoszenia podań do Polskiej Akademii Umiejętności — do dnia 15 marca 1932 r.

Na bezrobotnych bibliotekarzy. Z Wilna donoszą nam: Charakterystyczną uciążliwą walą powzięto na dorocznym walnym zebraniu Lutego Kółka Związku Bibliotekarzy Polskich Świadczy ona o ciężkim bezrobociu, jakie dotyka inteligencję zawodową Członkowie uchwalili mianowicie opodatkować się w wysokości jeden procent od swych plac na rzecz bezrobotnych bibliotekarzy. (wz.)

KTO UCZESTNICZYŁ NA POMORZU WRUCHU NIEPODLEGŁOŚCIOWYM?

Z Tow. Badania Historji Ruchu Niepodległościowego na Pomorzu otrzymujemy następujące pismo:

W Toruniu powstało w roku ubiegłym w styczniu, z inicjatywy majora dypl. K. Sidowskiego z Chelmży, Towarzystwo Badania Historji Ruchu Niepodległościowego na Pomorzu. Celem jego jest zbierać dokumenty i inny materiał dotąd niedrukowany, dotyczący ruchów wolnościowych na Pomorzu ze szczególnym uwzględnieniem lat przelomowych 1918/19. Władzami Towarzystwa są: Komisja Naukowa (przewodniczący ks. prałat A. Mańkowski) i Zarząd (przew. dr. O. Steinborn). Przy pomocy swego sekretariatu (w Książnicy Miejskiej im. Kopernika, ul. Wysoka 16) zbiera towarzystwo materiał, zwracając się do działaczy, znanych z pracy społecznej względnie niepodległościowej w owej pamiętnej epoce, kiedy ważyły się losy Pomorza i całej Polski.

Drogą wywiadów osobistych, których dotąd zebrano kilkanaście, zdobyło Tow. bardzo cenny materiał, niezmiernie ważne przyczynki do historji Pomorza z owych lat, i składa je w swoim archiwum do dyspozycji przyszłych historyków ruchu niepodległościowego. Ponieważ nie odrzuca i nie wszędzie może Tow. dotrzeć do osób, bezpośrednio biorących udział swego czasu w pomorskim ruchu wyzwoleniowym, Sekretariat Tow. zwraca się tą drogą z serdecznym apelem do wszystkich, którzy mają w tej sprawie coś do powiedzenia, by zechcieli nadesłać swe wspomnienia osobiste itp. z lat przelomu do Sekretariatu Tow., Toruń, ul. Wysoka 16, II.

SLAWISTYKA

Dwadzieścia pięć lat pisma słowiańskiego. W Pradze wychodzi miesięcznik pt. „Lužicko Srbsky Vestnik”, organ praskiego Towarzystwa „Adolf Czerny”, poświęcającego się utrwalaniu i uprawianiu stosunków między Czechami, a Serbo-Lużyczanami. Towarzystwo to będzie obchodziło w tym roku 25 lat swego pozytywnej działalności. Numer ten podaje wiele ciekawych wiadomości z życia Lużyczan, artykuł Anglika Livingstona, który bawił na Lużycach i opisał swoje wrażenia, przegląd prasy słowiańskiej i obcej co do wzmianek i artykułów o Lużycach itd. W nekrologu znajduje się interesująca nas notatka o ś p. Janie Brylu, Lużyczaninie, który był nauczycielem domowym mł. domu polskim w Moskwie, u pp. Czudowskich. (tp)

KRAJOZNAWSTWO

He mamy schronisk górskich? W roku 1930 było ich na całym obszarze Polski 75, z czego 41 utrzymywało Polskie Tow. Turystyczne. W schroniskach tych jest 952 łóżek, oraz 2256 miejsc noclegowych dla turystów.

SZKOLNICTWO

Jak zachęcić młodzież do czytania? Często podnoszą się w ostatnim czasie głosy, że młodzież nasza mało czyta, że stroni od książki. Objaw ten stoi w związku z ogólnym obniżaniem się szlachetnych zainteresowań, a przeciwdziałanie powinno wyjść ze strony wychowawców — szkoły i rodziców. Nowoczesna szkoła powinna wytworzać w duszach wychowanków żądze wiedzy i umiłowania piękna, pokazywać im cele, wybiegające poza sport i kino. Dom i szkoła powinny zjednoczyć swe wysiłki, ażeby książkę dopomóc do zwycięstwa na chwałę kultury polskiej. Wyszła teraz nakładem Książnicy-Atlas broszura J. Ippoldta pt. „Jak młodzież naszą zachęcić do czytania?” Autor wymienia szereg środków, którymi rozporządza szkoła, podaje rodzicom wskazówki, co mają czynić, aby szkołę wesprzeć w jej usiłowaniach oraz zwraca uwagę, że tylko starania domu łącznie ze szkołą mogą podnieść poziom czytelnictwa w dorastającym pokoleniu. (sz)

JAK FREDRO OBRAŻA NOWOCZESNEGO CZŁOWIEKA

Z Warszawy donoszą nam:

Teatrzykowi Ateneum, w którym przeobrażono „Damy i huzary” w sposób już przezemnie opisywany, a przez poważną krytykę potępiony, przybył sojusznik w osobie p. J. N. Millera. Znany p. gniebiciel „Pana Tadeusza” zabrał się do Fredry z jeszcze większą może energią. Prawda, że dodał mu niezłe towarzystwo. P. Miller jest mianowicie człowiekiem niesłychanie współczesnym. Uważa, że dzisiaj już nie można śmiać się „z głupich i niesmacznych kawałów proaiców Komedji: Arystofanesa, Platona, Terencjusza; trzeba również niemalego wysiłku, aby śmiać się w nakazanych miejscach komedji Szekspira, Moliere, czy naszego Fredry”. Jak widzimy, p. Millera niełatwo rozśmieszyć. A przecież on sam posiada niezwykłą zdolność rozśmieszania. Jak się okazało na przykład w jego walce z „Panem Tadeuszem”, no i teraz na zmiażdżeniu Fredry. Co do „ojca komedji polskiej”, to p. Miller służy przykładami rzeczowymi. Przyjrzał się „Ślubom Panińskim” i oto zobaczył, że „jakiś Guccio ma nas podobno bawić swoją lekkomyślnością, swadą „młodzieńczą i przemysłową, z jaką zdobywa sobie względy zidjociałych w osamotnieniu półgąsiał na dorocie lub paralitycznego stryja — z wodą w głowie. Cóż śmieszno — ciągnie dalej — np w tem że Klara, znalazłszy się między młotem i kowadłem, woli wybrać młodą kretyną — Albina, niż starego idjota — Radosta? I jedna i druga możliwość jest tak przeraźliwie smutna i hańbiąca dla kobiet, że nie wiem, jak tu i z czego śmiać się jeszcze można”.

W istocie, co może być zabawnego w tych idjotach, paralitykach i gęsiach, z których Fredro zrobił swoje arcydzieło? Cóż, kiedy przed paru laty wpadłem do Teatru Narodowego na „Śluby”, grane dla związków i zrzeszeń — i dawno na żadnej farsie współczesnej nie siałem takich huraganów śmiechu i takich oklasków. I tak jest zawsze, gdy Fredrę gra się jako tako. „Pan Jowialski” wziął przed kilku laty rekord Teatru Narodowego, coś osmdziesiąt przedstawień. I z czego się ci ludzie śmiali? Co ich tak bawiło?

O to nie zdawali sobie b. edacy sprawy z tego, co p. Miller swem bystrym okiem był spostrzegł i czego nie zauważył nikt z pisarzy, krytyków, uczonych. Tak mianowicie w każdej z komedji Fredry jest „tysiąc bzdurnych scen i sytuacji, obrażających godność nowoczesnego człowieka”. Nagminna ślepotą, nie innego! Co za epidemiczny brak poczucia godności własnej! Nikt się nie obraża, a wszyscy się bawią!

Daremne byłoby p. Millerowi coś tłumaczyć. Dla kogo Aniela i Klara są „półgąsietami”, a Radost „paralitykiem z wodą w głowie”, temu niełatwo pomóc. P. Miller nieza Fredry nawet na tyle, aby wiedzieć, że Klara wogóle nigdy za Radosta wychodzić nie miała, bo nikomu we dworze Dobryńskiej o tem się nie śniło! Ale gdy cały Molier jest dla p. Millera niegodnym jednego uśmiechu, to i Fredro jakoś to przetrzyma. I my z nim razem

T. W.

OCHRONA ZABYTKÓW

Przyjaciele Wawelu. Z Krakowa donoszą nam: Nasze Towarzystwo Przyjaciół Zamku na Wawelu zdało na dorocznym walnym zebraniu sprawę ze swej pozytywnej i kulturalnej działalności. Dokonano wyborów zarządu, któremu przewodniczy Fr. Potocki a do którego wchodzi i członkowie zamieszczeni, np. z Wilna prof. Ferdynand Ruszczyk, z Poznania konserwator dr. Nikodem Paźdzerski oraz prof. U. P. dr. Bronisław Dembiński. W najbliższym czasie urządza Towarzystwo loterię fantową, z której dochód pomnoży fundusze odnowienia Wawelu, tak topniejące obecnie wskutek redukcji budżetowych. (kt)

MUZYKA

Artyści polscy zagranicą. Z Kopenhagi donoszą nam: Bawiła tutaj wybitna śpiewaczka polska, p. Stanisława Korwin-Szymanowska, siostra znakomitego kompozytora Karola Szymanowskiego. Występowała m. in. w Towarzystwie duńsko-polskim w Kopenhadze, przy akompaniamencie pianisty Otona Mortensena, oraz na wieczorze w poselstwie polskim. (tp)

Książki nadesłane

Tadeusz Dołęga-Mostowicz: „Karjera Nikodema Dyzmy”. Powieść współczesna. Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.

Zofia Kossak-Szczucka, „Ku swoim”. Powieść dla młodzieży. Nakład księgarni św. Wojciecha. Poznań, Warszawa, Wilno, Lublin.

Ramon Gomez: „Niesamowity lekarz”. Przekład Barbary Sieroszewskiej. Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.

Boy-Zeleński: „Znasz-li ten kraj?...” (Cyganka krakowska). Warszawa. Biblioteka Boga.

Egon E. Kisch: „Targ świata”. Warszawa. Biblioteka Groszowa.

NAUKA I ŻYCIE

JAK WALCZY Z KRYZYSEM LWOWSKIE OSSOLINEUM?

L w ó w, 10 lutego.

Od stu lat zgórą czynne ognisko kultury polskiej, Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, dzieli los wszystkich naszych instytucji naukowych, odkąd kryzys gospodarczy coraz się pogłębia. Ossolineum żyje z fundacji, których wpływy polegają na dochodzie z majątków ziemskich i z nieruchomości wogóle. Nawet ostatnio, jak już donosiłem, Zakład otrzymał z zapisu ś p. Rogala Lewickiego dobra Koniuszki Siemianowskie. Ale te źródła w obecnych czasach zupełnie zawodzą. Nie dają dochodów ani majątki ziemskie, ani kamienice czynszowe we Lwowie i w Warszawie, a kapitał przedwojenny w sumie kilkudziesięciu tysięcy koron stopniał w czasie dewaluacji. Jeżeli mimo to zbiory Ossolineum, a szczególnie biblioteka powiększają się stale, zawdzięczać należy ofiarom, oraz — co do książek — egzemplarzom wymiennym, szczególnie z instytucji zagranicznych.

Roczny przyrost biblioteki wynosi przeciętnie 10 tysięcy tomów, lecz jej charakter i biblioteki ogólnej staje się ona warsztatem naukowym historyczno-literackim. Praca nad skatalogowaniem księgozbioru posuwa się stale naprzód. Skatalogowano już 193 300 tomów. W roku bieżącym przybyło 5 098 pozycji. Na skatalogowanie czeka jeszcze przeszło sto tysięcy tomów. Katalog obejmuje już 817 inkubinali i około pięciu tysięcy dzieł z XVI. wieku. Rękopisów jest blisko 10 tysięcy, z inventaryzowanych — 5 863, dyplomów — 1 903, autografów — około 7 500, a z inventaryzowanych — 5 298, map — 2 358, muzykaljów — 734. W roku ubiegłym oprawiono druków 1 184 tomów. Z przejętego przez Ossolineum archiwum Radziwińskich z inventaryzowano wspaniały zbiór pagneryków z XVII. i XVIII. wieku oraz zbiór druków ulotnych, przeważnie wołyńskich, z tychże czasów.

Lokal biblioteki okazuje się dla rosnących w takim tempie zbiorów niewystarczający. Ale projekty przebudowy czy dobudowy gmachu muszą być odłożone do lepszych czasów.

Dużą pomoc okazuje zakładowi Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum, liczące 350 członków pod przewodnictwem prof. Bronisława Gubrynowicza. M. in. nabyło ono dla biblioteki autografy Fredry, fragmenty pism Słowackiego, pierwsze wydanie pieśni Kochanowskiego. Wiele ułatwiło pracę naukową nabycie aparatu fotograficznego do zdejmowania druków i rękopisów.

Praca wydawnicza Ossolineum z konieczności ulega znacznym ograniczeniom. Wydawnictwa obejmują przeważnie podręczniki szkolne, z których dochody są też najpoważniejszym źródłem wpływów i pozwalają na wydawanie dzieł naukowych. Wśród tych ostatnich wydawnictw trzeba do zasług Ossolineum zapisać takie wydawnictwa, jak Chładowskiego „Rzym” i „Ludzie baroku”, Tatar-kiewicza „Historja filozofji”, Baddeckiego „Polska komedja rybałtowska”, dalej dzieła Słowackiego i Sienkiewicza. W przygotowaniu jest też nowe wydanie Chładowskiego „Królowej Bony”.

Z Pracowni Naukowej Ossolineum w roku 1931 korzystało w ciągu 262 dni 15 940 osób, używając 15 940 dzieł w 53 662 tomach oraz 1 430 rękopisów. Do domu wypożyczono 5 360 dzieł w 6 623 tomach 3 437 osobom. Rękopisów wypożyczono innym instytucjom 110.

L. K.

Lwowskie Tow. Geograficzne odbyło posiedzenie z referatem prof. dr. E. Romera i doc. dr. J. Czyżewskiego n. t.: „Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu Geograficznego w Paryżu”.

Z Pol. Tow. Fizycznego. Oddział warszawski odbył posiedzenie z referatem prof. W. Świętosławskiego n. t.: „Rozwój i stan obecny badań ebuljometrycznych”.

Z Pol. Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny odbył posiedzenie z referatami prof. Taszyckiego n. t.: „Z dawnych podziałów dialektycznych języka polskiego”, prof. B. Polaka n. t.: „Najdawniejszy polski traktat o języku” i dr W. Weintrauba, który przedstawił prof. J. Chrzanowski n. t.: „Styl Jana Kochanowskiego”.

Z Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika. Oddział krakowski odbył posiedzenie z odczytem prof. dr W. Szafera n. t.: „Rzut oka na postępy ochrony przyrody w Polsce w r. 1931”.

Prześladowanie kościoła w Meksyku

„Osservatore Romano“ ogłasza zaprzeczenie w sprawie rzekomego przyjęcia przez władze kościelne w Meksyku ostatnich, wrogich Kościołowi zarządzeń władz państwowych, na zasadzie których ołbrzymia większość kościołów uległaby zamknięciu, a duchowni mogliby tylko po zarejestrowaniu się i uzyskaniu specjalnego państwowego zezwolenia sprawować funkcje duszpasterskie.

Organ watykański oświadcza, że wszelkie wrogie religii postanowienia konstytucyjne i rządowe w Meksyku pozostają nadal potępione, czemu też dał ostatnio wyraz episkopat meksykański, występując przeciwko nim z energicznym protestem. Obecnie wydają biskupi meksykańscy w tych stanach, gdzie władza świecka przystąpiła do wyznaczenia duchownych uprawnień do sprawowania obowiązków duszpasterskich bez porozumienia się z władzami kościelnymi, podległemu sobie duchowieństwu zakaz stosowania się do odnoszących zarządzeń władz państwowych. Jeśli w niektórych stanach biskupi zgodzili się na wyznaczenie księży dla sprawowania funkcji duchownych, nie oznacza to bynajmniej poddania się zarządzeniom państwowym, gwałcącym prawa Kościoła, lecz jest wybraniem z konieczności mniejszego zła. Ponadto zaleciły władze kościelne w Meksyku, ażeby w wypadkach gwałcenia praw odnoszono się do władz sprawiedliwości i przypominać, że obowiązkiem wiernych jest uciekanie się do wszystkich dozwolonych i zgodnych z moralnością chrześcijańską środków, aby uwolnić Kościół w Meksyku z pod ucisku władzy państwowej — W samej stolicy Meksyku wnieśli katolicy 60 odwołań do właściwych władz.

Wspomnienie pośmiertne

Jasny i pogodny dzień styczniowy. Słońce zimowe świeciło pogodnie na orszak żałobny na trumnę w której spoczywały zwłoki zasłużonego pedagoga, ś. p. inspektora szkolnego Bolesława Kutznera. Orszak żałobny prowadził brat Zmarłego ks. prob. Kutzner, któremu przypadła w udziale smutny obowiązek odprowadzenia na wieczny spoczynek w ciągu ostatniego półroczka już trzeciego swego brata. Grono krewnych, znajomych i przyjaciół zbliża i zdaleka oddało Zmarłemu ostatnią przysługę, towarzysząc Mu do progu zimnego grobu na cmentarzu w Lesznie.

Słowa tego pośmiertnego wspomnienia nie mają uwydatniać istoty głośnych i nadzwyczajnych czynów, lecz mają oddać część i hold Zmarłemu, który w swej działalności pedagogicznej i wychowawczej bardzo dużo zdziałał. Jako pedagog-nauczyciel pracował przez szereg lat za czasów zaborczych na terenie powiatu gostyńskiego, a z tych czasów pozostawił po sobie piękną i czystą kartę swej działalności wychowawczej. Rada Ludowa swego czasu wysunęła go na stanowisko inspektora szkolnego, a w tym charakterze zorganizował Zmarły szkolnictwo powiatu gostyńskiego dla dobra i pożytku naszej ojczyzny. Przeniesiony na stanowisko inspektora szkolnego w Międzychodzie, rozwinął następnie szczególnie intensywną działalność organizacyjną dla spolszczenia szkolnictwa powszechnego, które było tutaj w początkach zupełnie niemieckie. Wiał w nie ducha polskiego, nadał mu kierunek czysty i zaszczerpił w nauczycielstwo i działawę szkolną zasady religijno-moralne, które sam był przejęty do głębi duszy.

Ś. p. Bolesław Kutzner od kilku lat już zżywał zasłużonego wypoczynku, zamieszkuje jako emeryt w Szamotułach. Postać Jego, miła i sympatyczna, odznaczała się skromnością i zacnością. Cichy był Jego żywot, lecz pełen zasług, cichą była Jego działalność pedagogiczna, lecz pozostawiła po sobie cenne walory.

Odszedł od nas pedagog wypróbowany, ceniony i szanowany, a ordery polskie, które potrafił zdobyć nieraz do krajów zamorskich, które dotarły nawet do wysp koreańskich, nie dotarły jednakowoż do piersi człowieka zasłużonego, którego zasługi wspominać będą ci, którzy Go dobrze znali, nauczyciele, którym był dobrym przewodnikiem oraz dżiatwa szkolna, którą wychowywał na dzielnych i uczciwych obywateli.

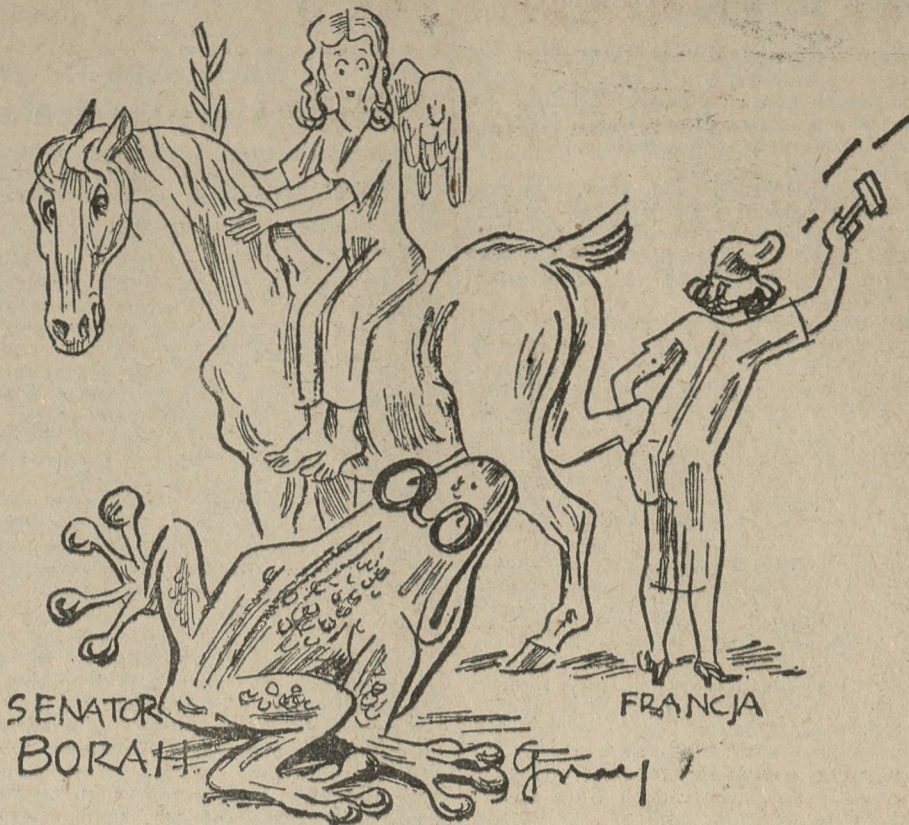
Niech odpoczywa w pokoju. F.

Obecny stan związków abstynenckich

Ruch przeciwalkoholowy opiera się u nas na następujących organizacjach:

„Polski Związek Księży Abstynentów“, sięgający swymi początkami r. 1902, ma obecnie zorganizowanych

Na genewskiej konferencji rozbrojeniowej

Francja podkuwa rumaka pokoju, a — żaba nadstawia nogę.

dwanaście kół diecezjalnych, a członków przeszło 300. Klerycy mają własne organizacje abstynenckie w 15 seminarjach duchownych i jednoczą 425 członków. W ub. roku powstało Koło Księży Abstynentów w Krakowie. Przewodniczy Związkowi od samego początku ks. prałat Niesiołowski z Pleszewa.

„Katolicki Związek Abstynentów“, istniejący od r. 1905, jest właścicielem centrali obejmującej składnicę abstynencką, bibliotekę, przeźrocza i 2 wystawy okrzęne. Jednoczy on w 35 kółach członków 1500. Obecnie kół tego związku należą do Akcji katolickiej i stąd dokonuje się w nich poważne pogłębienie pracy wewnętrznej w myśl hasła o apostołstwie osób świeckich. Prezesem Związku był dotąd obecny prezes honorowy prof. dr. Gantkowski. Faktycznym prezesem jest dr. A. Wojtkowski, docent Uniw. Pozn. i dyrektor Biblioteki Raczyńskich.

„Polska Liga Przeciwalkoholowa“ powstała dopiero po wojnie w r. 1922 i pragnie pozyskać pomoc moralną i materialną jednostek, organizacyj całej oraz instytucyj bez wymagania zobowiązań osobistych poza składką. Mimo tak łatwych warunków Liga ma zaledwie 7 kół żywotnych i 533 członków, w tem 27 organizacyj, 54 instytucje, 17 powiatów i 2 miasta. Liga utrzymuje 4 poradnie przeciwalkoholowe i 1 gospodę w Rzeszowie, urządza doroczne Tygodnie Propagandy Trzeźwości i Sejmiki przeciwalkoholowe oraz kursy. Sejmik odbędzie się 29 i 30 marca.

„Związek Bractw Wstrzemięźliwości“ istnieje od r. 1926 i nie wymagając składki przyjmuje po parafjach Wielkopolski na członków katolików, którzy wyrzekają się zupełnie trunków palonych. W 80 bractwach żywotnych ma Związek 8000 członków, w tem młodzieży zupełnie abstynenckiej 3000. Prezesem Związku jest ks. prałat Niesiołowski.

„Związek Nauczycieli Abstynentów“ istniejący od r. 1926, wykazał niemal ruchliwość wydawniczą. Natomiast liczebnie jeszcze nie jest dość silny, gdyż łączy zaledwie 118 członków nauczycieli. Centrala Młodzieży Abstynenckiej, zależna od Związku Nauczycieli Abstynentów, wykazuje, iż otacza opieką 2000 młodych abstynentów w 24 kółach młodzieży, z czego 14 jest kół szkolnych. Przy tej Centrali istnieje Naczelny Komitet Trzeźwości Młodzieży Katolickiej, jako kartel porozumiewawczy centrali organizacyj młodzieży w sprawach trzeźwości. Kierownictwo całego Związku spoczywa w rękach znanego filozofa i pedagoga p. dr. L. Posadzego z Poznania.

Oto szkicowo przedstawiony stan związków, opierających swą działalność o centralę w Poznaniu. Ogółem liczą wszystkie wspomniane związki przeszło 13.000 członków, ogarniających różnorakie sfery społeczeństwa naszego. Życzyć należy wszystkim związkom, aby pozyskały jak największą liczbę członków.

Pracownicy samorządu wojewódzkiego

Zjazd delegatów z województw Poznańskiego i Pomorskiego.

Po nabożeństwie na intencję zjazdu odbyły się obrady delegatów w sali sejmiku starostwa krajowego. Zagał je p. Bederski jako prezes Związku. Po wielu powitalnych przemówieniach przedłożył sprawozdanie roczne p. Zgórecki jako sekretarz, p. Małecki jako skarbnik i p. Sobociński — im. kom. sji rewizyjnej. Sprawozdania obejmowały działalność od czasu założenia, t. j. od 8 marca 1931 roku. W wyniku ożywionej dyskusji przyjęto 8 wniosków zarządu, dotyczących się zasadniczych spraw zawodowych i organizacyjnych. Ponadto uchwalono regulamin do statutu Związku i budżet. Zarząd Związku wybrano w następującym składzie: pp. prezes — B. Bederski z Poznania, wiceprezes — Jan Miąskowski z Torunia, sekretarz — J. Zgórecki z Poznania, zast. sekretarza — Matowski z Torunia, skarbnik — Małecki z Poznania oraz pp. Mielcarek i Ciesielski z Torunia. Na delegatów do rady naczelnej wybrano pp.: B. Bederskiego, Miąskowskiego, i Marchwickiego, a na zastępców pp. Małeckiego, Matowskiego i Zgóreckiego. (k)

Z różnych stron Polski

„Prywatna poczta“ Lejby Icksona.

Urząd pocztowy w Łodzi, wykrył swego czasu przy pomocy władz śledczych wielką afarę, polegającą na uruchomieniu przez niejakiego Lejby Icksona „prywatnej poczty“. Ickson rozpoczął swą działalność na terenie Łodzi w maju roku ubiegłego, angażując listonoszów i gońców, poczem nawiązał kontakt z szeregiem firm handlowych i bankami. Specjalnością jego było doręczanie awizów

Przez szybkę

Jemiołuszki

Nie potrzeba być nawet zawziętym miłośnikiem przyrody, żeby z uciechą patrzeć na hałasującą, rozgwarzoną czereď różnego ptaszcęgo drobiazgu. Pole, las, czy ogródek straciłyby połowę uroku, gdyby zabrakło im tych ruchliwych, jazgotliwych mieszkańców.

I nie potrzeba mieć zbyt wrażliwych nerwów i miękkiego serca, żeby wzruszyć się i oburzyć na widok nie-litosnego tępienia tych małych, nikomu nic niewinnych stworzonek. Bo już nie mówię „jak można?“, ale „poco?“

W ostatnim czasie na wystawach sklepowych zdarzało mi się widzieć kilkakrotnie — a i jedna z czytelniczek zwraca na to w liście z oburzeniem uwagę — rządy małych ptaszcęcych trupków. Jemiołuszki!

Cena rynkowa waha się od 50 do 25 groszy za parę. Przypuszczam, że właściciele sklepów płacą dostawcom jeszcze niższą cenę. A więc dla kilku groszy niszczy się w barbarzyński sposób pocziwe, wesołe ptaszki. Czy ten zysk wyrówna stratę, jaką poniosą ogrody i sady? Na to pytanie cd-

bankowych, dłużnikom wekslowym oraz wszelkiej korespondencji miejscowej i zamiejscowej. Przedsiębiorstwo Icksona prosperowało doskonale, przynosząc mu, dobre dochody, gdyż przez jego pocztę przechodziło około 10 000 (!) listów miesięcznie.

Sąd okręgowy w Łodzi skazał obecnie Icksona na 2 miesiące aresztu i 800 zł. grzywny. Powództwo Urzędu Pocztowego w wysokości 840 000 zł zostało oddalone z zaznaczeniem, że winno ono być wniesione przez prokuratorę generalną Rzeczypospolitej i racjonalnie umotywowane. Podobne takie poczty prywatne rozpowszczęliły się w Warszawie i w innych większych miastach Polski, co naraża skarb państwa na wielkie straty.

Dowierzenie szybki naftowej na nowych terenach w Boryslawiu.

W Boryslawiu dowiercono ostatnio nowy szyb. Rzecz ta nie byłaby tak ważną. Dostyc często zdarza się jeszcze teraz, mimo wyczerpania przeważnej części złóż naftowych, dowiercić w jakimś szybie do ropy. Ale szyb „min Kwiatkowski“, o który chodzi, ma znaczenie wyjątkowe. Położony jest bowiem na terenach dotychczas niezbadanych, leżących między Boryslawiem, a kolebką polskiego przemysłu naftowego, dziś już zupełnie wyczerpaną Schodnicą.

Nowy szyb został dowiercony przez firmę „Pionier“, która została założona w tym celu, aby zbadać i wyjaśnić stosunki geologiczne na nieodkrytych jeszcze terenach południowej Mraźnicy. Wiercenie, które teraz przyniosło tak pomyślne wyniki zostało rozpoczęte z końcem roku 1929. W grudniu ub. roku nawiercono tu w głębokości 1693 metrów ropę i gaz. Tak sytuacja geologiczna, jak i pochodzenie gazu i ropy nie jest jeszcze dostatecznie wyjaśnione, ostatnie próbkę wskazują jednak, że należy się spodziewać w dalszym ciągu jeszcze większej produkcji. Gaz, wychodzący z dowierconego otworu w inponującej ilości 100 m. sześciennych na minutę, okazał się początkowo prawie zupełnie suchy, t. zn. nie zawierał w sobie wcale gazoliny, tego tak poszukiwanego produktu, służącego do poprawy gatunków benzyny. Zwykle gaz, zawierający gazolinę, przepuszcza się przez t. zw. gazolinarkę, gdzie się gaz „odgazolinia“, aby następnie używać go już wyłącznie do celów opałowych.

W otworze, o którym mowa, dopiero po kilku dniach stwierdzono zawartość gazoliny w wydobywającym się gazie, co oczywiście podniosło jeszcze wartość produkcji. W tym samym czasie ukazały się wybuchy ropy, w ilości dwa do trzech dziennie, z ogólną produkcją 8 tys. kilogramów na dobę.

W międzyczasie ułożono rurociąg, łączący kopalnię z najbliższym gazociągami dalekobieżnym i przygotowano otwór do eksploatacji. Nastąpi ona dopiero wtedy, kiedy zostanie dokonana instrumentacja świdra, to znaczy wyciągnięcie go na wierzch. W czasie wybuchu został on podrzucony do góry i zaklinowany w rurach w głębokości 100 metrów od spodu otworu.

Odkrycie to ma duże znaczenie. Okazuje się, że ropy naftowej w Polsce nie brak. Trzeba tylko poszukać jej lepiej, nie oglądając się na trud i koszt, które przyznaje trzeba, są w tej galezi przemysłu ołbrzymie.

Skutki silnych mrozów na Wileńszczyźnie

Z Wilna donoszą, że w związku z ostatnimi silnymi mrozami zanotowano wypadek zgonu wskutek zamarzenia Handlarz Aronowicz uległ w czasie jazdy śpiącemu i koń jego powrócił z nim do domu z zamrażniętym na śmierć.

Na kupców Kapłana i Seidschura, jadących przez las, napadło pomiędzy Rakowem a Iwieńcem kilka wilków. Jeden z nich skoczył na sanki i rzucił się na Kapłana, który zdołał zasłonić się laską. Seidschur zranił tymczasem wilka nożem. Po przyjeździe do Iwieńca okazało się, że Kapłan stracił wskutek przestrawu mowę.

powiedzą najlepiej rolnicy i ogrodnicy. Przecież drobne ptactwo, to niszczytiele różnych liszek i robaków, przecież one ocalają rośliny od napaści różnych „robaczywych“ szkodników.

Prostu więc z punktu widzenia handlowego zabijanie, łapanie w sidła ptaszcęgo drobiazgu — nie kalkuluje się, jest, dosadnie rzekłszy, głupotą.

Nie mówię o moralnej, ludzkiej stronie tej historii, bo tu trzeba użyć ciężkiego epitetu — barbarzyństwo.

Nawet w czasie wojny światowej, kiedy przez jakiś czas praktykowało się łapanie wróblu, nawet wtedy, w czasie głodu, wyszedł zakaz tępienia ptactwa. Oczywiście, że teraz czasy są ciężkie i każdy, jak może wyszukuje sobie źródła zysku. Ale ten rodzaj trzeba jednak uznać za niedozwolony. Zbyt dużo przyniesie szkody innym, zbyt przykry może być w następstwach.

Miejmy nadzieję, że towarzystwa, których „jest celem być i zwierząt przyjacielem“ — zwrócą na niszczenie ptactwa uwagę i potrafią jakoś temu zaradzić.

Nadzwyczajnel...

X. Awery.

Ptaki, które nie latają

Zdolność latania w powietrzu jest specyficzną właściwością ptaków, aczkolwiek mamy szereg innych zwierząt, które także potrafią się unieść w powietrzu i przez dłuższy czas w niem utrzymać, jak n. p. nietoperze, tzw. psy latające i niektóre rodzaje jaszczurek i żab zaopatrzonych w błony między kończynami, umożliwiające im fruwanie w powietrzu w locie ślizgowym.

Z drugiej strony należy zanotować wśród ptaków szereg okazów, które utraciły zdolność latania w powietrzu, jak pingwiny. Są to odmiany, żyjące na odległych wyspach lub w okolicach nadbrzeżnych, które zamieniły się w pływaków. Skrzydła ich są już niezdatne do lotu i skarłowaciałe posiadają jednakże jeszcze znamiona dawniejszych funkcji, albo też zamieniły się jak np. u pingwinów, zupełnie w narządy pływackie.

Niezdatne do latania są przedewszystkiem także największe ptaki strusie. Skrzydła ich są niezdatne do latania szczytkami skrzydeł, nie mają one również piór lotnych i sterujących. Zanikły też u nich gruczoły odnośne, które wydzielają tłuszcz dla uodpornienia pierza przeciwko wilgoci. Ich klatka piersiowa pozbawiona jest także oparcia dla mięśni poruszających skrzydła.

Zamiast tego posiadają one potężnie rozwinięte nogi o palcach częściowo wygiętych w tył, co ułatwia im szybkie bieganie. Potrafią one w istocie tak szybko biec, że nawet najlepszy koń wyścigowy ich nie dogoni. Wzrok i słuch tych ptaków jest niezwykle udoskonalony, podczas gdy smak i powonienie są tylko słabo rozwinięte.

Ojczyzną ich są olbrzymie przestrzenie pustynne i stepowe krajów gorących. W Afryce i niektórych okolicach Azji rozpowszechniony jest struś afrykański. Przy pożywieniu roślinnym struś przez długi czas wytrzymać potrafi bez wody. Z drugiej strony objawia on szczególniejsze zamiłowanie do wody i gdzie sposobność broczy godzinami aż po głowę zanurzony w wodzie i potrafi doskonale pływać.

Podobnie żyje struś amerykański Nandu, zamieszkujący terytoria stepowe południowej Brazylii, Boliwii, Argentyny i Patagonii. Jest on nieco mniejszy niż jego kuzyn afrykański i nie posiada też jego wspinalnych wielkich piór.

W stepach Australii żyje dalsza odmiana strusia, zwanego Emu. Spokrewniona z nim odmiana Kazuarów żyje w lasach północnej Australii, na Nowej Gwinei i sąsiednich wyspach. I one są znakomitymi biegaczami, i z błyskawiczną szybkością przesuwają się przez gęstwinę i przepadają bez śladu w zaroślach i trawach.

Najmniejszy z ptaków-biegaczy Kiwi, nie większy od zwykłej kury, żyje w najgęstszych lasach górskich Nowej Zelandii. Są to bardzo oryginalne okazy. Dzień spędzają one w dolach ziemnych a nocą szukają sobie pożywienia.

Na Nowej Zelandii żył jeszcze w czasach historycznych inny gatunek strusia, Moa, który osiągał wysokość 4 m. Nietylko szczytki szkieletów, lecz także pióra, resztki skóry i jaj znaleziono jeszcze w ostatnich czasach.

Podobne olbrzymie zamieszkiwały dawniej także wyspę Madagaskar. I one zostały wyteplone przez ludność krajową. Był to prawdopodobnie największy struś, jaki kiedykolwiek żył na ziemi, a jego jajo pomieściłoby 140 jaj kurzych.

Dzisiejsza nauka stoi na stanowisku, że wszystkie te odmiany nie pochodzą od wspólnego przodka lecz powstały niezależnie od siebie i dzięki podobnym warunkom przechodziły rozwój analogiczny.

Posiadają one też pewne odrębne cechy, różniące je tak od ptaków jak też od innych zwierząt. Samiec wykonuje dziwne tańce i ruchy ciała, zabiegając o względy samicy. Gniazdo, nieznaczące zagłębienie w ziemi, przygotowuje kogut. Jaja w razie niebezpieczeństwa zasypywane bywają piaskiem, lecz twierdzenie, jakoby jaja wylegiwały wyłącznie promienie słoneczne, należy do krajiny bajek. Struś afrykański wylegiuje jaja przez 50 dni, australijski Emu nawet 60 dni. W ciągu dnia funkcje wylęgania spełnia samica, wieczorem i nocą samiec. W okolicach gorących bywa wszakże, że tylko samiec wylegiuje jaja w nocy.

Struś afrykański żyje w jednożeństwie lecz zdarza się często że kilka samiec składa swe jaja do jednego gniazda co powoduje często walki między samcami, które wszystkie chcą wylegiwać. Struś amerykański natomiast żyje w wielożeństwie. U wszystkich odmian prawie wyłącznie wylegiuje jaja kogut, któremu też w lwiej części przypada w udziale troska o wychowanie młodych. Emu nie puszcza samicy do jaj i młodych. Rzecz osobliwa, że w tych wszystkich wypadkach samiec wygląda niepozornie i nie wyróżnia się pięknem upierzeniem, jak to bywa u innych ptaków.

Strusie są zwierzętami mało inteligentnymi, jak na to wskazuje niezwykle mała głowa.

Nauka niezgodna jest co do tego, czy struś jest wstrzymaną w rozwoju odmianą ptasia, czy też oryginalną formą świata zwierzęcego, powstałą i rozwiniętą niezależnie od ewolucji, jaką przeżyli ptaki.

Wip.

tradycji, lecz z chęci zysku, by czempredziej wejść w posiadanie majątku teścia. S. F.

Najwyższe temperatury topnienia

Skala temperatur topnienia związków chemicznych wykazuje olbrzymią rozpiętość od kilkudziesięciu do blisko 4000 stopni. Najwyższe temperatury topnienia posiadają związki węgliku z metalem hafnium i tantal. Pierwszy przechodzi w stan płynny przy temperaturze 3890, drugi przy temperaturze 3880. U stopu składającego się z obu tych związków stwierdzono nawet temperaturę 3.955 stopni.

Dziedzina związków o wysokiej temperaturze topienia posiada wielkie znaczenie techniczne. Zainteresowany w niej jest przedewszystkiem przemysł żarówkowy, ponieważ zdolność świetlna bardzo znacznie wzrasta w miarę zwiększania się temperatury i ponieważ oznaczałoby to poważny postęp, gdyby udało się znaleźć dla fabrykacji drucików żarowych odpowiednie materiały, któreby można rozgrzać do wyższej temperatury niż dotąd używane, któreby się nie rozkładały ani też przechodziły w stan płynny. Dla porównania zauważyć należy, że używany obecnie do fabrykacji drucików żarówkowych metal Wolfram topi się już przy temperaturze 3330 stopni, a więc przy temperaturze o przeszło 500 stopni niższej niż temperatura wyżej przytoczonych dwóch stopów. Poza przemysłem żarówkowym zainteresowany jest materiałami o wysokiej temperaturze topienia także technika piecowicza. Wip.

5-cio dniowy tydzień szkolny

W czeskich kołach pedagogicznych powstał projekt skrócenia tygodnia szkolnego do 5-ciu dni. Program zajęć szkolnych byłby odpowiednio zmieniony i dostosowany do krótszego tygodnia, a według planu inicjatorów reforma szkolna miałaby objąć szkoły powszechne, zawodowe i średnie. Decydującym momentem w tej reformie ma być zdaniem pedagogów czeskich, możność dania młodzieży szkolnej pełnego dwudniowego odpoczynku, co wpłynie korzystnie zarówno na jej zdrowie, jak i na przebieg zajęć szkolnych. Projekt odnośny ma być przedłożony do zaopiniowania ministerstwu oświaty.

Stuczny jedwab z krzaku bawełny

Rozwijająca się coraz bardziej produkcja sztucznego jedwabiu sprawia plantatorom bawełny dużo kłopotu. Obecnie atoli znosi się na to, jakoby właściwie ten przemysł przyczynić się miał do ogromnego powodzenia przemysłu bawełniczego. Według doświadczeń uniwersytetu w North Carolina (Ameryka), stanowi krzak bawełny znakomity surowiec dla wytwarzania sztucznego jedwabiu. Dla przerabiania na jedwab wchodzi w rachubę cała roślina z liśćmi i łodygami. Według opracowanego w Ameryce systemu produkcji, obejmującego także wytwarzanie z nasienia cennych olei bawełniczych, możliwe jest wyrabianie z bawełny wysoko wartościowego jedwabiu sztucznego przy kosztach znacznie niższych niż z innych surowców.

Najstarsze wina

Najstarsze wina są niezawasne najlepsze. Zachowują swój smak i aromat tylko wtedy, gdy lak i korek zachowały się w całości, co nie zawsze się udaje. Najstarszym winem, które znajduje się w piwnicach europejskich, jest t. zw. wino rzymskie w Spierze (Spayer). Przy rozkopaniu ruin dawnej twierdzy rzymskiej, Nemetum, znaleziono czworokątną szklaną butlę napełnioną jakimś gęstym olejowym płynem. Po zbadaniu okazało się, iż płyn ten był winem, datującym się z IV wieku przed Nar. Chrystusa. Wino to, pochodzenia rzymskiego, zachowało się jako takie, ale w ciągu setek wieków straciło całkowicie swój właściwy smak, zapach, jak również wyżyło się całkowicie swej zawartości alkoholu.

Co 10 lat mają być niszczone stare automobile...

W miejscowości Perigux odbywa się obecnie konferencja przemysłu automobilowego we Francji. Przyjęto rezolucję, którą przesłano we formie depeszy do Lavalu. W rezolucji tej domagają się fabrykanci automobile, by rząd wniósł do parlamentu ustawę, wedle której co dziesięć lat mają stare automobile ulec zniszczeniu. Jeśli by rząd przychylił się do tego wniosku i jeśli by dla tego wniosku znalazła się większość w parlamencie francuskim, to ulegnie corocznie zniszczeniu 45 000 automobile, co przyczyni się do ożywienia produkcji we Francji. Za każdy zniszczony automobil ma być wystawiony bon, uprawniający do bardzo znacznego rabatu przy nabyciu nowego.

Czy wiecie że...

Według danych Międzynarodowego Instytutu Statystycznego liczba zgonów spowodowanych przez chorobę raka zwiększyła się od r. 1914 prawie dwukrotnie i sięga obecnie 1 miliona wypadków śmiertelnych w ciągu roku na całym świecie.

Jutro koncert symfoniczny

z prof. Bassermannem.

Przypominamy o jutrzejszym koncercie symfonicznym Orkiestry stoł. m. Poznania, który odbędzie się w Teatrze Wielkim wieczorem o godz. 8-mej. Jako solistę na koncert ten zdolno pozyskać świetnego skrzypka — wirtuoza prof. H. Bassermanna, który odegra z towarzyszeniem orkiestry monumentalny koncert Brahmsa.

Część orkiestrowa składa się z: Beethovena uwertury „Leonora III.” Francka poemat symfoniczny „Psyche” i Ryszarda Straussa „Śmierć i wyzwolenie”.

Koncert niedzielny tak ze względu na wybitną osobę solisty jak i programu wzbudził słusze zainteresowanie naszych melomanów.

— Pierwsze wrotki pojawiły się w użyciu w r. 1760 na balu w Antwerpii, szczęście nie sprzyjało jednak tancerzowi, który je miał na nogach, gdyż rozpedzony wpadł na lustro, rozbił je na kawałki i sam się przytem pokaleczył.

— Okulary zostały wynalezione dopiero w II stuleciu po Nar. Chrystusa przez greckiego astronoma i matematyka w Aleksandrii, Ptolomeusza.

— W Czechosłowacji na ogólną liczbę 1 650 kinoteatrów istnieje 300 kin dźwiękowych.

Pajak

Wyszedł z pod prasy nr. 4 „Pajaka”, zawierają następujące artykuły: „Hanka Ordonówna — pieśniarka Nalewek”, „Ulotki w żargonie zaśmiecają Poznań”, „Zydzki stawiają polskie pomniki”, „Poznań się budzi”, „Ofiary bojkotu”, „Zydowskie skarżki itd.” „Pajak” jest do nabycia w „Ruchu” i u kolporterów w cenie 20 gr. za egzemplarz.

Wszyscy

śpieszmy na „Uroczystość Papieską” w niedzielę 14 lutego b. r. na sali Teatru świętego „Słońce” pl. Wolności 6 — o godz. 12½ w południe, aby złożyć hołd J. Świętobliwości Papieżowi Piusowi XI. — Bilety w cenie 2. 1. i 0,50 zł.

Powiat wągrowiecki pod względem geograficznym, statystycznym, topograficznym i historycznym

Ze wszech miar ciekawa i pouczająca rzecz ta wyszła niedawno z druku w objętości 346 stron z licznymi ilustracjami. Zebrał do niej materiał i pracowicie go ułożył znany przedewszystkiem starszemu pokoleniu pracownik na niwie społecznej i pedagog p. Piotr Paliński, wyszła zaś książka ta nakładem W. Masłowskiego i Czajkowskiego w Wągrowcu.

Z bogatej części historycznej, jaka dotyczy powiatu wągrowieckiego, warto przedewszystkiem zwrócić uwagę na stare osady zakonu Cystersów, Łakno i Wągrowiec oraz Czeszewo, gdzie spoczywają szczytki śmiertelne Karola Libelta. Osada Cystersów w Łeknie była najdawniejszą w Polsce, powstała bowiem przed wszystkimi innymi w roku 1143, do Wągrowca zaś zakon został stamtąd przeniesiony po 242 latach w roku 1385. Historję Cystersów w powiecie wągrowieckim i wogóle na ziemiach polskich znajdujemy w dziele tem ujętą dość obszernie i źródłowo Niemniej obszernie przedstawione są w niej również dzieła niedawne oswobodzenia miasta i powiatu z pod jarzma pruskiego, które to oswobodzenie zostało przypieczętowane krwią trzydziestu poległych powstańców z powiatu wągrowieckiego. Zwłoki ich spoczywają w wspólnym grobie pod wspaniałym pomnikiem na cmentarzu wągrowieckim.

Autor niniejszej książki p. Piotr Paliński, oddał pracę za niemałą usługę społeczeństwu i zasłużył sobie na jego uznanie. Niewiele powiatów może się poszczycić posiadaniem takiej monografii.

Bonaparte, Joffre i Zola

Czarny Napoleon przed sądem. — Sędzia jego — Cezary Joffre, obrońca — Emil Zola. — Napoleon nabywa 4 fuzje za 4 dolary. — Próba zamachu stanu. — Salomonowy wyrok.

Murzyni i mulaci zaludniają w trzech czwartych piękną wyspę Haiti. Połowę mniej więcej tej wyspy tworzy republika murzyńska San Domingo. Czarni i kawowi obywatele-republikanie mają życie dość łatwe w kraju o ciepłym, podzwrotnikowym klimacie, o bujnej florze i z uproszczonym systemem rządzenia.

Życie w San Domingo płynie lekko, obfituje przytem w niesłychanie barwne i z punktu widzenia europejskiego, komiczne wydarzenia. Tubylicy przepadają za barwnym strojem, dekoracjami, orderami. Objawiają przytem pociąg do nadawania sobie głośnych nazwisk historycznych.

Trybunał w miasteczku Puerto-Plata rozpatrywał ostatnio niecodzienną sprawę... Napoleona Bonaparte, oskarżonego o nieprawne okupienie od posterunku żandarmerji czterech fuzyj za cenę 4 dolarów w celu wyzyskania tej broni do zamachu stanu. Czarny jak pasta do butów Napoleon, murzyn czystej rasy haitjańskiej, stanął przed obliczem sądu, któremu przewodniczył niemniej czarny prezes, mający dźwięczne imię i nazwisko Cezara Hannibala Joffre'a. W obronie Napoleona Bonaparte stawał adwokat Emil Zola. Słowem — odcinek historii.

Oskarżenie brzmiało poważnie. Napoleon Bonaparte, z zawodu przekupień uliczny, wracając po nocy do domu, wstąpił z wizytą do posterunku żandarmerji, gdzie po pięciu minutach zaprzyjaźnił się serdecznie z pułkownikiem i jego armją — czterema czarnymi żandarmami. Bonaparte postawił nowym swym przyjaciółm trzy litry rumu i noc zesłał na wesołej libacji i śpiewach.

Gdy entuzjazm doszedł do zenitu, praktyczny Bonaparte zaproponował pułkownikowi dokonanie korzystnej transakcji: sprzedaż mu 4 fuzyj za cenę czterech dolarów gotówką. Zaczyn pułkownik zgodził się i transakcja doszła do skutku. Bonaparte opuścił nad ranem gościnne progi posterunku, unosząc ze sobą pożądaną broń.

Teraz następuje rozwiązanie dramatyczne. Napoleon Bonaparte, jak wielu jego ziomków, żywił aspiracje polityczne. Broń, którą zakupił, odgrywała pewną rolę w próbie zamachu stanu, mającego zapewnić ambitnemu obywatelowi wyższe stanowisko i przywiązany doń mundur szlachecki i pieróg z białymi piórami strusimi. Zamach stanu nie udał się, wojska rządowe siłowały go w zarodku. Buntownik zaś stanął przed sądem.

Napoleon Bonaparte przyznał się przed

sądem do winy. Twierdził jednak, że został oszukany, gdyż sprzedane mu przez pułkownika fuzje okazały się niezdatne do użytku.

Obronca Napoleona, Emil Zola, w długiej i gorącej przemowie dowiódł niezbicie niewinności swego klienta i oświadczył w jego imieniu, iż tenże gotów jest zwrócić nabyte cztery fuzje władzom wojskowym... za zwrotem zapłaconych czterech dolarów oraz z dodatkiem 2 dolarów tytułem odszkodowania. Sędzia Joffre zaakceptował ofertę adwokata, lecz jednocześnie zasądził od oskarżonego 6 dolarów, jako grzywnę na rzecz skarbu państwa za dokonanie próby zamachu stanu.

Tak powstają i likwidują się powstania w republice murzyńskiej. Or.

Żywcem

przygwoźdzony do trumny

W okolicy gór Bratczani w Serbji istnieje jeszcze dotąd barbarzyński zabobon przygwożdżania nieboszczyków do trumny. Jeden z najbliższych członków rodziny wbił długi gwóźdź w ciało zmarłego, przygwożdżając je w ten sposób do dna trumny. Zabobonna ludność jest bowiem przekonana, że tak czyniąc, unieвозмоżliwia nieboszczykowi zamienienie się po śmierci w wilkołaka i straszenia ludzi po nocach. W trumnie poza tem umieszczają żywą kurę lub innego ptaka domowego. Zwyczaj ten, dodać należy — zanika z biegiem czasu wśród miejscowej ludności.

Obecnie prasa donosi z Białogrodu o wstrząsającym wypadku, którego epilog rozegra się przed sądem. Kilka lat temu wieśniak Michał Stefanowicz wydał swą córkę za niejakiego Dragomira Stojanowicza, który wraz z żoną zamieszkał w domu teścia, by mu być pomocnym przy pracy na roli. Parę tygodni temu starzec ciężko zachorował i w środę, w mniemaniu domowników, zakończył swój żywot ziemski. Krewni i sąsiedzi umieścili nieboszczyka w trumnie, przygotowując wszystko do uroczystego pogrzebu. Zięć zmarłego Stojanowicz postarł się o długi gwóźdź, celem tradycyjnego przygwożdżenia zwłok do trumny i jednym mocnym uderzeniem młota przebił na wyrost ciało zmarłego teścia. Wówczas, wśród przerażenia obecnych, stary Stefanowicz otworzył oczy i zawył z boleści. Śmierć wieśniaka była tylko pozorna. Jeden z obecnych wyjął gwóźdź z ciała leżącego w trumnie wieśniaka, który mimo szybkiej pomocy zmarł w parę godzin później wśród strasznych boleści. Zięć Stefanowicza aresztowano i oddano do dyspozycji sądu, zachodzi bowiem podejrzenie, że działał on nie pod wpływem zabobonnej

Z Stronnictwa Narodowego

Walne zebranie Koła w Poznaniu-Główniej

Walne zebranie Koła zagał przy licznych udziałach członków prezes p. Stelmazyk. Po przyjęciu protokołu, ostatniego zebrania i komunikatach zarządu, objął dalsze przewodnictwo walnego zebrania p. Rajmund Ter-czewski. Sumiennie i wyczerpująco opracowane sprawozdanie z działalności Koła przedstawił sekretarz p. Sosiński. Sprawozdanie kasa i zdat skarbnik p. Sikorski. Zarządowi wyrażono pełne uznanie za jego dotychczasową pracę. Na rok bież. wybrano zarząd w niezmiennym składzie. Zapewni to ciągłość rozpoczętych prac. Przed zakończeniem walnego zebrania wniesiono ze strony młodzieży kupieckiej życzenie, by zarząd Koła poparł wniosek skierowany do Rady miejskiej w sprawie niedomagań w komunikacji trolejbusowej.

Zaznaczyć należy, że Koło rozwija się dobrze, dając w pracy narodowej rezultaty bardzo dobre. Najlepszym tego dowodem coraz liczniejsze grono członków, uczęszczających regularnie na miesięczne zebrania. Dodać należy, że zarząd Koła pod swą pracą organizacyjną i polityczną - oświatową bierze również czynny udział w realnej pracy społecznej, występując, niejednokrotnie z pomyslnym skutkiem, w sprawie bołaczek Główniej. (jar)

Z Koła Jeżyckiego

Koło Jeżyckie Stronnictwa Narodowego, odbyło swe plenarne zebranie w środę w salce p. Tomikowskiego. Po zagajeniu obrad, prezes p. Pawłowski poświęcił kilka serdecznych słów pamięci zmarłego prezesa poznańskiej Rady miejskiej, s. p. Witolda Hedingera. Po zatwierdzeniu spraw organizacyjnych zabrał głos do referatu emerytowany inspektor szkolny, wiceprezes zarządu Stron. Nar. na miasto Poznań, p. Wł. Michalski, który w przesyłanym godzinnym bardzo ciekawie ujętym referacie przedstawił zamiary „sanacji” co do zniszczenia istniejącego samorządu. Rzęsiste oklaski były nagrodą i uznaniem dla mowy. W dyskusji przemawiali pp. prezes Pawłowski, Konatkowski, Pogorzelska, Jańczak, Chojnacki, poczem zebrani przyjęli jednogłośnie odpowiednią rezolucję przedłożoną przez p. Michalskiego.

Zebranie poselskie w Mogilnie.

W niedzielę 7 b. m. odbyło się zebranie Stron. Narodowego w sali Domu Katolickiego w Mogilnie. Zagał je prezes S. N., p. Rosiński, poczem po odczycaniu protokołu obrad, referaty o sytuacji politycznej i gospodarczej wygłosili posłowie Przanowski i Lewandowski, żywo oklaskiwani przez zebranych.

W dyskusji zabierał głos p. Piszora z N. P. R., omawiając działalność tutejszej rady miejskiej. Wydań udziałem su przewodniczący rady miejskiej, p. Fr. Nowak. Z ramienia Obozu Wielkiej Polski przemawiał p. W. Radomski, spotykając się z aplauzem uczestników zebrania.

Zebranie zakończono okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. (mm)

Legjon Wielkopolski

Zw. Tow. Powst. i Wojaków w Poznaniu Zbąszyń. Tow. Powst. i Wojaków w Zbąszynie urządziło w dniu 17 stycznia br. uroczysty obchód 12 rocznicy objęcia m. Zbąszyna przez władze polskie. W uroczystości tej wzięły udział wszystkie Towarzystwa Okręgu XV Zw. Tow. Powst. i Woj. Po mszy św. złożono wieniec na cmentarzu przez delegatów 4 kompanii marynarzy-powstańców. Wieczorem w salach strzelnicy Tow. urządziło wewnętrzną uroczystość z licznym udziałem gości, uroczystą amatorskim przedstawieniem. Całość uroczystości wypadła b. dobrze, co jest w pierwszej linii zasługą prezesa Tow. p. Jana Webera.

Dębica. W dniu 10. I. br. odbyło się walne zebranie Tow. Powstańców i Wojaków Dębickiej. Zebranie zagał prezes p. Finz, poczem na przewodniczącego obrad powołano prezesa Związku dr. Celichowskiego, na ławników prez. okręgu p. Grzelaka i por. rez. p. Węclawicza. Sekretarzem p. Laurentowski. Po oddaniu hołdu pamięci zmarłego śp. Rzepeckiego zdat sprawozdania z całorocznej działalności zarządu pp.: prez. Finz, sekretarz Stachowski, skarbnik Słowiński, i kom. Krzyżalewski. Na wniosek przew. kom. rew. p. Stanisławskiego udzielono ustępującemu zarządowi pokwitowania. W skład nowego zarządu weszli pp.: Finz — prezes, St. Kupczyk — zast., Fr. Krzyżalewski — II zast., A. Stachowski — sekr., St. Słowiński — skarbnik, M. Perzyński — komendant, M. Masłowski, A. Molata i M. Kaprykowski —

radni. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Fr. Stanisławski, Wł. Marsfeld i L. Masłowski; sąd honorowy pp.: M. Węclawski, dr. Kl. Gorzyński, St. Tabert, Fr. Stanisławski i A. Kaizer. — Pod koniec obrad udekorował prezesa związku dr. Celichowski odznaką związkową członka Tow. p. Lewandowicza.

„Wojna będzie, czy nie będzie?”

Pod tym tytułem, ukazała się niedawno broszura gen. rez. Stanisława Bułak-Balachowicza, b. d-cy t. zw. Armji Ochotniczej Sprzymierzonej, walczącej w roku 1920 przeciwko bolszewikom, a obecnie prezesa Związku b. Uczestników Powstań Narodowych, należącego do Federacji Związków Obrońców Ojczyzny

Osoba gen. Bułak-Balachowicza, z pochodzenia Białorusina, wychowanego na kulturze rosyjskiej, wyrosła w czasie wojny 1920 r. na gruncie ówczesnych planów federalistycznych. Gen. Stan. Bułak-Balachowicz przybył do Polski ze swym bratem Józefem, późniejszym generałem wojsk polskich, zamordowanym w r. 1923 przez komunistów w Białowieży, z Estonii w dniu 23 lutego 1920 r. i stanął na czele t. zw. Armji Ochotniczej Sprzymierzonej, składającej się przeważnie z Rosjan kozaków, pozatem z Finnów, Estończyków, Łotyszów Szwedów i kresowych Polaków, zwanych popularnie „balachowcami”. Terenem jego działań były przede wszystkim północno-wschodnie polacie Polski, objęte wojną polsko-rosyjską.

Po wojnie gen. Bułak-Balachowicz pozostał w „Polsce Północno-wschodniej” (str. 51 cytowane broszury), służąc nadal ideologicznego wodza, którego wola jest dla balachowców „prawem” (str. 14), pracując czynnie w Federacji i dając wyraz swym przekonaniom w odczytach i obchodach publicznych, jak również w omawianej broszurze.

Przeglądając ją, czytelnik niedostatecznie się orientuje o co właściwie autorowi chodzi, czy istotnie o niebezpieczeństwo komunizmu w Polsce o niebezpieczeństwo wojny o czem tak dobitnie mówi tytuł broszury, czy też o obronę przeciwko zarzutom, stawianym przeciwko niemu przez komunistów i Żydów o sposobie prowadzenia partyzanckich operacji w r. 1920. Żadna z tych spraw nie została przez autora poważnie przedstawiona, i cała broszura robi wrażenie raczej życiorysu własnego, z opisem zasług i zwycięstw, dokonanych podczas walk polsko-bolszewickich. Broszura, napisana w tonie miejscami junacko-zarozumiałym, miejscami moralizatorsko-patriotycznym, robi wrażenie mało poważne, samochwalcze, autoklamowe, tytuł zaś broszury może być wykorzystany przez niechętnych i wrogich nam ludzi, jako dążenie do wojny z Rosją Sowiecką. (o)

Wymiana plakatów wojennych.

Towarzystwo Wydawnicze „Polska Armja Błękitna” które w r. ub. zorganizowało w Poznaniu wystawę pamiątek Armji Błękitnej na początek lata br. organizuje Wystawę Plakatów wojny światowej oraz wojny polsko-bolszewickiej z 1920 r. Wystawa Plakatów obejmuje tak państwa koalicyjne jak i centralne, w tem legjony polskie.

Ekspонатami Wystawy mają być poza plakatami, także afisze, ulotki, wycinki z prasy, nalepki, pocztówki itp., które służyły celom propagandy wojny oraz zapewnieniu jej moralnej i materialnych środków.

Z ekspонатów Wystawy zostanie sporządzony i wydany katalog.

Pragnieniem Towarzystwa jest, by Wystawa zobrazowała przedmiot możliwie wszechstronnie, oraz by stała na wysokim poziomie artystycznym. Dla zrealizowania tego jest potrzebny możliwie szeroki dobór przedmiotów wystawowych, o wartości tak historycznej jak i artystycznej i w tej myśli Tow. Wyd. „Pab” zwraca się do wszystkich, którzy posiadają materiały wymienione wyżej, z apelem o nadanie ich Towarzystwu z przeznaczeniem na Wystawę Plakatów. Nadmieniamy się równocześnie, że Towarzystwo jest w posiadaniu większej ilości dubletów plakatów, przeważnie amerykańskich o dużej wartości artystycznej, które chętnie wymieniamy na inne plakaty, teże wartościowe. Przedmioty wystawowe uprasza się nadsyłać do Sekretariatu Towarzystwa Wydawniczego „Polska Armja Błękitna”, Poznań, ul. 27 Grudnia 19. m. 16, najpóźniej do dnia 16 kwietnia br.

Zarząd Towarzystwa Wydawniczego hist. wyd. „Polska Armja Błękitna”.

Bezrobocie zapełnia więzienia, szpitale i cmentarze.

Pamiętaj, że nawet drobna oflara Twoja może uratować bliźniego od występkę, choroby a nawet śmierci! Pogryz więc akcję Komitetu dla spraw bezrobocia na miasto Poznań. Konto P. K. O. nr. 213 005.

Walne zebrania

Stow. Młodzieży Polskiej przy par. św. Marcina w Poznaniu odbyło swe walne zebranie, które zaszczycili swą obecnością ks. prałat dr. Taczak, patron Stow ks. Kut, patron okręg. ks. Kaczmarek, oraz pp. Porankiewicz i Goćwiński.

Na przewodniczącego zebrania poproszono ks. prałata, sekretarzem p. Fr. Kosiński, w asyście ławników pp.: Porankiewicz i Goćwińskiego.

Po odśpiewaniu pieśni i wygłoszeniu deklamacji, nastąpił wykład p. Kosińskiego, który zwał wybranych do pracy i wytrwałości. Wykład przyjęto oklaskami. Następnie wygłoszono roczne sprawozdania, poczem przystąpiono do wyboru nowego zarządu.

Prezsem wybrano p. Kurasza, wiceprezsem p. Lisa, sekretarzem p. Wawrzyńska, skarbnikiem p. Wróblewskiego, gospodarzem p. Woźniaka, bibliotekarzem p. Kurasza, chorążym p. Szolca.

Komisję rewizyjną tworzą p. Porankiewicz oraz p. Mazurek. Po wyborze zarządu ks. prał. Taczak dziękował ks. patronowi Kutowi, p. Porankiewiczowi, ustępującemu prezesowi Adamskiemu i wszystkim, którzy się przyczynili do rozwoju stowarzyszenia. Ustępującemu prezesowi Adamskiemu przyznano dyplom honorowy za owocną pracę. W końcu p. Goćwiński w gorących słowach wezwał członków do usilnej pracy.

W wolnych głosach przemawiał ks. Kut oraz p. Porankiewicz. Odśpiewaniem „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończono obrady. (z.)

Związku Zawodowego Pracowników Bankowych.

W sali Królowej Jadwigi odbyło się roczne walne zebranie członków Związku. Na przewodniczącego wybrano p. Fel. Skowrońskiego. Obszerne, drukowane sprawozdanie Zarządu z działalności za rok 1931 zostało wszystkim członkom doręczone przed zebraniem, nad którym potoczyła się ożywiona dyskusja, w której brał udział pp.: Chadyński, St. Prawowski, J. Cegiłka, Kaz. Tuszewski, J. Adamecykówna, J. Litwiniuk.

Sprawozdanie Kuratorium Funduszu im. śp. Leonarda Przewoźskiego wygłosił p. Miecz. Wierzbicki, a sprawozdanie Komisji Rewizyjnej p. Stefan Prawowski.

Po wyrażeniu podziękowania ustępującemu Zarządowi za owocną pracę, która przyczyniła się do poważnego rozwoju Związku, udzielono Zarządowi absolutorium.

Na prezesa Związku wybrano ogromną większością głosów ponownie p. Jana Jabłkowskiego, pozatem w skład nowego zarządu weszli pp.: Kazimierz Tuszewski, Piotr Kozicki, Wład. Breza, Wojciech Morawski, Miecz. Sikorski, Feliks Skowroński, Palecki, Stefan Turczy, Wiktor Wolniewicz, Fr. Kamiński, Tad. Stuczynski, Tad. Nowak, H. Basiński, Marjan Reimann, Marjan Brzozowski. (z.)

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Poznań - Fara.

Walne zebranie odbyło się na sali Księgarni św. Wojciecha. Obradom przewodniczył patron ks. Klauziński, powołując na sekretarza druha Onderkę Zb. Pierwszą część zebrania zajęły sprawozdania poszczególnych członków zarządu, z których wynikało, że praca w Stowarzyszeniu w roku ubiegłym posunęła się daleko naprzód. Wniosek komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorium zarządowi został przyjęty burzą oklasków. W gorących słowach przemówił do druhów p. Dmochowski, przedstawiciel Związku Młodzieży Polskiej podkreślając pracę Stow. W drugiej części przystąpiono do uzupełnienia Zarządu w miejsce ustępujących członków. W rezultacie przeprowadzonych wyborów zarząd na rok 1932 przedstawia się następująco: Przybylski Franciszek — prezes, Leczak Lucjan — wiceprezes, Masłowski Leon — sekretarz, Marcinowski Marjan — wicesekretarz, Kuberski Józef — skarbnik, Wieland Lucjan — bibliotekarz, Mencyński Józef — wicebibliotekarz, Woźny Mieczysław — gospodarz, Stroiński Mieczysław — zast. gosp., Dłużynski Władysław i Onderka Zbigniew — radni. Mizerny Józef — naczelnik, Zboromirski Władysław — wice-naczelnik. Do komisji rewizyjnej wybrani zostali druhowie: Domażała Feliks, Kromolicki Henryk i Wiland Hieronim.

Tow. Uczestników Powstania Wielkop.

Lazrz - Górczyn odbyło swe walne roczne zebranie w salce zebrani Kasyna Obywatelskiego przy ul. Marszałka Focha przy udziale licznie zebranych członków oraz gości w osobach trzech delegatów T. U. P.: St. Langnera, A. Muettlera i Wł. Kantla.

Zebranie zagał w zastępstwie prezesa i radny p. Bąkowski Tomasz. Na przewodniczącego zebrania powołano prezesa i okr. T. U. P. p. dyr. Stefana Rucińskiego; sekretarzem p. Wład. Kantel, jako ławnicy fungowali pp. Burdelski Stefan i Anioła Waclaw.

Sekretarz, skarbnik, komendant i komisja rewizyjna przedłożyli sprawozdania, z których wynika, że tow. liczy 130 członków. Stronę techniczną przedstawił komendant Chwirot.

Nad sprawozdaniami przemawiali w ożywionej dyskusji pp.: Bąkowski, Działożyk Chwirot, Mettler, Świątek, Burdelski i wielu innych. Zarządowi udzielono absolutorium.

Nastąpił wybór uzupełniającego zarządu, którego skład przedstawia się następująco: prezes — Anioła Waclaw, wiceprezes — Świątek Wal., sekretarz — Stachowicz Wal., zast. sekr. — Gonja Leon, kom. weryfikacyjna — Świątek Fr. i Działożyk Fr. Komisja rewizyjna: Burdelski St. i Świątek Fr. Poczet sztandarowy tworzą: kdt Chwirot Józef, oficer sztandarowy Dembiński Wł., asystenci pp. Sitkowski i Jankowiak Antoni, chorążą tow. Sobkowiak Andrzej.

Jako delegaci na zjazd do Związku T. U. P. Wybrani zostali: Anioła Waclaw Krzekowski Wł. i Burdelski Stefan. Delegaci do Okręgu pp.: Binkowski Cz., Bąkowski T. i Świątek Fr.

Po wyborze zarządu uchwalono zamknięcie z dniem 30. IV br. listy przyjmowania na członków T. U. P. Po odśpiewaniu „Roty”, zakończono posiedzenie hasłem „Czuj duch”.

„Czuj duch”.

Koło Muzyczne Urzędników Dyrekcji Okręgowej Kolei Państw. w Poznaniu. Na nadzwyczajnym walnym zebraniu wybrano nowy zarząd w następującym składzie pp.: przewodniczący — Witek Władysław sekretarz — Chwieralski Władysław, skarbnik — Jakubowski Stanisław, gospodarz — Jabłoński Feliks, Ustępujący przewodniczący kol. Wietrzykowski, w sprawozdaniu z działalności, przedstawił obszernie historję koła od czasu organizacji do ostatniej chwili.

Równocześnie przypominamy, że we czwartek dnia 4 bm. o godz. 18, w Świetlicy K. P. W. przy Dworcu Łazarskim odbędzie się próba muzyczna, prosimy zatem wszystkich członków czynnych o bezwzględne przybycie z instrumentami. Zarząd.

Tow. Przemysłowców w Miejskiej Górce. W niedzielę, 24 bm. odbyło się w Miejskiej Górce wielkie zebranie rzemiosła i drobnego przemysłu Miejskiej Górki i okolicy korespondencje prosimy nasyłać na ręce prezesa ul. Małeckiego 13 lub sekretarza, ul. Krauthofera 9.

Z życia towarzysztw

Stowarzyszenie oficerów przeniesionych w stan spoczynku. Z powodu nieobecności p. gen. Raszewskiego zebranie zagał wiceprezes p. gen. Kiewnarski — Obradom przewodniczył p. gen. Hauser. Stowarzyszenie dało do polączenia wszystkich oddziałów w jeden związek oficerów emerytów, działający na terenie Rzeczypospolitej, aby wspólnymi siłami bronić praw emerytalnych. W tej sprawie uchwalono, aby wybrani delegaci wręczyli rządowi osobny memoriał, w którym podkreśla się, że dalszej obniżki poborów emeryci nie będą mogli wytrzymać ani materialnie, ani też moralnie. Łatwo też z elementu państwowo dodatkowego mogą stać się mimowolnie elementem destrukcyjnym, oddziałującym ujemnie na swych kolegów w czynnej służbie. Zwłaszcza pokrzywdzeni czują się oficerowie, spensjonowani w młodszy wieku. Druga krzywda dzieje się im wskutek tego, że istniejące przepisy nie zezwalają na ubezpieczenie pracujących oficerów emerytów, przez co ci pobierają mały procent uposażenia emerytalnego i nie mają możności dostarczenia się pełnej emerytury.

Na wniosek p. gen. Kiewnarskiego postanowiono wystać oświadczenie do władzy wojskowej ze stwierdzeniem gotowości stawienia się w szeregach i walczenia w obronie Ojczyzny na każde zawołanie bez względu na obowiązujący wiek.

W wyborach zarząd stowarzyszenia pozostał niezmiennym. Prezsem jest nadal p. gen. Raszewski. (k.)

Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów. Działalność organizacji ożywiła się w 1931 roku i była stale na poziomie zdolnym przyczynić się do wyrobienia sprawom technicznym należytego znaczenia w życiu publicznym oraz prywatnym. Zadania te spełniało stowarzyszenie na miesięcznych zebraniach plenarnych, przez referaty i odczyty, których wygłoszono 10 z różnych dziedzin wiedzy technicznej. W sprawach zawodu technicznego i szkolnictwa zawodowego wnosilo Stowarzyszenie memorjały do władz poruszając w nich ważne zagadnienia techniczne i przemysłowe. Dalej uczestniczyło Stowarzyszenie w ankietach i komisjach dla spraw technicznych, utrzymywało stosunki z pokrewnymi organizacjami i utrzymywało własną czytelnię oraz bibliotekę.

Liczba członków wynosi obecnie 113 w tem 7 zamiejscowych. Kancelarja stowarzyszenia mieści się przy ul. Krasińskiego 9, gdzie też odbywały się zebrania zarządu. W tonie Stowarzyszenia istnieją dwa koła a mianowicie architektów pod przewodnictwem p. in. Andrzejewskiego oraz inżynierów mierniczych, które reprezentowały umiejętnie sprawy zagadnienia swego zawodu.

Na ostatnim walnym zebraniu prezydium ukonstytuowało się jak następuje pp. dr. inż. Kryzan — prezes, inż. W. Maćkowiak — wicepr., inż. Latinek — sekretarz i inż. Gajewski — skarbnik. (K)

Papieskie Dzieło Rozkrzew. Wiary przy parafji św. Marcina w Poznaniu, odbyło swoje kwartalne zebranie w sali Domu Królowej Jadwigi. Na wstępie ks. dyr. Schmelzer powitał serdecznie ks. dyr. Piechurę, salezjanina, oraz zebranych członków i gości. Po przeczytaniu sprawozdania, nastąpiła deklamacja p. Tadeusza Skwarczewskiego.

Następnie zabrał głos ks. dyr. Piechura. Prelegent mówił o obowiązkach współpracy nad rozszerzeniem Królestwa Chrystusowego. Przyspieszenie nawrócenia miliardowej rzeszy zależy będzie w znacznej mierze od współpracowników ogółu katolików Burzą oklasków podziękowano za interesujący referat.

W komunikatach ogłosił ks. dyr. Schmelzer że wieczornica misyjna odbędzie się w niedzielę 14 lutego o godz. 7.30 w sali Ogrodu Zoologicznego. Zebrania odbywają się co środę i piątek o godz. 7.30 w biurze parafjalnym Przy Dziele Rozkrzewiania Wiary utworzono sekcję „Papieskie dzieło św. Piotra Apostoła”. Członkowie sekcji biorą na siebie obowiązki wykształcenia jednego seminarzysty.

Na koniec p. Czesława Alejska wygłosiła płomienna deklamację pt. „Dzieło św. Piotra Apostoła”. (z)

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Młodzież katolicka

— My współcześni — a więc w większym czy mniejszym stopniu aktorzy na scenie życia, nie umiemy (przebiegnie biorąc) ocenić doniosłości rozgrywających się w naszych oczach zjawisk. Jak żołnierz, widzący tylko jeden odcinek bitwy, poddajemy się wrażeniu szczegółów, na tym jednym odcinku zachodzących, i często nie wiemy: zwycięstwo czy klęska jest wynikiem ogólnym. Nie pretendując zatem do pełnego ujęcia zachodzących w całym kraju objawów w pewnej dziedzinie życia, możemy jednak oświetlić je, że się tak wyrażę, terenowo.

Terenem, który w obecnej chwili zwraca szczególną uwagę obserwatora życia narodowego, jest młodzież akademicka.

Przełom, jaki zaszedł w życiu tej młodzieży od lat zaledwie 10, jest olbrzymi, a dokonany się tak cicho i tak naturalnie, jakby to była sprawa zwykła, nie wzbudzająca niczyjego zdumienia. Myślę o tym przełomie, jakim jest odrodzenie katolicyzmu na terenie młodzieży akademickiej.

Dziś to „rzecz prosta” że młodzież służy do Mszy św., że akademicki kościół św. Anny w Warszawie jest przepelniony, że tysiące młodzieży przystępuje do spowiedzi, ma wspólną Komunię świętą, że akademicy pełnią straż przy grobie Zbawiciela przez Wielki Piątek i Wielką Sobotę w stałej adoracji Najśw. Sakramentu, że też młodzież ze świecami w ręku poprzedza księdza w procesji rezurekcyjnej. Ale przypomnijmy sobie, jak to było dawniej, wtedy, gdy nominacja ks. Zimmermana na Uniwersytecie Krajkowskim wywołała poprostu burzę, gdy akademik, wykonywujący praktyki religijne, był dziwowskim, gdy poprostu ukrywano się ze spowiedzią, bo praktykowanie tych najprostszych przepisów religijnych wywoływało od razu zarzut obskurantyzmu, ciemnego wstępczństwa, drwiny i śmiechu.

A tymczasem dziś? Niechże kto powie tej młodzieży, że służy „czarnej reakcji”, niech ją wysmiewa, — dużo ona sobie z tego robi! Spójrzy z politowaniem i pójdzie dalej swoją drogą. Cóż to się stało?

„Juventus Christiana”

Odpowiedź na to daje nam bodaj bezwiednie sama młodzież. Oto leżą przedemną żółte broszury: „Juventus Christiana” i „Młodzież Katolicka”, dwa z tych licznych dziś wydawnictw młodzieży katolickiej. Mówią o pracy w stowarzyszeniach. I oto „Juventusia-cy” odkrywają całą tajemnicę: czytanie i komentowanie Ewangelji jest najistotniejszą częścią pracy wewnętrznej stowarzyszenia. — Przejrzyjcie tę broszurę, gdzie z każdej, strony bije mocny i czysty ton pewności, jakie ma być życie, by osiągnąć swój cel. A potem weźcie do ręki ten drugi tomik, potwierdzający to zstąpienie młodzieży wgiąb własnej duszy, to budowanie w sobie katolickiego poglądu na wszystkie sprawy życia, oświetlanie doktryną katolicką wszystkich zagadnień.

Młodzież traktuje dziś uniwersytet nie tylko jako źródło wiedzy, ale jako ten okres życia, w którym prowadzi najintensywniejszą pracę nad kształceniem swego charakteru i — zdobywaniem wiedzy religijnej. Ileż to razy — mówi jeden z „Juventusia-ków” — rozważając nauki ewangeliczne, szturmowaliśmy je niezbitymi napozór zarzutami, by później stanąć w oślnieniu przed głębokością i niezmiernym horyzontem prawdziwie katolickiego poglądu na świat, jaki roztaczał przed nami ksiądz kierownik.

I tu jest druga odpowiedź: zwiększające się zastępy księży, którzy uzbrowieni w umiejętność niezbędną wychowawcom, umiejętność przyciągania dusz młodych, przez oświetlanie im szerokich horyzontów myślowych, wśród tej młodzieży pracują. Księżycuczonych, którzy łączą zdolności pedagogiczne ze zdolnościami organizatorskimi.

Reformatory

I dlatego dziś „młodzież katolicka” — to nie synonim ludzi, którzy jeno w życiu prywatnym stosują zasady wiary, to obóz świadomych „reformatory” przyszłości, który te zasady chce wprowadzić do życia społecznego i narodowego.

Nareszcie! Nareszcie wchodzi w życie ludzie bez kompromisów z su-

mieniem. Dotychczas bezkompromisowość przekonana była atrybutem wyrotowców, dążących do zniszczenia całej cywilizacji chrześcijańskiej i tworzenia na jej gruzach „nowego świata”. Teraz wchodzi w szranki ci, co tę cywilizację chcą oczyścić z wiekowych wypaczeń i zedrzyć obłudne miano rzekomej „chrześcijańskości” z tego, co nie ma nic wspólnego z chrystjanizmem. Wchodzi ci, którzy przeprowadzają „rewolucję dusz” przeciw ich poniżeniu. I zgodnie z naturą takiej rewolucji, zaczynają od tworzenia katolickiej elity umysłowej.

Trudna przed nią droga, nietylko dlatego, że rozwój cywilizacji poszedł w kierunku bardzo dalekim od nauki Kościoła, ale i dlatego, że to pokole nie będzie miało do czynienia ze skutkami materialistycznej filozofii poprzedników tam, gdzie wpływ elity społecznej jest bardzo silny przez zmysł naśladowstwa: wśród warstw niższych, wzorujących na niej swoje obyczaje, chwytających cech zewnętrzne i wydających je w wulgarny odbicie — parodji. Lud nasz przytem, uważany za religijny, jest raczej przywiązany do form zewnętrznych, niż przepojony zasadami wiary.

Trudna droga, ale — pierwszy krok już zrobiony, ten — najważniejszy: katolicyzm polski odradza się wśród ludzi z wyższym wykształceniem i o szerokim poglądzie na świat.

Z. Zaleska.

Warszawa.

Narod. Organizacja Kobiet w obronie małżeństwa katolickiego

Jako jedna z pierwszych organizacji żeńskich za nierozzerwalnością i całością rodziny katolickiej, a zatem przeciw nowemu projektowi prawa małżeńskiego wypowiedziała się na licznych zebraniach większych lub mniejszych Narodowa Organizacja Kobiet. A chociaż katolicko - narodowa prasa codzienna, a w szczególności „Kurjer Poznański” nie szczegółził informacji na ten temat swoim czytelnikom, nie mniej jednak okazała się potrzeba niesienia żywego słowa, objaśniającego szerokie rzesze kobiet z właszcza, odczuwających głęboko problemy społeczne, czujących katolicko, a nie umiających niejednokrotnie ująć w ścisłą więź argumentacyjną swoich przekonań. — Z tej więc przyczyny każde zebranie, każda przemowa, czy dyskusja nabierają szczególnego znaczenia, stanowią nowy etap w oświetleniu problemu ze stanowiska zasady katolickiej, mogą przekonać i pociągnąć do wspólnej akcji niezliczone zastępy słuchaczy. Co więcej, rezultat podobnych zebrań nie ogranicza się do sali wykładowej, lecz przenosi i przenika do rodzin i rozszerza dalej do różnych grup społecznych.

Warto przypatrzeć się działalności Narodowej Organizacji Kobiet na tym terenie, w jej poszczególnych ośrodkach. Zebrania protestacyjnych w samym Poznaniu odbyły się 4, i to: w październiku o małżeństwie mówił w kole łazarzskim ks. dyr. Marlewski; w dniu 16. listopada odbyły się równocześnie 2 zebrania N. O. K.: jedno w Kole Poznań-Śródmieście z referatem ks. prałata Prądzyńskiego, drugie na Wildzie, gdzie przemawiał ks. proboszcz Putz. N. O. K. językiem przy sposobności odbywającego się obchodu gwiazdkowego przemówienie na temat prawa małżeńskiego wygłosiła p. poseł H. Grossmanówna.

Nie ograniczając się do zebrań we własnych ośrodkach, Narodowa Organizacja Kobiet rozszerzyła swą działalność, zwołując większe zebrania publiczne dla kobiet w różnych miastach prowincjonalnych, np. w Rawiczu oraz w Obornikach, gdzie przemawiał ks. proboszcz Szymański. Niezwykłym powodzeniem cieszyło się zebranie ogólne dla kobiet, zwołane przez N. O. K. w Gnieźnie, gdzie zgórą 1000 kobiet brało udział w manifestacji. Prelegentami podczas tego posiedzenia byli: ks. dziekan Zabłocki i redaktor Cieślak. Gnieźnieńska N. O. K. zebrała pod protest przeciwko projektowi nowego prawa małżeńskiego około 4000 imiennych podpisów.

W Bydgoszczy z inicjatywy N. O. K. szereg miejscowych/stowarzyszeń kobiecych, jak Katolickie Koło Pań, o-

krąg stowarzyszeń kobiet pracujących, Sodalicia Pań miejskich, Bractwo matek chrześcijańskich, oraz inne zwołały ogólne zebranie kobiet. Sala nie mogła pomieścić tysięcznych tłumów kobiet, jakie przybyły, by zmanifestować swoje uczucia katolickie. Główny referat wygłosiła p. poseł H. Grossmanówna. Drugi referat ks. proboszcz Skonieczny. Podobnie jak w Gnieźnie zebrano również wielką ilość podpisów protestacyjnych, do których akces swój zgłosił także okręgowy Wydział Sokolicki.

W Szamotułach miejscowy oddział N. O. K. przyłączył się do komitetu parafjalnego i wspólnie z nim zwołał posiedzenie, na którym przemawiała p. pulkownikowa Krzyżagórska z Poznania.

Na wszystkich tych posiedzeniach, zebraniach i wiecach prelegentki i prelegenci w wykładach swoich stali ściśle na stanowisku Kościoła Katolickiego. Punktem wyjścia dla referentów była encyklika papieża Piusa XI, podająca szczegółowemu rozbirowi poszczególne kwestje, dotyczące małżeństwa i rodziny. Projekt nowego prawa małżeńskiego zwalczano przedewszystkiem dlatego, że w myśl nowej ustawy małżeństwo miało charakter zwykłego kontraktu, a świecki akt stawałby się równorzędny powadze Sakramentu, podczas gdy przecież prawo Boże nie może podlegać prawu ludzkiemu. Referaty silnie akcentowały nierozzerwalność węzła małżeńskiego, a temsamem trwałość chrześcijańskiej rodziny, która stanowi podstawę moralną przyszłych pokoleń.

Rezolucje przyjmowano na zebraniach żywiołowo. Wszystkie rezolucje wypowiedziały się w różnej formie, za: 1. Odrzuceniem i potępieniem nowego projektu ustawy, która godzi w sakramentalny charakter małżeństwa i jego nierozzerwalność, a temsamem w istotne podstawy związku małżeńskiego.

2. Lekceważy prawo przyrodzone i Boskie.

3. Wytwarzania niebezpieczeństwa dla trwałości, spokoju i moralnego życia rodziny.

Zebrane uczestniczki zwracały się z żądaniem do postów katolickich, aby stanowczo przeciwstawiali się projektowi.

Żeńska młodzież uniwersytecka protestuje

Przeciw projektowi nowego prawa małżeńskiego wypowiedziały się organizacje żeńskiej młodzieży akademickiej: „Ogniwo”, „Sekcja koleżanek młodzieży wszechpolskiej”, „Sodalicia marjańska akademickich”. Dowiadujemy się, że akces swój pod protest powyższy zgłosiła również „Organizacja Studentek” U. P.

Domy studentek

Jedną z najważniejszych form pomocy młodzieży studjującej, a zwłaszcza żeńskiej młodzieży jest pomoc mieszkaniowa.

W Poznaniu mamy obecnie dwa domy studentek. Pierwszy z nich, przy ul. Słowackiego 20, to ładna 3-piętrowa kamienica o czterech mieszkaniach 8—9 pokojowych. Marmurowa tablica, umieszczona w sieni, głosi:

„Pamięci dra Jana Chądzyńskiego, lekarza w służbie ludzkości i Ojczyzny zasłużonego, dom ten — ofiarą uczuciom jego miła — dla wieczystego dobra polskiej młodzieży Uniwersytetu Poznańskiego poświęcony” Ofiarodawczyni, p. dr. Julia z Mierzyńskich Chądzyńska, ceniona lekarka w Paryżu, jest znana ze swej ofiarnej pracy dla najuboższych sfer Polonji paryskiej; na każde wezwanie spieszy z pomocą lekarską i materialną, nie bacząc na trudy i własne zdrowie. Dom nazwała imieniem swego męża, gorącego patrioty, który, przyjechawszy w r. 1920 do Poznania, pełnił tu pełną poświęcenia służbę dla Ojczyzny, jako lekarz w szpitalu wojskowym, dopóki go ciężka choroba, przyspieszona wyczerpaną pracą, nie obaliła z nóg.

W chwili ofiarowania domu, t. j. we wrześniu 1921 r. studentki zajęły tylko jedno wolne piętro. Z biegiem lat opróżniono dalsze mieszkania, a od r. 1929 Organizacja Studentek jest już w posiadaniu całego domu.

Mieszkania studentek, choć skromnie urządzone, robią wrażenie bardzo miłe i estetyczne. Składają się z obszernego hallu, który zarazem stanowi salon dla przyjmowania gości, uczenia, przeznaczonej dla nauki (gdzie w pewnych, ustalonych godzinach wolno również gości przyjmować) i szeregu pokoi sypialnych 1—4 osobowych.

Życiu mieszkanki można się najlepiej przyjrzeć w kuchni, która jest równocześnie pokojem jadalnym. Tu schodzą się koleżanki na śniadania i kolacje, które sobie same sporządzają na gazowej kuchence; bywają też mieszkanki, które się tu kompletnie „stoją”, gotując sobie na obiad jakąś nędzną kaszę, gdyż nawet na obiad w kuchni akademickiej nie mogą sobie pozwolić. — Obowiązuje tu ściśle przestrzeganie porządku i oszczędności (za przekroczenia płaci się kary), o czym pouczają wierszowane napisy, jak np.

„By porządek był w kuchence
Przypomina się panience,
Zapałeczkę do skrzynekczki,
A na półce złóż ściereczki!”
albo: „Kryzys, kryzys, nikt nie przeczy,
Nigdzie darmo nic nie dają,
Światło, woda — drogie rzeczy,
Więc... panienki oszczędzają.

W kuchni bywa nieraz bardzo gwarno i wesoło, gdyż tu można swobodnie rozmawiać, śmiać się, śpiewać. Mieszkanki dzielą się tu swymi radościami i troskami wśród których najczęściej da się słyszeć skarga na brak pracy zarobkowej, daremne uganianie się za korepetycjami. Jest to bolączka prawie powszechna i tembardziej przykra, że od jej rozstrzygnięcia są uwarunkowane dalszestudja wielu studentek. Tutaj też odbywają się nieraz długie i poważne dyskusje nad ważniejszymi wypadkami dnia.

Oprócz mieszkań znajduje się w Domu, w suterrenach, wielka i jasna świetlica, w której wydaje się obiady, odbywa zebrania, urząda wieczorki taneczne itd. Administracją domu zajmuje się Organizacja Studentek.

Drugi dom studentek, — to dom przy ul. św. Marcina 40, w którym studentki zajmują dwa piętra. Mieszkania w tym domu przydziela się studentkom bez względu na przynależność organizacyjną, dzięki czemu Wydział Koleżanek przy Bratniej Pomocy ma również możliwość uzyskiwania mieszkań dla niezamożnych członkiń Bratniej Pomocy. Tryb życia mieszkanki tego domu jest naogół podobny do domu im. dra Chądzyńskiego. Jedynie tylko bardziej hotelowy rozkład pokoi sprawia, że koleżanki tu nie są zmuszone do tak bliskiego współżycia, jak tam, co jednak ma też swoje dobre strony, — zwłaszcza w okresie egzaminów. Tu również mieszkanki dbają o upiększenie swych pokojów, wykazując swe dekoracyjne zdolności, a Bratnia Pomoc, w której zarządzie się ten dom znajduje, dokłada starań, by koleżankom mieszkanki jak najbardziej udogodzić i ogólny wygląd domu podnieść. Oprócz pokoi mieszkalnych znajduje się tu jeszcze pokój przyjeźdźcy, który jest zarazem czytelnią, zaopatrzoną w kilka poważnych czasopism. Opłata za mieszkanie w obu domach wynosi przeciętnie około 16 zł. miesięcznie.

Obecny stan pomocy mieszkaniowej studentkom nie jest jeszcze zadowalający, gdyż jeszcze nie wszystkie niezamożne studentki znajdują pomieszczenie w domach akademickich. W przyszłości należałoby dążyć jeszcze dalej, — do uzyskania domów dla wszystkich studentek, nie tylko niezamożnych i stworzenia w nich środowiska, jak najlepiej zastępującego dom rodzinny. W obecnych ciężkich warunkach wszelkie starania w tym kierunku napotykać się na wielkie trudności. Trzeba jednak pamiętać o jednym: że społeczeństwo pospieszy z pomocą dopiero wtedy, gdy będzie miało całkowitą pewność, że w domach studentek wychowują się nie tylko mądre głowy, ale i prawe charaktery. I dlatego żeńska młodzież akademicka a przedewszystkiem mieszkanki domów, winny przedsięwziąć energiczną walkę z rozsiewaniem plotkami, szkodzącą opinią studentek, a ewent. wypadki nieodpowiedniego zachowania się koleżanek natychmiast ostro piętnować! Chodzi tu nie o dobro jednostek, ale o dobro ogółu studentek.

M. Poplińska.

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

45 placówek w Poznaniu i powiecie poznańskim

Z pracy grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P.

Praca Obozu Wielkiej Polski na terenie miasta Poznania i powiatu poznańskiego spoczywa w rękach grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P. w Poznaniu, którego kierownikiem jest kol. Bolesław Poradzewski. Praca ta w ciągu ostatniego półrocza wydała imponujące wprost rezultaty. W chwili obecnej na obszarze miasta Poznania istnieje już 10 placówek O. W. P. (noszących od niedawna nazwę „obwodów miejskich”), a na obszarze pow. poznańskiego 35 placówek. Razem więc grodzkiemu i powiatowemu Wydziałowi O. W. P. w Poznaniu podlega obecnie 45 placówek.

W mieście Poznaniu następujące dzielnice posiadają osobne placówki (obwody miejskie): I) Śródmieście, II) Jeżyce, III) Łazarz, IV) Wilda, V) Stare Miasto, VI) Główna, VII) Winiary, VIII) Staroleka, IX) Rataje, X) Dębiec. Najmłodszym obwodem jest placówka w Dębcu, założona pod koniec stycznia r. b.

W powiecie poznańskim istnieją placówki następujące: 1) Sęszew, 2) Swarzędz, 3) Pobiedziska, 4) Wronczyn, 5) Żabikowo, 6) Tarnowo Podgórne, 7) Wiry, 8) Zegrze, 9) Słupia, 10) Komorniki, 11) Czerwonak, 12) Klein, 13) Kobylnica, 14) Wierzenica, 15) Luboń, 16) Puszczykowo, 17) Chartowo, 18) Lasek, 19) Kotowo, 20) Fabjanowo, 21) Dopiewo, 22) Konarzewo,

23) Januszewice, 24) Tomice, 25) Ceradz Kościelny, 26) Kiekrz, 27) Chludowo. Nadto grodzkiemu i pow. wydziałowi w Poznaniu podlegają 4 placówki w pow. grodzkim: 28) Buk, 29) Dobieżyn Stary, 30) Szewce i 31) Opalenica, 2 placówki w pow. śremskim: 32) Mosina i 33) Zabno, 1 placówka w pow. średzkim: 34) Kostrzyn i 1 placówka w pow. szamotulskim: 35) Grzebienisko.

W ciągu miesiąca stycznia r. b. na terenie m. Poznania odbyło się 12 zebrań O. W. P., a na terenie powiatu poznańskiego 78 zebrań (łącznie z kursami kandydatów), nadto zaś w dniu 31 stycznia odprawa kierowników placówek z całego powiatu.

Na te wspaniałe rezultaty pracy organizacyjnej złożyły się wysiłki zarówno kierownika wydziału kol. Poradzewskiego, jak i referenta organizacyjnego kol. Jana Budnego, oraz licznych prelegentów w osobach kol. dr. Szeiba, dr. L. ona Bochenka, Edwarda Budniaka, Feliksa Holasza, Henryka Szeiba, Władysława Płonczyńskiego, Jana Kroszyńskiego, Stanisława Czaja, Marjana Hoffmanna, Romana Kończala, Witolda Śliwińskiego, Kalczyńskiego, Niedzielskiego. W organizowaniu placówek w powiecie pomocny był również kol. Pucek z placówki Żabikowo.

Z PRACY OBOZU W POZNANIU

Uroczysta akademja — Zebranie obwodu I. — Zebrania miesięczne placówek

Przy tłumnym udziale członków i zaproszonych gości odbyła się w niedzielę dnia 31 stycznia r. b. na sali p. Jarockiej uroczysta akademja z okazji 6^{ty} rocznicy powstania styczniowego, urządzona przez grodzki i powiatowy wydział O. W. P. w Poznaniu.

Po odebraniu raportu zagań, uroczystość kol. Bolesław Poradzewski, kierownik wydziału, witając wszystkich zebranych. Przemówienie na temat powstania styczniowego wygłosił adw. dr. Erwin Szeib. Referat znakomity, tak pod względem treści jak formy, nagrodzony został burzliwymi oklaskami.

Nastąpiło przyjęcie w szeregi O. W. P. nowych 80 członków. Padają słowa komendy, poczem referent organizacyjny wydziału kol. Jan Budny w mocnych zdaniach streszcza zadania nowych członków, a po odebraniu przyczenia dokonuje ich „mieczykami Chrobrego”.

P. poseł Józef Kawecki scharakteryzował w krótkich słowach dzisiejsze położenie polityczne, apelując do zebranych o wierne trwanie przy sztandarze narodowym aż do zwycięstwa.

Akademja urozmaicona była występami chóru O. W. P., zespołu muzycznego, deklamacją kol. Lulkiewicza i śpiewem solowym kol. Bardziejewskiego. Rzesistemi oklaskami darżono wykonawców. Główna dekoracja sali, dokonana przez

W POWIECIE POZNAŃSKIM

Kursy kandydatów — Nowe placówki: Chludowo i Czerwonak — Zebrania w Pobiedziskach i Puszczykowie — Wielkie zebranie w Swarzędzu protestuje przeciw gwałtom niemieckim — Odprawy kierowników placówek

W powiecie poznańskim w szeregu placówek odbywają się kursy kandydatów, mające na celu przygotować ideowo wstępujących do Obozu nowych członków. Kursy te cieszą się dużą frekwencją wśród włościan i robotników, którzy doświadczyli demagogii stronnictw klasowych i garną się pod sztandary narodowe. Każdy kurs składa się z 7—8 lekcji z referatami programowymi.

W niedzielę, dnia 7 bm. odbyła się w Chludowie podniosła manifestacja narodowa, podczas której ustanowiono placówkę Obozu Wielkiej Polski. O godzinie 12-tej zagań zebranie desygnowany na kierownika placówki Chludowo kol. Tadeusz Dmowski, witając licznie zebrane obywatelstwo, ks. prob. Zimochę oraz przybyłych delegatów z Poznania: kol. dr. Bochenka i referenta organ grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P. z Poznania, kol. Jana Budnego.

W blisko godzinnym referacie omówił kol. dr. Bochenek obecną sytuację polityczną i gospodarczą kraju. Zebrani gorącymi oklaskami zsolidaryzowali się z mówcą.

Nastąpiło uroczyste przyjęcie w szeregu placówek 18 członków, którzy ukończyli kurs kandydatów. Dokonał tego kol. Bud-

ny, zwracając uwagę. Okrzykami na cześć Rzeczypospolitej i Romana Dmowskiego, przewodniczący, kol. Poradzewski solwował podniosłą uroczystość.

Dnia 9 lutego odbyło się zebranie obwodu I (Śródmieście) w sali Stronnictwa Narodowego. O godz. 20-jej zagań zebranie kierownik obwodowy kol. Budniak hasłem „Młodzi czuwajcie”.

Referat ogólnopolityczny wygłosił prof. dr. Bochenek. W mocnych i jędrnych słowach przedstawił referent usługi obozu narodowego przy odbudowaniu niepodległego państwa polskiego i scharakteryzował obecną sytuację. Zebrani podziękowali mówcę burzą oklasków. Następnie kol. Budniak dorzucił kilka uwag do referatu prof. dr. Bochenka na temat „upaństwowiania młodzieży”.

Z kolei zabrał głos referent organizacyjny wydziału, kol. Budny, nawołując do wytrwania w pracy. Kol. Budniak referował jeszcze sprawy organizacyjne poczem na zakończenie odśpiewano hymn Młodych. Obecnych na zebraniu było 130 członków.

Wszystkie placówki (obwody miejskie) w Poznaniu odbywają nadal swe zebrania raz na miesiąc, niezależnie od zebrań wspólnych, różnych uroczystości itp.

ny, wygłaszając do nowoprzyjętych członków odpowiednie przemówienie.

W krótkich słowach zaapelował do zebranych miejscowy ks. proboszcz Zimoch, ażeby wiernie trwali przy sztandarze narodowym i wierze katolickiej.

Odśpiewaniem „Roty” zakończono uroczystość, która pozostawiła po sobie w Chludowie jaknajlepsze wrażenie.

W tę samą niedzielę, 7 lutego ustanowiono nową placówkę O. W. P. w Czerwonaku. Uroczystość zagań kol. Jakubowski, witając licznie zebranych sympatyków naszego ruchu, rekrutujących się z miejscowego obywatelstwa, poczem w dłuższym przemówieniu delegat grodzkiego i powiatowego wydziału z Poznania, kol. Ed. Budniak scharakteryzował obecną sytuację w kraju.

Mówcę obdarżono żywiołowymi oklaskami.

Następnie wśród uroczystego nastroju kol. Ed. Budniak udekorował „mieczykami Chrobrego” 22 kandydatów i przemówił do nich na temat celów i zadań członków Obozu Wielkiej Polski. Zebrania, które miało przebieg poważny i uroczysty, zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Placówka Pobiedziska odbyła swoje zebranie miesięczne. Zebranie zagań sekretarza placówki kol. Jakubowski. Kierownik placówki, kol. Bączkowski wygłosił referat na temat „Cele młodego pokolenia”. Odczytano komunikaty, oraz załatwiono szereg spraw organizacyjnych. Wyrażono opinię, że członkowie nie powinni nabywać tygodnika „Tajny Dedektyw”, ponieważ pismo to nie przyczynia się do podniesienia wartości moralnych młodego pokolenia, przeciwnie, może słabe charaktery sprowadzić na pochylą drogę.

Dnia 13 grudnia odbyło się uroczyste zebranie placówki pobiedziskiej, które — przy licznym udziale członków i gości zagań kierownik kol. Bączkowski Przewodniczył kol. dr. Ed. Bartlitz. Kol. Jan Michalowski zadeklamował najpierw mickiewiczowską „Ode do Młodości”. Kol. Roman Kończal z Poznania wygłosił referat p. t. „Młodzi w walce o ideały religijne i narodowe”. Referatu wysłuchano w podniosłym nastroju, przyjmując go kilkakrotnie niemiłknącą burzą oklasków.

Po referacie kol. Kończal udekorował 13 kandydatów „mieczykami Chrobrego”, odbierając od nich przyrzeczenie. Przemawiali jeszcze kier kol. Bączkowski, oraz kol. dr. Ed. Bartlitz, który odczytał rezolucję, protestującą przeciw projektowi nowej ustawy małżeńskiej. Zebrani przyjęli rezolucję przez akklamację. W końcu zebrania kol. Kazimierz Maćkowiak wygłosił deklamację p. t. „Czuwajmy” układu kol. ks. prof. B. Żurawskiego z placówki Pobiedziska. Odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono zebranie.

Dnia 2 lutego b. r. odbyło się na sali hotelu Polskiego w Swarzędzu wielkie manifestacyjne zebranie, zwołane przez placówkę O. W. P. w Swarzędzu w celu zaprotestowania przeciw gwałtom niemieckim wobec rodaków naszych za kordonem. O godz. 13:30 wobec około 800 zebranych — zarówno członków placówki O. W. P. jak gości ze starszego obywatelstwa — p. plk. Bukowski otworzył zebranie, witając obecnych, dalej przybyłych z Poznania ref. org. grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P. kol. Jana Budnego kol. Feliksa Holasza, oraz miejscowego ks. Winc. Kapturkiewicza.

Kol. Budny scharakteryzował ucisk Polaków w Niemczech i całokształt stosunków polsko - niemieckich. Kol. Holasz mówił o roli, jaka przypada w udziale młodym pokoleniu w pracy nad budową nowej Wielkiej Polski, o zadaniach Obozu Wielkiej Polski i położeniu podwalin istotnego państwa narodowego. Oba przemówienia przyjęto burzą oklasków.

Ks. Kapturkiewicz apelował w gorących słowach do zebranych, by tłumnie

garnęli się pod sztandary Obozu Wielkiej Polski oraz zaakcentował rolę Kościoła katolickiego jako czynnika spójni narodowej. Kol. Budny odczytał następnie rezolucję protestacyjną przeciw gwałtom niemieckim, przyjętą przez salę jednogłośnie. Rezolucja ta jest równobrzmiąca z rezolucją uchwaloną na wiecu O. W. P. w Poznaniu w dniu 10 stycznia r. b.

Hymnem państwowym oraz hymnem Młodych zakończono zebranie.

Tegoż dnia, 2 lutego o godz. 14-tej odbyło się w sali „Zameczku” uroczyste zebranie placówki O. W. P. w Puszczykowie przy licznym udziale miejscowego obywatelstwa. Kierownik placówki Mosina kol. A. Okupniak złożył raport delegatowi grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P. kol. E. Budniakowi.

Następnie kol. Okupniak zagań zebranie, oddając głos kol. Budniakowi który omówił sytuację obecną i w gorących słowach wykazał konieczność wytrwania w pracy dla dobra Wielkiej Polski.

Zebrani podziękowali mówcy niemiłknącymi oklaskami. Następnie po złożonym przyrzeczeniu wręczono godło O. W. P. 20 nowym członkom. Kol. Budniak w krótkim przemówieniu zwrócił uwagę na obowiązki, jakie nakłada „mieczyk Chrobrego”.

P. Musiałowski złożył placówce życzenia pomyślnego rozwoju w imieniu Stronnictwa Narodowego. Kol. Okupniak złożył życzenia w imieniu placówki mosińskiej.

Pierwsza odprawa kierowników O. W. P. z pow. pozn. odbyła się dn. 6, 12, przy udziale wszystkich kierowników, których było wówczas 14. Zjazd zagań kierownik grodzkiego i powiatowego wydziału kol. Poradzewski. Na wstępie uczczono pamięć ś. p. Stan. Waclawskiego, ukamienowanego przez Żydów. Referat organizacyjny wygłosił kol. Jan Budny, poczem omówiono szereg spraw organizacyjnych przyczem przemawiali m. i. kol. Holasz, Szeib, Czyż i Kroszyński. W toku obrad stwierdzono, że korespondencja niektórych placówek ginie w niewyjaśniony sposób na poczcie. Odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono owocne zebranie.

Dnia 31 stycznia przed uroczystą akademją O. W. P. odbyła się w Poznaniu druga odprawa kierowników placówek przy udziale 60 osób. Odprawa stała na wysokim poziomie i wykazała chwalebna sprężystość pracy organizacyjnej w powiecie poznańskim. Po odprawie odbył się wspólny obiad w gronie koleżeńskim.

Cały now. poznański podzielony jest obecnie na 4 obwody organizacyjne.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Z Dzielnicy Zachodniej

— Z placówki Wronki. Dnia 17 stycznia odbyło się uroczyste zebranie placówki Wronki. Zebranie zagań kierownik kol. E. Kitzman, poczem uczczono najpierw pamięć ś. p. Karola Rzepeckiego, byłego posła okręgu szamotulskiego i przyjaciela naszego ruchu przez powstanie. Kol. kierownik powitał przybyłych na zebranie członka referatu organizacyjnego Komitetu Dzielnicy Zachodniej O. W. P. kol. Romana Kończala z Poznania. Po zdaniu raportu przez kierownika placówki kol. Kończalowi, wygłosił kol. Kończal przemówienie, którego zebrani wysłuchali w skupieniu i nagrodzili burzą oklasków. Odbyła się następnie dekoracja członków, której dokonał kol. Kończal. Po dekoracji odśpiewano hymn Młodych. Jeden z kolegów wygłosił deklamację własnego utworu, przyjętą oklaskami. Prezes Stron. Narodowego kol. L. Grupiński wygłosił oświadczenie o przemówieniu. Odśpiewaniem „Roty” zakończono podniosłe zebranie.

— „Opłatek” O. W. P. w Pniewach. W drugie święto Bożego Narodzenia placówka pniewska OWP, urządziła na pięknie udekorowanej salce p. Wincentego Bogusławskiego uroczystość „opłatka”. Obecnych było około 100 osób, w tem kilka pań. Słowo wstępne wypowiedział kierownik placówki, poczem przystąpiono do łamania opłatka. Podczas tego grane były na skrzypcach i fortepianie koledy przy oświetlonych choinkach. Następnie kol. aptekarz Wache wygłosił przemówienie na temat zwyczajów wigilijnych, narodzone burzą oklasków. Ogólna radość wzbudził fakt, że tutejszy „Sokół” ofiarował placówce jako podarek gwiazdkowy sztandar, który po małej przeróbce wkrótce zostanie poświęcony. Sztandar wręczył placówce prezes „Sokoła”, kol. Sobkowski, wygłaszając przytem piękne przemówienie. Małej przeróbki sztandaru podjęła się znana z swej życzliwości i poświęcenia się pracy społecznej p. Helena Bogusławska, zaś drzewiec do sztandaru ofiarowała placówce kol. Jan Jachman. Przy herbarcie mile spędzono czas świąteczne kolendy. Okrzykiem na cześć Wielkiej Polski, Romana Dmowskiego, gen. Hallera i tutejszego gniazda „Sokoła” oraz odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono tę podniosłą uroczystość — Obywatelstwu należy się serdeczne podziękowanie za okazaną placówce życzliwość i pomoc.

— Kurs kandydatów w Włoszekowicach (pow. leszczyński). Dnia 20 grudnia odbyło się zebranie kandydatów miejscowej placówki, zarazem zaś został przeprowadzony kurs kandydatów, którzy otrzymali „mieczyk Chrobrego” w dniu 27 grudnia na uroczystym zebraniu placówki. Kurs przeprowadził kol. Rygus z Leszna.

— Zebranie organizacyjne placówki O. W. P. w Sulmierzycach (pow. odolanowski). Dnia 21 stycznia br. o godz. 20 odbyło się w Sulmierzycach na sali pana Laudowicza zebranie organizacyjne placówki O. W. P. Obecnych było przeszło 150 zaproszonych osób. Po omówieniu spraw organizacyjnych przez kol. kol. posła dr. Harrembskiego i por. w stanie spocz. Stawickiego przystąpiono do podpisywania deklaracji członkowskich. Odśpiewano: „Jeszcze Polska nie zginęła”, oraz „Boże coś Polskę”. — Godzi się zwrócić uwagę na gorący patriotyzm Sulmierzyczan, oraz ich wielkie zrozumienie ideologii O. W. P.

— U Młodych w Zbąszyniu. Przy licznym udziale członków odbyło się w lokalu p. Banaszyńskiego zebranie placówki zbąszyńskiej O. W. P., której kierownikiem jest nieszurdujący działacz narodowy kol. Hermanowicz. Po załatwieniu szeregów spraw organizacyjnych referat wygłosił redaktor „Gazety Bydgoskiej” p. Kazimierz Małycha, którego kierownik placówki jako rodaka serdecznie powitał. Zebranie miało nastrój bardzo poważny. Duch w placówce jest doskonały tak samo w okolicznych placówkach wiejskich.

— Obóz Wielkiej Polski w Solcu Kujawskim. Dnia 21 stycznia odbyło się w Hotelu Wielkopolskim w Solcu zebranie O. W. P. Zagań je kierownik miejscowej placówki kol. Marceli Przewoźny, witając przybyłego w charakterze przedstawiciela władz okręgowych kol. red. Zbigniewa Łukaczyńskiego z Bydgoszczy. Następnie zdał kol. Przewoźny raport przedstawicielowi okręgu. Na zebranie przybyło przeszło 60 członków i kilkudziesięciu sympatyków. Referat na temat: „Z bieżącej polityki” wygłosił kol. red. Łukaczyński. Omówił on zwłaszcza kwestię żydowską. Prelegenta nagrodzono gorącymi oklaskami. Po załatwieniu kilku spraw organizacyjnych zakończono zebranie odśpiewaniem hymnu Młodych. Po zebraniu przyjęto w szeregu placówki nowych kandydatów.

Dnia 11 lutego wieczorem, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa żona i nasza najtroskliwsza, ukochana i nigdy niezapomniana matka i babka, ś. p.

Irena z Bitońskich Kotlińska

przeżywszy lat 61.

Msza św. z wigiliami za spokój duszy Zmarłej odprawi się dnia 15 lutego o godzinie 9.30 rano w kościele św. Marcina, poczem wyruszy kondukt żałobny z tegoż kościoła na cmentarz parafjalny przy ulicy Bukowskiej, o czym donoszą wszystkim Krewnym i Znajomym

Poznań, św. Marcin 13.

w ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodziną.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zw 13 382

Zakład Pogrzebowy „Ceremonial”. Towarowa 25. Tel. 3180.

S. p.

Hipolit Korwin Milewski

właściciel dóbr Łezduny i Ługomowicze, b. członek Rady Państwa, z.łożyciel i długoletni prezes towarzystwa rolniczego w Wilnie

zasnął w Panu dnia 11 lutego 1932 r. opatrzony św. Sakramentami przeżywszy lat 84.

Msza św. żałobna odbędzie się w kościele św. Wojciecha w poniedziałek, 15 lutego o godz. 10.30, poczem pogrzyb na stary cmentarz św. Wojciecha, o czym Krewnych, Przyjaciół i Znajomych uwiadamia

dw 2762

w smutku pogrążona

rodzina.

Poznań, 13. II. 1932 r.

Dnia 11 lutego 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza przybrana matka, ś. p.

z Kozłowskich

Rozalja Strońska

wdowa po lekarzu.

Pogrzeb odbędzie się w Trzemesznie w poniedziałek, dnia 15 lutego r. b., o godzinie 15-tej po poł., o czym zawiadamiają Krewnych i Znajomych

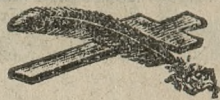
w smutku pogrążona

zw 13 378

dzieci.

Trzemeszno, Poznań, Kępno.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 12 lutego 1932 r. zasnął w Bogu, po krótkim, lecz ciężkim cierpieniu, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, ś. p.

Wawrzyniec Tarka

Sodalis Marianus

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 15. b. m., i godz. 16-tej z kaplicy cmentarza farnego.

W ciężkim smutku pogrążona

zw 13 379

żona z dziećmi i rodziną.

Poznań, dnia 12 lutego 1932 r.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci najukochańszego i najtroskliwszego ojca, teścia i dziadka, ś. p.

Sylwestra Jany'go

odbędzie się

msza św.

w niedzielę, 21. 2. r. b., o godz. 8.30 w kościele parafjalnym w Główniej, o czym zawiadamia

zw 13 363

rodzina.

Dnia 9. b. m., o godz. 7-mej wieczorem zmarł długoletni członek naszego towarzystwa, ś. p.

Mieczysław Ograbowicz

przeżywszy lat 46. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 14. b. m., o godz. 15.15 z domu żałoby przy ul. Słusarskiej 6 na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej. Msza św. nazajutrz, o godzinie 8-mej w kościele Farnym.

Cześć Jego pamięci. zw 13 367

O liczny udział pod sztandar uprasza

Zarząd Tow. Restauratorów na m. Poznań i okolice.

Dnia 12 lutego 1932 r., zasnął w Bogu, opatrzony św. Olejami, ś. p.

Wawrzyn Tarka

Sodalis Marianus

przeżywszy lat 71. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 15 b. m. o godzinie 4 po południu z kaplicy cmentarnej cmentarza Farnego.

Polecamy dusze Zmarłego modlitwom Szan. Członków i upraszamy o liczny udział w pogrzebie pod sztandarem.

Pw 10958-6,76

Sodalicia Kupców w Poznaniu.

Za licznie nadesłane życzenia i telegramy z okazji naszych uroczystości ślubnych odbytych dnia 26 stycznia 32r., składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Pol. karp i Zofja Wikarscy
z domu Kabatówna.

zw 13 393

Dnia 9 lutego 1932 r. zmarł długoletni członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Mieczysław Ograbowicz

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 14. b. m., o godz. 15.15 z domu żałoby, ul. Słusarska 6. O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Towarzystwo Młodych Przemysłowców
w Poznaniu. zw 13 388/9

Wypadek 234

Dnia 11 lutego 1932 r., o godz. 9.15 rano zasnęła w Bogu, po krótkim cierpieniu, namszczona Olejami św., nasza najukochańsza matka, teściowa, babcia, siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Marja z Radolaków Bohnowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, o godz. 15.30 z domu żałoby, ul. Dąbrowskiego 96 na cmentarz jeżycki, o czym donoszą

w smutku pogrążeni

zw 13 369/70

dzieci, wnuki i rodzina.

Poznań, Berlin.

Za duszę ś. p.

Stanisława Wegnera

odprawi się

msza św.

w poniedziałek, 15 lutego 1932 r. o godz. 9 w kaplicy św. Józefa. zw 13 356

dw 2 718

Dnia 10 lutego 1932 r., o godz. 7-mej rano zmarła nagle nasza najdroższa siostra, ciocia i bratowa, ś. p.

Marja Strońska

przeżywszy lat 53. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 14. b. m., o godz. 15.30 z kaplicy cmentarza Zmarłych wstania Pańskiego.

W ciężkim smutku pogrążeni
brat, siostra i rodzina.

zw 13 383

Poznań, Berlin, Charlottenburg.

Zakład pogrzebowy G. Włda 56.

Za oddanie ostatniej przysługi i dowody serdecznego współczucia z powodu śmierci ukochanego męża, ś. p.

Kaz mierz Rudzkiego

składa Wielbnemu Duchowieństwu, Gronu Obywateli przy Kościele Pana Jezusa, Tow. Powstańców i Woj. im. Fr. Ratajczaka, Tow. Młodych Przemysłowców, Cechowi Mistrzów Malarsk., Tow. Zjednocz. Malarzy Lakiern. i Pozłotn., Tow. Rękodzielników, Klubowi atl. Zbyszko oraz wszystkim Przyjaciółom, Znajomym i Zyczliwym serdeczne

Bóg zapłać!

Ciężko strapiona

zw 13 384

żona z synami.

Poznań, dnia 13 lutego 1932 r.

Bel canto

Do klasy śpiewu solowego

Prof. Ludwiki Marek-Onyszkiewiczowej

jak również do klas skrzypiec, fortepianu i teorii wpisy przyjmuje kancelaria **Poznańskiego Instytutu Muzycznego** przy ulicy Ogrodowej 4, w godzinach urzędowych od 11 — 1 i od 17 — 19

Wszyscy uczniowie korzystają: 1) z ulgowych przejazdów na kolejach państw. w myśl rozporządzenia Ministerstwa Kolei. 2) z ulgowych biletów miesięcznych Pozna. Kolei Elektrycznej 3) z 50% zniżki do Teatrów i t. d. w Poznaniu 4) dla dzieci urzędników państwowych jest nauka w Poznańskim Instytucie Muzycznym bezpłatna (zwrot czesnego w myśl § 9 zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu z dnia 4 września 1925 roku, Nr. 14.604.

zw 13 263

HERBATA NACHTIGALA

25 gr.	1.20 zł	1.05 zł	0.90 zł	0.70 zł
50 „	2.10 „	1.95 „	1.60 „	1.25 „
100 „	4.00 „	3.50 „	2.80 „	2.10 „
250 „	10.00 „	8.40 „	6.35 „	4.75 „

nw 8631

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości, iż z dniem 15. 2. 1932 r. otwieramy w Poznaniu przy ul. Strzeleckiej 14 telefon nr. 13-41

Dom Ekspedycyjno-Handlowy

pod firmą **Gustaw Kaweckie**
 właśc.: **Gustaw Kaweckie i Edmund Chrzastowski.**
ZALATWIAMY: Transporty mebli, szaf żelaznych, urzędzeń biurowych, fabrycznych itp. zwozki, z miejsca na miejsce, w kraju i zagranicą. Cienie i magazynowanie wszelkiego rodzaju towarów i przedmiotów. z 13 372
POSIADAMY: odpowiedni tabor i zapewniamy fachowe i staranne załatwienie wszelkich nam powierzonych zleceń.
POLECAMY: na każdą odległość auta ciężarowe do przeprowadzek i innych transportów.
 Ceny ściśle kalkulowane.
 Telefon 13-41. Dojazd tramwajem: nr. 3, 4 i 8.

NASIONA

wszelkie polne — warzyw — kwiatów najlepszej jakości poleca
 Specjalny skład nasion
ALEKSANDER SZYFTER
 Poznań, ul. Wielka 11.
 Cenniki na żądanie bezpłatnie.

Pw 10 956-6,71

Sprzedaż konkursowa

Całkowite urządzenie odlewni żelaza i fabryki maszyn w Gdańsku — Wrzeszcz z nowoczesnymi tokarkami, tokarkami rewolwerowymi, wiertarkami, frezarkami, narzędziami etc. zaraz za gotówkę bardzo tanio na sprzedaż.
 Zarządca masy konkursowej Paul Lugań
 Gdańsk - Wrzeszcz, Ziethenweg 14. Tel. 42 549.
 nw 8 666

MARMELADE, w różnych smakach

oraz **POWIDŁA** śliwkowe
 najlepszej jakości po cenach konkurencyjnych poleca

Cz. Kostański

Wytwórnia Cukru pudrowego
 Masy marcepanowej i marmelady
 zw 13373
 Poznań
 Biuro i skład: pl. Sapieżyński 2, telefon 38-61
 Fabryka: ul. św. Michała 45/46, telefon 37-61

Sprzedaż Resztek

Pozostałe z „BIAŁYCH DNI“ RESZTKI płócien, inletów do pierza, drellów na spodki, jak również tysiące resztek jedwabiu, wełn i t. p.

Sprzedawać będziemy — Od dziś — za bezcen!

Pozatem zwracamy uwagę na rewelacyjnie niskie ceny innych materiałów:

Tweedy na sukienki	1,90 zł	Partie jedwabiu sztucz. Serja I.	1,35 zł
Tweedy czysto wełniane	3,75 zł	140 cm. szer. prima gatunek	8,50 zł
Crepe Georgette czysta wełn.	4,90 zł	Partia jedw. sztucz. Serja II	1,80 zł
Szermeliny wełniane	5,20 zł		
Szermeliny na kostjomy i płaszcze 140 cm. szer. prima gatunek	3,90 zł		
Materiały na ubrania i płaszcze rodzaj angielski 140 cm.	3,90 zł		
Najlepsze materiały płaszc. 140 cm. szer. 15 zł gr	5,50 zł		
Georgette jedwabne	5,50 zł		
Veloutine pr. gatunek	8,50 zł		

R. & C. Kaczmarek

Poznań Nowa 3 Skład Bławatów.
 nw 2779/80

ROLNIKOM - OGRODNIKOM - DZIAŁKOWCOM

WSZELKIE NASIONA SEZONOWE
 doborowej selekcji

SPECJALNY SKŁAD NASION

TELESFOR OTMIANOWSKI

POZNAN — ul. Szkolna 9.

Pw 10 850-5,111

★ Składy przez cały dzień otwarte ★

Dobry interes

(perfumerja i skład farb), w dużym ruchliwym mieście handlowym Małopolski z powodu zaszych zmian w rodzinie odstąpię dzielnemu handlowcowi Polakowi tanio z towarem lub bez. Gotówka potrzebna 7—10 tys. zł Ze względu na położenie w najruchliwszym punkcie głównej ulicy i piękności lokalu nadaje się na każdy inny interes jak handel kolonialny, cukry, owoce i t. p. o gwarantowanych dużych obrotach Informacje szczegółowe tylko poważnemu reflektantowi za dołączeniem znaczka. Adresować: **Michoń, Kraków, Skrz. pocztowa 104.** zw 13 331

Okazja dla agronoma posiadającego 80000 gotówki

do przejęcia majątności rycerskiej 2400 mórg na własność lub do spółki z wierzycielem hipotecznym. Majątek nadaje się do częściowej parcelacji. Zgłoszenia do „PAR“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 53,340 Pw 10 934-53,340

Książkowy - bilansista

z dobrą praktyką (5 lat u zaprzyśżonego rewizora ksiąg) załatwia wszelkie sprawy, wchodzące w zakres księgowości z uwzględnieniem spraw podatkowych — najchętniej przyjmie stałą posadę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn zw 13 365

CHIRURG — KOSMETYK

Dr. St. Michałek-Grodzki
 Operacje: estetyczne twarzy, p. astyczne biustu i innych zaleksztalcań ciała. WARSZAWA, ul. Wspólna 49. m 3. godz. 11 — 13 i 16 — 18. nw 8629

Nowość

Do rozsprzedaży samoczynnego aparatu do prania, oszczędzającego 70% białizny i pracy — nie mającego nic wspólnego z obecnie reklamowanym — poszukuję

pań i panów.

Na aparat pokazowy potrzeba 50 — zł. Oferty do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 13375

Wrocilem Dr. St. Tuszewski

lek. specj. chorób wewnętrznych.
 Przyjmuje od 11—1 w Sonat. S. S. Elżbietank ul. Łkowa. Pw 10 950-53,119

Na łyżwy 100% rabat

Saneczki - narty swetry i obuwie
 Wielki wybór! Ceny niskie

Dom Sportowy

Św. Marcina nr. 14
 Biżej ul. Piekary
 Śniegowce i kalosze po znacznie niższych cenach. Ilustr. cennik bezpłatnie zw 13 343

Podłogowe deski

szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówki, szalówkę i taty oras deski obrzynane i nie obrzynane po ośnab konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
 skład drzewa i obróbka, POZNAŃ, Raczynskich 3/4 przy pl. Bernardyńskim. Telefon nr 10-87. Pw 10 587-4,143

Kto pragnie się ożenić zechce się zwrócić do firmy „ELITE“, kojarzenie małżeństw dyskretnie, wytwornie
 Gdańsk-Wrzeszcz-Friedenssteg 13 Tw 822

Zawiadomienie!

Niniejszem podaję moim Szanownym Gościom i Sympatykom do łaskawej wiadomości, że z dotychczasowego lokalu pod firmą „J. Kujawa”, św. Marcina 63 ustąpiłem. Natomiast w najbliższych dniach otwieram w **własnych, nowoczesnie urządzonej ubikacjach przy ŚW. MARCINIE 64, probierni i śniadalni** połączonej z detaliczną sprzedażą wódek, likierów i win, pod firmą

„ZAGŁOBA“

Z poważaniem
Fr. Dybiżbański.

Pw 10 952-53.382

RESZTKI

nagromadzone podczas „Białego Tygodnia” oraz wielkie ilości resztek wełnianych i jedwabnych na sukienki, bluski, płaszczyki i ubranka

zadziwiająco tanio!!!

T. Woźniak

Poznań,
Kramarska nr. 16.

Pw 10 951-6.00

Baczność!

Baczność!

W niedzielę, dnia 14 lutego w wytwornym

„PALAIS DE DANSE“

będzie zęgnął się z P. T. Publicznością po gościnnych występach w Poznaniu sławny artysta filmowy **IGO SYM**

Pasaż „APOLLO”, ul. Piekary 16/17.

wł. W. Dabrowski i L. Szyk.

zw 13 376

NA LYŻWY UDZIELAM 100% rabatu

Rodle i sanie
Narzędzia do wyrzynania
Ponkwy i uodkwa
Haciele i ocete
P,oce żelazne
Rury i kolana
Łózka żelazne
polna korzwanie

JAN DEIERLING,
skł.d żelaza
Poznań ul Szkolna 3
Tel. 35-18 - 35-43

Pw 10 957-48.75

Lukiernia i Kławiarnia G. Erhorn
Poznań
Fr. Dąbajczaka 39
Tel. 32-28.

Tw 770

OKRETKA

mt 15 gr. mierzka 20 gr. dekaturowanie 30 gr. dziurki 2 gr. plisowanie spódnice 2 zł. obciążanie guzików tuz. 40 gr. podnosze oczka nadrabiam stopy, hafty tania wykonuje terminowo „Hattoplis”, St. Kyaen 1 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński Kruk).

Pw 9 321-35.33

Wydzierżawie majątek 400 mórg

przy Poznaniu, żywym i martwym inwentarzem, przejęcie 14.10.31. Zgłoszenia do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 53 363

Pw 10 923-53.903

Ziemianka, lat 40, dyplomowana w języku francuskim i niemieckim, poszukiwa e posady

PANI DOMU
łącznie z opieką nad dziećmi, najchętniej na wsi. Poważne referencje.

Adres: zw 13 386
WP. Helena Marciniakowa,
Wrocławek, ulica Niecała 12,
dia M. H.

Piekarz

z kaucją 800 zł potrzebny zaraz. Zgłoszenia Oredown k zd 28 417

Wielkopolski Związek Przedsiębiorstw Autobusowych T. z. w Poznaniu zwołuje niniejszem **Roczne Walne Zgromadzenie** na dzień 29 lutego r. b., na godz. 11-tą w sali Amarantowej przy ul. Słowackiego 19/21.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczącego.
3. Sprawozdanie z działalności Zarządu.
4. Sprawozdanie kasowe.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących.
7. Wybór Komisji Rewizyjnej.
8. Wolne głosy.

W razie braku kompletu następne zebranie odbędzie się pół godziny później, t. j. o godz. 11.30 (§ 16 statutu). Wszelki wniosek na Walne Zgromadzenie należy zgłosić w Sekretarjacie do 22 lutego, godz. 12-tej (§ 16 statutu).

zw 13 366

Zarząd.

Odpowiedź na krzywdzące zarzuty.

Na ogłoszenie A. Drygasa w „Kurjerze Poznańskim” nr. 66, z dnia 11 lutego 1932 r., jakoby zwolniony został z pracy w fabryce fortepianów „dla braku warunków”, wymaganych przez firmę A. Drygas, stwierdzam, że ogłoszenie to jest nieprawdziwe, albowiem p. Drygas wypowiedział mi pracę po 10-letnim zatrudnieniu mnie u siebie, i dopiero wówczas, gdy upomniałem się o załatwienie pewnej sprawy finansowej, o którą toczy się zresztą proces.

Zarzut „braku warunków”, wobec pracownika po 10 latach pracy, charakteryzuje najlepiej metody postępowania p. Kazimierza Drygasa.

Najmowniejszym dowodem, jakim byłem pracownikiem, niech świadczy to, że na Powsz. Wystawie Krajowej w 1929 r. otrzymałem dyplom uznania za swoją pracę w przedsiębiorstwie A. Drygas.

Na ogłoszenie Cechu Budowniczych Instrumentów Muzycznych w nr. 66 „Kurjera Poznańskiego” z 11 lutego 1932 r. oświadczam, że przed 24 laty uzyskałem na podstawie 8-letniej pracy w firmie Betting w Kaliszu tytuł stroiciela i technika budowy fortepianów. Odtąd mam prawo do pracy samodzielnej, a do Cechów Budowniczych nie należę dlatego, bo Cech ten wówczas, gdy ja już byłem samodzielnym, jeszcze wogóle nie istniał.

Sprawa jest przedmiotem toczącego się procesu. Na krzywdzące zarzuty nie odpowiadam, tu pozostawiam do sądu.

Przy okazji polecam się zyczliwemu poparciu Szan. Publiczności.

Konstanty Piechota,

stroiciel i technik fortepianów, św. Marcin 22, I. piętro.

PRZETARG PUBLICZNY

Wojewódzki Zakład Psychiatryczny Owiański pod Poznaniem odda od dnia 1 kwietnia 1932 r. na przeciąg jednego roku i to do 31 marca 1933 r. najmniej żądajacemu dostawę:

- a) artykułów spożywczych - kolonialnych,
- b) artykułów drogowych (włącznie farb, smarów, oliwy).

Oferty z napisami określającymi przedmioty dostawy z dołączeniem prób zaofiarowanych przedmiotów, należy składać w kopertach zapieczętowanych w Dyrekcji wymienionego Zakładu do dnia 25 lutego 1932 r. do godziny 12-tej. Otwarcie ofert nastąpi w obecności przybyłych. Oferty otwarte niezapieczętowane względnie nie zastosowane do warunków dostawy nie będą uwzględnione.

Informacyj co do warunków dostawy oraz ilości zapotrzebowanego towaru udzieli się w biurze inspektora zakładu w godzinach biurowych (8-12 i 15-18).

Wadium w wysokości 500.— zł należy złożyć w kasie zakładu przed oddaniem oferty. Kaucja 3 000.— zł na dostawę towarów kolonialnych, a 1 000.— zł na dostawę artykułów drogowych winny być wpłacone w 10 dniach po przyznaniu dostawy.

Zakład zastrzega sobie prawo wyboru dostawcy bez względu na zaofiarowane ceny towarów,

dw 2 777/8

Przedsiębiorczy człowiek

niema pustek w kieszeni, gdyż zakupiony u „EMKI” aparat fotograficzny — umożliwi zarobkowanie na wsi, czy w mieście.

A już najwyższy czas na zakup

gdyż wiosna przed — drzwiami i ażeby na Tobie nie spełniło się staropolskie przysłowie:

Mądry Polak po szkodzie —

przez zakup we firmie nieodpowiedniej. To samo miej na uwadze kupując aparat radiowy „EMKA” dający pełną rękojmję rzetelnego zakupu.

Zrób jeszcze dziś supelek w chusteczce

a w poniedziałek pospiesz do firmy „EMKA” po zakup radioaparatu czy aparatu fotograficznego.

Anodówki pierwszorzędnej jakości niezwykle tanio.

150 wolt — 17,90, 120 wolt — 13,90
100 wolt — 11,25, 90 wolt — 10,—
60 wolt — 7,40.

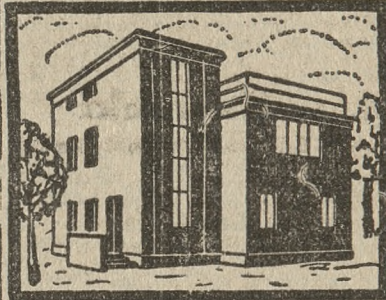
Wysyłamy anodówki do wszystkich części Polski za zaliczeniem 2,— do 3,— zł.

Gramofony i płyty. — Żelazka elektryczne z 19.— Zakłady Radiotechniczne, Elektryczne, Fotograficzne,

„EMKA”, właśc. M. Włodarczak, Poznań, ulica Wrocławska 30, telefon 368.

Dogodne warunki spłaty! Wielki wybór!

Pw 10 953-6.68

WŁASNY DOM DLA KAŻDEGO

za cenę komornego. Stól. Zakł. Oszczedn. Pożyczk. i Budow. „WZAJEMNOŚĆ” udziela 19-letnie 2% pożyczki amortyzacyjne na zakup parcel, remont, budowę domu spłatę długów hipotecznych i t. d. Budujemy na kredyt. Sprzedajemy parcele miejskie i podmiejskie.

Informacje: „DE-KA-HA”, Aleje Marcinkowskiego 13, pok. 13, 14. Telefon 29-58. Pw 10 944-6.50

PRZETARGI PRZYMUSOWE. Poniższe nieruchomości zostaną w drodze egzekucji w tutejszym Sądzie, pokój Nr. 7, o godzinie 9.30 przed południem sprzedane: 8967/IV. I. Kępa pod Szamotułami karta Kępa-dobra, obszaru 67,8704 ha. rola, łąka, woda, ogród, dom mieszkalny z podwórzem, chlew do drobiu, stajnia, futernia, kuźnia, dom czeladzi z chlewem, dom czeladzi, obora, świnia, wozownia, stodoła i szopa, własność Leona Hańczyka, dnia 11 kwietnia 1932 r. 8968/IV. II. Szamoty karta 27, obszaru 0,07,78 ha. dom mieszkalny z podwórzem i drewnikiem, tylny dom mieszkalny, chlew, wozownia, stajnia z śpichlerzem, własność Franciszka Wachowiaka w Szamotułach, Rynek nr 28 dnia 14 kwietnia 1932 r. 8969/IV. III. Szamoty, karta 33 obszaru 0,23,46 ha. dom mieszkalny z skrzydłem pobocznym, podwórzem i ogrodem domowym, dom tylny z chlewem, chlew, śpichlerz, hala gimnastyczna, kregielnia, chlew, szopa, atelier fotograficzny, własność Ludwika Figlarza w Szamotułach, ul. Dworcowa 41 dnia 15 kwietnia 1932, 8970/IV. IV. Wielonek karta 104, obszaru 7,10,29 ha. pastwisko, rola i dom mieszkalny (letnisko) z podwórzem i ogrodem oraz chlew i dom gospodarczy, własność Stanisława Białasika dnia 16 kwietnia 1932 r. 8971/IV. V. Szamoty, karta 468, obszaru 0,75,88 ha. dom mieszkalny z podwórzem, ogrodem, domem tylnym i chlewem oraz rola, własność Stanisława Frackowiaka w Szamotułach, ul. Obrzycka 13 dnia 18 kwietnia 1932 r. 8972/IV. VI. Otorowo karta 201, obszaru 12,11,68 ha. podwórze z domem mieszkalnym, chlewem i stodołą, własność Jakóba Kustera w Otorowie dnia 21 kwietnia 1932 r. 8973/IV. VII. Otorowo karta 151, obszaru 0,25,00 ha. rola, podwórze i młyn parowy z kotłownią, własność Marcina Kłója w Otorowie dnia 22 kwietnia 1932 r. 8974/IV. VIII. Szamoty karta 544, obszaru 0,65,07 ha. rola, dom mieszkalny z podwórzem, stodołą, chlewem i szopa, własność Stanisława Kwiatkowskiego w Szamotułach, ul. Obrzycka nr 5 dnia 23 kwietnia 1932 r. 8975/IV. IX. Ostroróg karta 296, obszaru 3,26,21 ha. ogród, rola i podwórze z domem mieszkalnym, chlewem i stodołą, własność Walentyny Rowińskiej w Ostrorogu, dnia 25 kwietnia 1932 r. 8976/IV. X. Szamoty karta 509 i 510, obszaru 0,01,15 ha. podwórze, warsztat, dom mieszkalny z podwórzem i ogrodem domowym, warszatem i chlewem, własność Michała Dorny, mistrza kolodziejskiego w Szamotułach, ul. Kościelna nr 9, dnia 28 kwietnia 1932 r. 8977/IV. XI. Kąsinowo karta 23, obszaru 8,84,73 ha. rola, pastwisko, podwórze z domem mieszkalnym, szopa, chlewem i stodołą, własność Jana Wieczorka w Kąsinowie, dnia 29 kwietnia 1932 r. 8978/IV. XII. Sękowo karta 30, obszaru 23,19,50 ha. rola, pastwisko, łąka, podwórze z domem mieszkalnym i ogrodem domowym, chlewami i stodołą, własność Antoniego i Małgorzaty Biegańskich w Sękowie, dnia 30 kwietnia 1932 r. Szamoty, dnia 5 lutego 1932 r. Sąd Grodzki, nw 8 496

Skład żelaza

w większym miście powiatowem, dobrze zaprowadzony i od 20 lat istniejący sprzedam zaraz na korzystnych warunkach lub przyjmę czynnego współnika z kapitałem. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 8 667

Termin

zw 13 368

do składania zeznania o obrocie upływa z dniem 15 lutego. Fachową pomoc udziela

Leonard Pfitzner, Poznań, Grodzka 25

tel. 2024, godziny biurowe 9—1 i 3—6, w niedzielę od 9—1.

IV. K. 23/31/3. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Boduszewie, powiatu obornickiego i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Boduszewo karta 40 na imię Bolesława Brody rolnika w Boduszewie i Marii Brodowej współwłaścicieli na podstawie małżeńskiej wspólności majątkowej zostanie w drodze egzekucji dnia 15 kwietnia 1932 r., o godz. 9-tej przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 4. Wymieniona nieruchomość stanowi osadę rentową 19,56,46 ha i jest zabudowana domem mieszkalnym, kuchnią do paszy, stajnią i obora, stodołą, świnia, wozownią z szopa. Roczna wartość użytkowa mieszkania 135 mk., czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 61,92 talarów. Matrykuła art. 38. Księga podatku budynkowego L. 18. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 18 grudnia 1931 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyli im przeciwnie. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybycia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnoszące się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Rogożo, dnia 21 grudnia 1931 r. Sąd Grodzki, nw 8 495

Koncesjonowane Biuro Reklamacyjne

J. Janikowski, Poznań, ul. Graniczna 15 na warunkach umiarkowanej prowizji od wyreklamowanych sum załatwia reklamacje kolejowe, przeprowadza rozrachunki refakcyjne, udziela porad w sprawach taryfowych z w 13380
Poznań, Graniczna 15, telefon 7315.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, 16. 2. 1932 r., o godz 12-tej Waly Kaz Wielkiego, garaż Międzynarodowy sprzedam publicznie najwięcej dajacemu:

samochód 4 osobowy Forda używany. nw 8518
W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51-18.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, 16. 2. 1932 r., o godz. 9.30 Małe Garbary 7, (spedytor Stachowski) sprzedam publicznie najwięcej dajacemu:

bufet, kredens, stół i 6 krzeseł. nw 8519
W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51-18.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1911
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Miód 1,40 zł

czysto pszczylny w każdej ilości oddaje. Skład cukierków, Marsz. Focha 68. zdw 27 245

Samochód

Praga - Piccolo w bardzo dobrym stanie sprzedam tanio za gotówkę Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 477

Sprzedam

dom piętrowy w rynku, w mieście powiatowym. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 506

Skład

kolonialny z towarami odstapie. Wiadomość ul. Jasna 19 II, piętro, prawo. zdw 27 548

„Occasion“

Aleje Marcinkowskiego 23 sprzedaje i kupuje biżuterię, złoto, srebro, brylanty. zdw 27 541

Restauracje - kawiarnie mieszkaniami, śródmieście, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 673

Łóżka

metalowe, dziecięce, składane materace leżanki, najtańszej - Chwaliszewo 5. zdw 27 762

Buldogi

angielskie, rasowe szczeniaki. - Wierzbicice 26, miesz. 3, Pięć chota. zdw 27 838

Firany

titulowe woalowe madrasowe koldry na wacie i welnie własnej fabrykacji już od 14 50 - Welna chemicznie czyszczona na kołdry kg od 12 zł. Wata od 2 z k. W. Groszkiewicz Poznań ul. Wrocławskiej nr. 3, Hurtownie i detalicznie. Pw 10 233 336

Woźna 16

Nowy Dom Komisowy sprzedaje kupuje meble używane garderobę różne inne przedmioty Pw 10 628-53.31

Sypialnie

sprzedaje tania Stolarnia Rybacki 15 nw 1371

Parcele

od 40 groszy za m2 kredyt budowlany 6% Osadopol" Rzeźniczy Spółdzielcy 9 Pw 10 231-2.82

Parcele od 50 gr

dowóz materiałów budowlanych bezpłatny Każdy może otrzymać 6% w łącznej amortyzacji długoterminową pożyczkę Aleje Marcinkowskiego 13 De Ka Ha Pw 10 224-2.44

Kawiarnia i śniadalnica

z pięknym nowoczesnym urządzeniem i pięcym cukierniczym w centrum Poznania korzystnie na sprzedaż Zgłoszenia „Par” Poznań Aleje Marcinkowskiego 11 pod 53.370 Pw 10 930-53.870

„Centrala mebli“

Szwarczewicz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich Welki wybór Pw 9 814 5-30.32/5

Siostry Streich

teraz Gwarna 15
Robótka rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 821

Sól

jadłalna, bydlęca, lizanke, prze mysłowa, skażona soda lub nafta odaje. Po cenach monopolowych. Wolny Skład Sól na miasto Poznań, przy Tamie Garbarskiej, Szyperska 14/15 Pw 10 831 5.75

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42 Pw 9812-1.65

Fortepian

Blüthnera, mało używany, korzystnie sprzedam B. Sommerfeld, Poznań, ulica 27 Grudnia 15, nw 8239

Meble

tanio wprost ze składnicy poleca K. Bakoś ul. Wenejańska 1 - Most Chwaliszewski przy krzyżu zdw 21 012

Gdynia

dom wartości 50 000 zł sprzedam lub zamienię na gospodarstwo. Rupek, Gdynia IV, wybudowanie nw 8 635

Grzyby

suszone borowiki 1 kg tylko 5.50 zł (najmniej 5-kg) dostarcza J. Winicki (rodno) Magistracka 11. zdw 23 444

Jadalnia

Matejki 60, m 3, zdw 23 470

Meble kuchenne

kupuje się najkorzystniej. Łakowa 4a, stolarnia zdw 25 975

Fotograficzny

aparatus 13x18 podwójny anastygmatus compur sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 26 582

Parcele

budowlane tuż przy dworcu - Promno Mayer Borowo Młyn, poczta Pobiedziska, zdw 26 911

Orzechy

włoskie złotych 13 50 luszczone 32 M:6d pszczylny 13 50, kuracyjni 17 50 pięciokilowe opakowanie franko zaliczka. Bracia Białuch, Zaleszczyki. zdw 27 173

Serwisy stołowe - porcelana - Części do Serwisu Garnitury umywalkowe specjalnie ozdobione, najtańszej tylko wprost „Ozdoba” Dabrowskiego 12, narożnik Mickiewicza, zdw 27 525

Dom

w centrum miasta z interesami, wolnym mieszkaniem, rzeźnicztwo z kompl. urządzeniem zapędem elektrycznym na sprzedaż Zgłoszenia pod „Rzeźnicztwo” do „Par”. Bydgoszcz, Dworcowa 54. Pw 10 911 63.53

Zakład fryzjerski

z jednym pokojem dobrze przeprowadzającym, w mieście powiatowym zaraz na sprzedaż - Zgłoszenia Staszak Skoki fryzjer, nw 8 651

Meble w Szwarczewcu

najkorzystniejsze źródło zakupu w asie Wiktor Nowacki, Dworcowa 15 zdw 21 364

Skład kolonialny

przy ruchliwej ulicy z towarami, mieszkaniem, sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 27 675

Kamienicę

w niej jest piekarnia rzeźnicztwo, restauracja i dwie morgi ziemi, wpata 12 000 zł sprzedam, J. Staszewski, Pobiedziska Kazimierzowska 9, zdw 27 837

Gospodarstwo

108 mórg, duże ogrody, I klasy ziemia, zamienię na kamienicę w mieście powiatowym. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 252

Kamienicę

nowoczesną sprzedam przy Górczyńskiej za 31 000 wpłaty 20 000. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 27 955

Skórki

hurtownie, białym poniżej ceny Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska). rw 4 437

Hotel

30 minut od Poznania 31 ubikacji restauracja, 2 sale, kilka towarzystw z kompletnym urządzeniem przy wpłacie 50 tysięcy zaraz na sprzedaż Zgłoszenia przyjmujemy Kurjer Poznański Stary Rynek rw 4471

Hotel

blisko Poznania miasto wycieczkowe, restauracja 2 sale razem 11 ubikacji kompletnie urządzone kilka towarzystw, kaucja 3 000 roczna dzierżawa 3 000 zgóry. - Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 4472

Wyprzedaż posezonowa za beżcen rekawiczki skórkowe 3.50; Nappa półdziewkowe 4.90; pulwery meskie 2.50; koszule ciepłe 1.75; smokingowe 5.50; zefirowe 3.90; z gorsm 2.90; sport. 4.50; pantalonu jedw. 1.85; pończochy jedwabne 1.25; Bemberga 2.90; strzaika 3.75; macco 0.75; skarpety 0.25; 0.85; najtańszej w Składzie Fabrycznym, Władysława Trojanowskiego, Wielkie Garbary 36 obok Wielkiej Pw 10 936-53.367

Dom

4 ubikacje sprzedam korzystnie Adam Chmielewski, Ławica-wieś, zdw 27 985

Limuzyne

nową, elegancką, bardzo ekonomiczną sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 953

Samochód

sprzedam, Półwiejska 3, tel. 53-27, zdw 27 927

Modny

garnitur klubowy, gobelina francuska korzystnie na sprzedaż z powodu wyprzedaży Zgłoszenia ul. Łukaszczyca 24, miesz. 7, zdw 27 890

Parawan

wieszak Instrum, taborety fortepianowe, foteliki, krzesła, stoliki, reflektor wystawowy wózek reczyn czterokołowy okazynie sprzedam Grien, Fredry 3, godz. 10-1, zdw 27 889

Rewerendę

nową szczupłą figurę sprzedam, Marcin 21, miesz. 5, zdw 27 984

Skład

maki i zboża w Bydgoszczy w śródmieściu zaprowadzony z przydegiem mieszkaniem do oddania Bydgoszcz, ul. Gdańska 132, zdw 27 577

Dywan

prawdziwy turecki Adres Kurjer Poznański zdw 28 060

Kanarki

nagrodzone tanio sprzedam, Wyspańskiego 2 mieszkanie 20 zdw 28 050

Wilka

tresowanego (psa) tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 463

Skrzypce

Steinera, wiołoncele, radio - sprzedam - Księgarnia Rynek Łazarski. zdw 28 122

Kompletne urządzenie drogerijne, przedwojenne zaraz do nacyia w Szamotulach. - Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 27 995

Drukarnia

mniejsza kompletna prawie nowa za beżcen na sprzedaż Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 28 150

3,75 złoty Bemberg mocne Bemberga 2,40 pończochy macco 0.60, czysta welna 1.50, skarpety 0.15, 0.25, 0.30, jedwabne 0.50, Wielkie Garbary 10, Jamont z Wodnej na prawo. zdw 28 133

Czarny

fortepian Irmiera sprzedam lub zamienię, Dabrowskiego 72 mieszkanie 5 zdw 28 207

Siwym włosom

przywraca pierwotny kolor Juwentyna, but. 3.50 zł jedynie firmie St. Wenzlik, Poznań, Al. Marcinkowsk. 19 dw 2769

Singera

(wpuszczana) Szyperska 3, m. 3 zdw 28 274

Bernardyn

rasowy na sprzedaż, Długa 13, m. 10, zdw 28 284

Radiodobiernik

4 lampowy kompletny sprzedam, Słowackiego 27, m. 1, zdw 28 292

Maszynę

do kroju materiałów firmy Seelbrecht, Berlin sprzedam tanio Szuster, Stary Rynek 76, zdw 28 312

Koń

kasztan 3 lata 165 wysoki szory wyjazdowe Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 336

Sprzedam

dywany perskie, salon, brzozy, etc. Zgłoszenia Gwarna II, III, p., tylko od godziny 15 do 17-tej Tel. 52 55, zdw 28 206

Biblioteka prawnicza

dla adwokata wzgl. notariusza na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 28 215

Maszyna

szewska dluccoramienna Główna 116, Kotowski zdw 28 028

Parcele

budowlane przy Pałacza, 3 minuty od tramwaju, sprzedam tanio właściciel, Górczyńska 30, zdw 28 109

Interes rzeźniczy

w Poznaniu punkt narożnikowy z kompletnym urządzeniem elektrycznym, do tego samochód jest z powodu choroby nader korzystnie do oddania. Oferty poważnych reflektantów do Kurjera Pozn. zdw 28 016

Singera

wpuszczana 5 szufładowe sprzedam, Drużbackiej 1, mieszkanie 4 zdw 28 386

Piecyc

elektryczny, Singera, maszyna krawiecka na sprzedaż, Ul. Poznańska 27, mieszkanie 5, zdw 28 374

Koncesję

detaliczną sprzedaję, panierosów odstapie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 427

Meble - kuchnie

listwy na ramy, listwy tanetowe i welne, drzewna najkorzystniej kupuje się w składzie fabrycznym, Stary Rynek 80/82, I, zdw 28 359

Skład

tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 365

Sprzedam

z powodu choroby dobrze zaprowadzony interes, kawiarnia i restauracja z pełną koncesją, 20 lat w jednych rekach centrum miasta. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 28 134

Gramofony

okazyjnie sprzedaje Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12 zdw 28 163

Polecam

folwark 300 mórg, większe i mniejsze gospodarstwa, restauracje w Poznaniu na sprzedaż, okazynie Informacje Hoffmann, Droga Urbanowska 7, zdw 28 173

Cegłę

20 000 Hówkę sprzedam przystępnie, Ciecuzak, Aleje Marcinkowskiego 2a, zdw 28 186

Bemberga pończochy

2.65; strzaika prima 3.40; złoty Bemberg 4.50; pantalonu jedwabne w pasy 1.85; rypsy 2.25; czysty jedwab Mionex 3.85; komi nacje jedwabne koronka 3.85; biustonosze 0.65; jedwabne 1.25; koszule dzienne strojne 1.35; nocne od 2.96; paski z gumami 1.35; największy wybór, najtańszej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 28 258

Tania

sprzedaję pończochy Bemberga 3.25, 3.75; 4.50; 5 - zł. Odrzucim asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A Szymański Poznań św. Marcina 1 przy Placu św. Krzyża sk m Pw 10 582 3-4 53/9

Wyprzedaje

plaszcz damskie zimowe flauszowe 15 angielskie 25, rydosowe 40 georgettowe 60 pluszowe 75 dziewczęce od 12, Józef Szuster Stary Rynek 76, zdw 28 309/10

Gramofony

okazyjnie sprzedaje się, Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12 zdw 28 164

4 sanki

konie, lando, platforma, szory sprzedam św. Marcina 46, zdw 28 249 50

Spiesznie

sprzedam tanio urządzenie wytwórni cukierków lub cześciowo, Graniczna 15, m. 4, zdw 28 010

Fretki

dobrze polujące oraz siatki polecam Handel Zoologiczny, Da browskiego 1, zdw 28 011

Introligatorską

maszynę do krajania papieru jak nowa sprzedam Golus, Półwiejska 35, zdw 28 021

Półwiejska 3

Benenowski, Obrzącki, zegarki, budziki najtańszej. Naprawy zegarków rok piśmiennie gwarancji. Benenowski, Półwiejska 3, zdp 26 830

Parcela

6 mórg kwm 60 gr, blisko Poznania, Oferty Kurjer Poznański zdw 27 975

Kiosk

dobre położenie bez długu, podatki wszystkie uregulowane, dzierżawa miesięczna zł 50 kompletna instalacja świetlna wewnątrz i zewnątrz odstapie z towarami inwalidzie za zł 5 500 Oferty Kurjer Poznański zdw 27 912/3

30

mórg na ogrodnictwo lub przedsiębiorstwo blisko Poznania przy dworcu, Cena podług ugody. Oferty Oredownik zdw 27 915/6

Tanio

sprzedam z powodu przeniesienia składnicy gabinetu, jadalnie oraz biurka Szczaniecki, stolarnia, Piaskowa 3, zdw 28 056

Drzewka

owocowe, krzewy róże bzy, wszelkie wysadki polecam, Piłiński, Górczyn, Szosa Okrzejna, obok Warowni 9, tel. 70 06, zdw 28 947/5

Kolonjalne

mieszkaniami, maglem, cena 3 000, Piotrowski Szamarzewskiego 1, zdw 23 327/8

Gospodarstwo

60 morgowe przy szosie blisko Poznania ziemia pszenno-buraczana budynki maszynowe, kościół szkoła poczta na miejscu, cena 15 000, Piotrowski, Szamarzewskiego 1, zdw 28 329/30

Singera

maszynę okrągłe czółenka, konika na biekunach sprzedam, Poznańska 38 mieszkanie 7 zdw 28 100,101

Futra

damskie różne polecam, Pałkowska, Masztalarska 7 I, zdw 28 440

Skład

spożywczy z 2 pokojami kuchnia przy ruchliwej ulicy dobrze prosperujący z powodu zmiany stonkowników zaraz na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdw 28 435

Teren budowlany

na Zawadach 2 400 m kw, korzystnie położony, sprzedam na dogodnych warunkach. Oferty Kurjer Poznański nw 8 665

Domek - pawilon

z drzewa, przenośny, 2 pokoje i kuchnia, odpowiedni także na kiosk, korzystnie sprzedam Antykwariat, Woźna, narożnik Mostowej, zdw 28 244

Pierze

świeżo d

Skład
cukiernia, dobre
położenie
Oferty Kurjer Poznański
zdw 28 240

Dwunastoosobowy
szklany, srebrny okazjonalny. An-
tykarnia. Marcinkowskiego 28.
Pw 10 943-6.64

Angielskie,
francuskie, szlachy kolorowe,
czarne, obrazy Pięro, -Mar-
szewski. Pw 10 942-6.62

Antyczne
meble, srebra, porcelana dekora-
cyjna, żyrandole, kinkiety, zegary,
kandelabry, kryształy, przed-
mioty okazjonalne, biżuteria, tanio
Antykarnia Antoniego
Marcinkowskiego 28.
Pw 10 941-6.60

Gramofon
wielki, elegancki, tanio sprze-
dam. Kościelna 2, mieszkanie 7,
zdw 28 345

Motor
z całym urządzeniem mleczarni.
Zgłoszenia przyjmuje B. Bobkiewicz,
Jutrzejka, pow. Rawicz,
zdw 28 448

7 1/2 zł tylko
kompletny garnitur
umywalkowy
tanie tylko wprost Wroniecka 24,
Hurtownia Porcelany,
zdw 28 357

Materiały
ubraniowe
plaszczowe
mudrowe
spodniowe
najlepsze wyroby
Bielskie po cenach
zadziwiająco
niskich poleca
W. Złotogórski,
Poznań, ulica
Wroniecka 24, I,
piętro hurt,
detal zdw 28 353

59 zł tylko
cały kompletny Serwis
obiadowy
12 osobowy, porcelana tanio, je-
dynie wprost Hurtownia Porcela-
ny, Wroniecka 24, zdw 28 356

Skład kapeluszy
damskich - najlepsze położenie,
obszerne okno wystawowe, urza-
dzeniem, towarami tanio sprze-
dam. Łaskowska, Leszno, Dwor-
cowa 55, nw 8 668

Jadalnię
modna 800 zł, Stolarska, Bukow-
ska 9, zdw 28 436

Wytwórnia
Pracownia Cukiernicza urzadzona
zaprowadzona klientela w
Poznaniu, z powodu nagłego wy-
jazdu sprzedam za 1 200 zł. -
Oferty Kurjer Poznański zdw 28 462

Kinoaparat
Zeiss Ikon sprzedam Antkowiak
Kopernika 2, zdw 28 461

Sprzedam
pierwszorzędna restauracja w
centrum Poznania. Oferty do
Kurjera Pozn. zdw 28 457

Willa
komfortowa, balkonem, dochód
1.100 rocznie, prócz wolnego trzy-
pokojowego mieszkania, ogro-
dem przedmieście Poznania, cena
32 000, wpłaty 15 000 - 20 000,
sprzedam Nowak, Poznań, Kra-
mowska 15, telefon 16-89, zdw 28 458

Miłosny
list długi zastąpi zupełnie pierścien-
kiem piękny z firmy Chwilkowski,
Św. Marcin 40, Ceny od 12 zł,
zdw 28 400

Parcela
3 200 kw. m. trzy fronty, Górczyn
korzystnie sprzedam, Nowak, ulica
Sielska 36, zdw 28 336

Dobra egzystencja
skład kolonialny i lokal restau-
racyjny z bilardem wyszynk, deta-
licznie sprzedaję wódek tytoni,
mieszkanie, miasto 30 tysięcy
mieszkańców, sprzedam z powodu
choroby, Cena urzadzaniem,
towarami 12 tysięcy złotych. -
Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 455

Dywan nowy
„Smyrna“
84x44 okazjonalny, Wroclawska 9,
mieszkanie 6, od 1 - 3 godz.,
zdw 28 416

Sarolea
550 sprzedam tanio, Jeżyce, Żbra-
wia 3, kiosk, zdw 28 414

Dom
Swarzędzki, procentuje 250 mie-
cena 22 000, wpłaty 12 000, „Dom
Złoty“, Szkoła 6, III, zdw 28 411

Bezkonkurencyjne
przedsiębiorstwo
Nieruchomość fabryczna w Byd-
goszczy położona 20 minut od
dworca dom mieszkalny, ubika-
cje fabryczne, spichrz, składni-
ce, maszyny, zarobek elektryczny,
tanie do sprzedania, Szwedzi
Karl Perssen, Bydgoszcz, Sape-
rów 87, zdw 28 411

Kino
wedrowne kompletne sprzedam
2 200 Bydgoszcz, Belza 28, miesz-
kanie 2, Pw 10 945 63.56

Gramofon
szklany, rower nowy tanio
sprzedam, Pocha 29 front I, lewo
jw 2556

Dobra
włata kapitału Kamienie czyn-
kowna maszynowa sprzedam tanio,
miasto powiatowe wpłaty 10 000,
Oferty Oredownik zdw 26 625

5 KUPNA
Srebro
kupuje Szuk. Womości 3,
Pw 10 924-6.49

Powielacz
Gestetner, Eliams kupie, Strzelec-
ki, Wroclawska 20, zdw 27 534

Kupię
posiadłość do 30 morgów dobrej ziemi
okolicy Poznania. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 26 657

Cegły szamotowej
kupię wagonowo
Oferty Kurjer Pozn. zdw 27 625

Kupuję
brylanty, złoto, srebro i place
najwyższe ceny Bijoux D'Occa-
sion Fr Ratajczaka 2,
Pw 10 536 4.136

Kupuję
złoto, srebro brylanty place naj-
wyższe ceny S. Szczepański -
dawniej Tarkowska Plac Wolno-
ści 11, Pw 10 233-3.77

Śrutownik
w dobrym stanie, przepuszczający
15-20 ctr. metr. na godzinę kupie
natychmiast, Zgłoszenia z po-
daniem cen, systemu W. Guhr,
Ostrów (Poznański), nw 8 643

Meble
wszelkiego rodzaju jak i kompl.
pokoje oraz dywany i wszelkiego
rodzaju urządzeń pokojowych
przyjmuje do sprzedaży. (Na ty-
czenie odbiór z domu) - Lokal
publicznej Licytacji Wroniecka 4,
telefon 31-75, Pw 10 846/7-5.86

Maszynę
do pisania kupie. Oferty Kurjer
Poznański zdw 27 850

„Occasion“
Aleje Marcinkowskiego 23. Kupie
i sprzedaję biżuterię, złoto,
srebro, brylanty, zdw 27 642

Książki
powieściowe, naukowe, zakup
sprzedaję - Nowy antykwarjat
Woźna 19, narożnik Ślusarskiej,
zdw 27 631

Wille
lub domek z ogrodem lub z paru
morgami ziemi w pobliżu Pozna-
nia kupie. Pośrednicy wykluczeni
Oferty Kurjer Pozn. zdw 27 948

Kupię
dom w Poznaniu lub najbliższej
okolicy przy wpłacie 25-30 000.
Oferty z dokładnym opisem Kur-
jer Poznański zdw 27 939

Parcele
kupię 800-1000 m. centrum mia-
sta za gotówkę, Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 27 900

Syrene
samochodowa 6 wolt kupie, Adres
Kurjer! Poznański zdw 28 088

Kupię
szafę mahoniową (antyk) do książ-
ek, Piemne oferty z ceną i wy-
miarem Działalność 3, mieszka-
nie 3, zdw 28 069

Domek
ogrodem wpłaty 4 000 zł, Oferty
Kurjer Poznański zdw 28 261

Listy
hipoteczne kupie, „Rex“ Stary
Rynek 45, zdw 28 236

Wilkę
z ogrodem do 12 tys. kupie, Po-
dać miejsce. Pośrednicy wykluc-
zeni. Oferty Kurjer Poznański
zdw 28 317

Kupię
platformę długości 2 1/2 do 3 mtr.,
nośność 750 do 1 000 kg na resor-
ach również półosy dla jedno-
konia Oferty Kurjer Poznański
zdw 27 959

Pianino
do 1.000. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 28 245

Harmonjum
małe, używane w dobrym stanie
kupie. Oferte umniejsza się do Kur-
jera Poznańskiego zdw 27 728/9

Bufet
dobrze utrzymany kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdw 27 973

Kase
rejestracyjna w dobrym stanie
kupie. Oferty Kurjer Poznański
zdw 27 972

Książki
powieściowe skupuje księgarnia,
Rynek Łazarski, zdw 28 123

Rzeźniczego
składu z kompletnym urządze-
niem warsztatowym poszukuje
większe miasto powiatowym
w dobrym położeniu. Oferty z
podaniem ceny Kurjer Pozn.
zdw 28 057

Kupię
chętnie w Poznaniu dom, gospo-
darstwo rolne rentowny interes,
złoto, wpłaty 20 000 zł. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdw 28 000

Dom - wille
kupie, wpłaty 6 000, Oferty Kur-
jer Pozn. zdw 28 002

Maszyny
do szycia, używane, kupie. Rze-
telnie zaplać. Fasławe oferty
Kurjer Pozn. rw 4505

Wille - domek
w Poznaniu lub okolicy kupie
Pośrednicy wykluczeni. Oferty z
podaniem ceny Kurjer Poznań-
ski zdw 28 192

Szewska
maszyna cylindrowa kupie. -
Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 28 096

Skład
mieszkaniami na kolonialke kupie.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 091

Kupię
platformę dobrą nośność 80 do
100 ctr. 1 parę ciężkich koni z
szarami. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 28 405

Piekarnik
gazowy kupie. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 28 420

Piec kąpielowy
najchętniej węglowy kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdw 28 424

Kupię
parcelkę willową blisko tramwaju
kanalizacja do 3 000 Oferty Kur-
jer Poznański zdw 28 300

Zamienię
hipotekę 60 000 za wille, Subhasta
500 morg. kwiecień, Kinszuber,
Małeckiego 1, zdw 28 250

Złożenie młyńskie
kompletne francuzki lub szluczone
1 200 do 1 250 tryby 1 do 1.4, dobre
kupie, Kolesiński, Poznań, Św.
Marcin 41, zdw 28 242

Dom
kupie w Poznaniu 25 000 wpłaty.
Oferty Kurjer Poznański
rw 4510

Zakład
fryzjerski z mieszkaniem kupie.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 214

Wannę
nasiadkową kupie. Cena Kurjer
Poznański zdw 28 230

Kupię
małe gospodarstwo
dom, ogród owocowy w powiecie
Kępno, Leszno lub Wolsztyn -
blisko miasta. - Oferty Kurjer
Poznański zdw 28 483

80 000
wpłaty na kupno rentujacej kamie-
nicy w Poznaniu. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 28 325

Kamieniec
kupie w Poznaniu, która się do-
brze procentuje wpłaty 50 000. -
Oferty Kurjer Poznański
zdw 28 331

Kupię
zablotkę na stół oszkloną 4x55.
Oferty - Piączek, Leszno, Ko-
meniusza, nw 8 600

6 KAMIENICE
Kamieniec
komfortowa dochód 24 000 cena
90 000 wpłaty 80 000 reszta amor-
tyzacja 4% sprzedam „Krakus“
Poznań Pocztowa 30,
zdw 27 118

Kamieniec
lepsza w Poznaniu, zamienię na
folwark 400-500 morg. Oferty z
podaniem warunków proszę do
Kurjera Poznańskiego zdw 27 615

Kamienica
ze składem żelaza, materiałów
budowlanych na prowincji do
sprzedania, ewentualna zamiana
na skład w Poznaniu. Oferty
Kurjer Poznański zdw 27 900

Wille
w centrum, komfortowa, cała
wolna przy kupnie plac do budo-
wy na składy 1250 m. narożnik
sprzedam. Warunki dobre, b. s.
dlugów. Informacje z grze-
czności Poznań, Słowackiego 21,
mieszkanie 3, telefon 63 67,
zdw 24 426

Przejmę
administrację kamienicy z spram-
ami podatkowymi, procesowymi
i meldunkowymi obecnymi, ewen-
tualnie za większą kaucją. Oferty
Kurjer Poznański zdw 26 552

Wille
komfortem, ogrodem, tanio sprze-
dam, wpłaty 16 tysięcy, Puszczy-
kówko, willa 63, zdw 27 714

Willa
10 pokoi ogrodem dużymi zbudowa-
niami, nadająca się na każde
przedsiębiorstwo. Jarocin sprze-
dam na dogodnych warunkach.
Wiadomość Łuszczewski, Poznań,
Małeckiego 27, zdw 27 530

Kamieniec
dochodowa, 12 000 zł w śródmie-
ściu miasta Gniezna sprzedam
przy wpłacie 50 tysięcy lub zamie-
nie z dopłatą na kamieniec w Po-
znaniu. Wiadomość Łuszczewski,
Poznań, Małeckiego 21, zdw 27 579

Kamieniec
komfortowa sprzedam, cena 130
tysięcy, wpłaty 60 000, hipoteka
40 000, amortyzacyjna dochód
16 500 zł, Maciejewski, Dąbrow-
skiego 88, telefon 62 06, zdw 27 560

Dom
nowy Łazarski, dochód 8 tysięcy,
wpłaty 45 tysięcy, sprzedam wła-
ściciel. Oferty Kurjer Poznański
zdw 28 036

Mam
parcelę, materiał budowlany do
wykonania wille, potrzebuje 25
tys. lub wsiolka, ewentualnie
sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 26 117

Kamieniec
śródmieście, dochód 15 000, za
110 000, sprzedam Dudek, Wielka
Garbary 34, zdw 28 162

Sprzedam
dom w Krotoszynie za 27 tys.
wpłaty 10-15 tys., rocznie przy-
nosi 3 600 zł. Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 28 318

Kamienica
nowa, składami, ogrodem, czynsz
10 560, 95 000, wpłaty 50 000, re-
szta amortyzacja Poznań, Ra-
tajczak, Maszalska 7a, III,
zdw 28 177

Dom
10 lokatorów wily od stempli,
czynsz roczny 6 360, za 28 000,
wpłaty 25 000, sprzedam, Popielski,
Piekary 18 I, zdw 28 200

Dom
nowy II piętrowy przy Poznaniu,
Dochód 6 000, sprzedam. Wpłaty
20-25 000. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 28 442

Idealną
polowę kamienicy, centrum Po-
znania, dochód 23 000 za 155 000,
wpłaty 50 000, sprzedam Baum-
gartner, plac Sapieżyński 2 a,
zdw 28 367

7 PIENIĄDZ
6 000 zł
w złocie na pewną hipotekę no-
szukuje. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 27 774

5 000 zł
posiadam, szukam posady kasje-
ra korespondenta, znam polski,
niemiecki, francuski i angielski,
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 27 944

Pożyczki
30 000 zł poszukuje na pierwszą
hipotekę kamienicy III, piętro-
wej, wartości 200 000 zł. Pośred-
nicy wykluczeni. Oferty Kurjer
Poznański zdw 27 940

Dobrze
prosperujące od kilkunastu lat za-
prowadzone przedsiębiorstwo han-
dlowe poszukuje wspólnika ciche-
go lub czynnego. Oferty do Ku-
jera Poznańskiego zdw 27 926

Za pożyczkę 5 000
dam % i dobrą posadę książko-
wej. Informacje Młyńska 4, mie-
szkanie 2, zdw 27 832

Dzielną
mistrzynie wspólniczkę do Salonu
Mód. Oferty Kurjer Poznański
zdw 28 078

4 - 6 000 dol.
zamierzam pewnie i korzystnie
ulokować. Proponuję umiarzam
do Kurjera Pozn. zdw 27 448

2 000 - 3 000
poszukuje na I. hipotekę Poznań.
Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 28 070/71

Pożyczki
hipoteczne pośredniczy Skowroń-
ski, Poznań, Strzelecka 12 m. 3.
(Na odpowiedź 1 000 zł w znacz-
kach) zdw 28 208/9

Monety
złote kupie. Oferty cena Kur-
jer Pozn. zdw 28 025

3 000
zł na hipotekę poszukuje, wysoki
procent zloty w złocie klauzula
Oferty Kurjer Poznański
zdw 28 339/40

Wspólnika
wspólniczkę do składu kolonialno-
delikatowego. Adres wskazać
Kurjer Poznański zdw 28 401

5.000,-
wypożyczyć na hipotekę domu Je-
życe, Łazarski procent dwupoko-
jowe mieszkanie. Zgłoszenia Sta-
siewicza 7, mieszkanie 11, zdw 28 355

List gruntowy
na 50 000. - na pięknym domu
w Tezowie do wybudowania. Zgłosze-
nie do Kurjera Poznańskiego pod
zdw 28 213

1000 dolarów
pożyczki poszukuje fabryka arty-
kułów pierwszej potrzeby za dzie-
sięciokrotnym pułapem pewnym
zapewniem. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 28 447

Zł 10 - 20 000
przy udziale jako czynny lub ci-
chy wspólnik dla przedsiębior-
stwa istniejącego od wielu lat,
w najlepszym położeniu Pozna-
nia, poszukuje się również jako
pożyczkę z dobrem oprocentowa-
niem przy ewtl. stałej posadzie.
Łaskawe oferty pod zdw 28 423

Pożyczki
1 000-1 500 na rok. Procent po-
kój umebłowany pierwszorzędny
utrzymaniem bezdzietnego mał-
żństwa. Adres wskazać Kurjer
Poznański zdw 28 403

3 000
dam na pierwszą hipotekę gos-
podarstwa. Oferty, procent Kur-
jer Poznański zdw 28 456

8 DO WYNAJĘCIA
Czteronokojowe
zaraz wydzierżawi korzystnie gos-
podarz Lodowa 45, willa,
zdw 27 276

W Sołacz
Mazowiecka 6, 5 pokojowe mie-
szkanie z wyrodami i ogrodem
około 50 drzew, dla miłośnika
przyrody do wynajęcia od gos-
podarza, zdw 27 414

Trzypokojowe
odnowione mieszkanie duży og-
ród w Czerwonaku natychmiast
do objęcia Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 27 558

Matejki 58
Dwa mieszkania próżne 7-poko-
jowe, centralne ogrzewanie, czynne.
Zgłoszenia - stróż Olejnik
zdw 27 700

Pokoje
4, kuchnia zaraz objąć od gos-
podarza, Swarzędz Piaski 3,
rw 4470

Odstąpię
3 pokojowe komfortowe mieszka-
nie (wysoki parter) w centrum,
do objęcia potrzeba 3 000 zł. Ła-
skawe oferty Kurjer Poznański
zdw 28 270

Jednopoikojowe
Łazarski zwrot zapłaconego ko-
mornego. Chwaliszewo 18, Cu-
kierienka, zdw 28 027

W Sołacz
przy ul. Sołackiej jest do wydzier-
żawienia willa 5 pokojowa z ob-
szerną kuchnią, z wodnym ogrze-
waniem, łazienką, pokojem dla
służącej i spiżarnią z werandą zi-
mowa. Czynsz miesięczny 180 zł.
nw 8 650

6-pokojowe
III, ptr. Matejki 5, wskaże m. 14,
zdw 28 257

Mieszkanie
2 pokoje łazienka lub bez do ob-
jęcia 500 zł. Ul. Chociszewskiego
43, zdw 27 964/5

Pokój
z kuchnią meblami oddam za
zgoda gospodarza Strzelecka 30,
miesz. 16, zdw 28 107

6
pokoi, komfort, oddam Zgłoszenia
Wielka 18, II, mieszkanie 10,
zdw 28 353

2 pokoje
z kuchnią w Swarzędzu zaraz do
wydzierżawienia Zgłoszenia do
Agencji Kurjera Poznańskiego,
Swarzędz, nw 8 060

Dwa
trzy pokoje, kuchnia odda „Rex“
Stary Rynek 45, zdw 28 294

Mieszkanie
4 pokojowe, Tylna Chwaliszewo
26, stróż wskazać, zdw 28 278

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia, meble, 1 000 zł.
dzierżawa 3 miesięczna zplacona,
Wojciechowski, Gen. Umfińskiego
20 a, mieszkanie 23, zdw 27 908

Mieszkanie
trzy pokojowe, słoneczne, Gór-
czyń, Dziennik, Wierzblicze 3,
zdw 28 295

1 lub 2
pokoje na ubikacje biurowe lub
handlowe od zaraz do wynajęcia.
Biliński, Wrocławska 22, I, ptr.,
zdw 28 362

Posługaczka
uczciwa, warunek - bardzo czy-
sta, zw. nna, cały dzień, Rataj-
czaka 28, m. 11 Zgłoszenia 5-8,
zdw 28 476

Mieszkania
dwupokojowe, trzypokojowe, pię-
ciopokojowe sześciopokojowe, sied-
miopokojowe dziesięciopokojowe
wskaże „Biuro Agrarne“ Plac
Wolności 9, zdw 28 475

Garaż
do wynajęcia Ul. Kraszewskie-
go 16, mieszkanie 4, zdw 28 460

5-pokojowe
mieszkanie z przynależnościami
w pięknie położonej wille obok
przystanku tramwajowego zaraz
wymaie. Zgłoszenia Kurjer
Poznański z

Pokój
umeblowany panom. Grunwaldzka 17 parter, lewo. zdw 27 966

Pokój
z elektrycznością używaniem łazienki ewent. kuchni; małżeństwu emerytowi lub pani. Ościeżki komunikacja autobusu P. K. E Oferty Kurjer Poznański zdw 27 954

Małżeństwu
Strusia 11. mieszk. 24. zdw 27 958

Pokój
umeblowany dla panów, panienki, małżeństwu bezdzietnemu Zupańskiego 2 a mieszkanie 20. zdw 27 956

Pokój
Zupańskiego 4. mieszkanie 14. zdw 28 098

Frontowy
Focha 36 mieszk. 6 zdw 28 093

Pokój
Mickiewicza 1 m. 4. zdw 28 089

Pokój
Skrzyta 1. parter lewo. zdw 28 092

Pokój
niekrepujący, Zamkowa 5. mieszkanie 9. zdw 28 089

Dwa
dobrze umeblowane jedno- i dwuosobowe tanio panienkom lub uczniom Różana 23. I. piętro. mieszkanie 4. zdw 28 074

Pokój
mały. Matejki 53 mieszkanie 11. zdw 28 073

Pokój
dwuosobowy używalność kuchni. Kanałowa 5 m. mieszkanie 15. zdw 28 066

Panience
tanio. Chwaliszewo 5 mieszk. 12. zdw 28 064

Pokój
umeblowany wolny Mostowa 87. II. prawo zdw 28 061

Pokój
frontowy. Maleckiego 13. mieszkanie 5. zdw 28 054

Pokoik
elektryczność dla pań. Młyńska 4 mieszkanie 7. zdw 28 053

Pokój
umeblowany Poznańska 27 a I. prawo. zdw 28 049

Pokój
dwom panom, paniom, elektryczność Zupańskiego 13. mieszk. 1. zdw 28 043

1-2
panom pokój utrzymaniem, obiadam, bez. Czesława 15 II. prawo. zdw 28 040

Pokój
Śniadeckich 6 a mieszkanie 1. zdw 28 038

Czysty
niekrepujący, inteligentnej osobie. Graniczna 5 m. 8. zdw 28 036

Pokój
ożwianiem kuchni. Kolejowa 41. mieszk. 9. zdw 28 035

Pokój
jedno- dwuosobowy, elektryczność. Focha 70. m. 7. zdw 28 034

20 zł
pokój wynajmie 1-2 osoby. — Stroma 23. mieszkanie 18. zdw 28 031

Dwuosobowy
komfortowy, utrzymanie od 1. 3. Matejki 39. mieszk. 7. zdw 28 023

Pokój
światło elektryczne, Szewska 15. mieszk. 10. zdw 28 018

Umeblowany
pokój wynajmie. Wąska 15. m. 7. zdw 28 003

Pokój
dobrze sytuowanej osobie. Wąły Królowej Jadwigi 1. m. 9. zdw 27 999

Pokój
z osobnym wejściem. Samolińska, Mostowa 3. I. piętro. zdw 28 115

Frontowy
niekrepujący używanie kuchni. Dąbrowskiego 49. m. 11. zdw 28 113

Pokój
dwom panom. Mickiewicza 9. mieszk. 8. zdw 28 149

Paniom
Wąły Jaci'ly 2a. I. zdw 28 147

Paniom
Kwiatowa 9. III. zdw 28 146

Śródmieściu
centralne elektryczność, łazienka Aleje Marcinkowskiego 11 mieszkanie 13. zdw 28 194

Pokój
tani ładny panu zaraz. Szamarzewskiego 34. mieszk. 27. zdw 28 138

Jednosobowy
komfortowy, centralne, łazienka do wynajęcia zaraz Mickiewicza. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 28 127

Śródmieściu
dwuosobowy jednosobowy komfortowy z niekrepującym wejściem zaraz do wynajęcia. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 28 125

Pokój
panience wspólny. Łąkowa 7a. mieszkanie 19. zdw 28 141

Dwuosobowy
Plac Nowomiejski 10b. m. 5. zdw 28 132

Dwuosobowy
czysty, elektryczność Górna Wilda 15. m. 6. zdw 28 126

Pokój
wolny. Aleje Marcinkowskiego 16. m. 18. zdw 28 155

Pokój
Umiańskiego 7. mieszk. 19. zdw 28 159

Pokój
wolny. Zielona 2. m. 19. zdw 28 169

Pokój
frontowy słoneczny 40. telefon. Zupańskiego 8. II. prawo. zdw 28 189

Umeblowany
wspólny pokój bez pościeli, dla inteligentnej pani Trzeciego Maja 3. IV. piętro, mieszkanie 8. zdw 28 193

Przy Zamku
ciepły, miły pokój komfortowy, elektryczność, łazienka ogrzewanie Wąły Augusta 10 a mieszkanie 5. zdw 28 196

Pokój
Sw Józefa 6 parter, prawo. zdw 28 201

Pokój
dwom lub bezdzietnemu małżeństwu Długa 4. podwórce, prawo 26 zdw 28 205

Pokój
Wielkie Garbary 36 m. 8. front. zdw 28 210

Tani
pokój Kozia 19. m. 7. zdw 28 272

Pokój
umeblowany, Śniadeckich 11. mieszk. 11. zdw 28 311

Pokój
Piekary 7. III. prawo. zdw 28 216

Jednosobowy
dwuosobowy, Romana Szymańskiego 7. I zdw 28 179

Pokój
umeblowany. Czarnotia 8. m. 8. zdw 28 182

Małżeństwu
pokój wynajmie. Wroniecka 18. mieszk. 7. zdw 28 184

Słoneczny
balkonowy elektryka zaraz. — Grunwaldzka 23. m. 4. zdw 28 185

Jedno
dwuosobowe, słoneczne, elektryczność. Józefa 6. m. 8. zdw 28 247

Pokój
dobrze umeblowany dla małżeństwa. Wodna 25. m. 9. zdw 28 256

2
pokoje do wynajęcia. Matejki 2. II. piętro lewo. zdw 27 957

Małżeństwo
elektryczność kuchnia, samotna. Mostowa 5. mieszkanie 11. zdw 28 262

Zaraz
ładny. Marcina 13. mieszkanie 9. zdw 28 260

Pokój
1-2 osobowy Matejki 57. mieszkanie 2. zdw 28 293

Pokój
dwom panom zaraz. Sw. Marcin 65. podwórce, prawo. I. zdw 28 293

Tanio
wspólny panom Kozia 16. III. zdw 28 289

Elegancki
jednosobowy, dwuosobowy. Pocztowa 21. mieszkanie 4. zdw 28 287

Marcin 62
m. 6. pokój niekrepujący oddam zaraz. zdw 28 283

2-3
osobowy, frontowy, elektryczność, zaraz. Grobla 29 a. I. lewo (róg Mostowej) zdw 28 281

Śródmieście
pokój słoneczny, elektryczne światło, centralne ogrzewanie. Kramarska 19.20. mieszkanie 8. narożnik Maszalskiej. zdw 28 279

Pokój
umeblowany dla 2 osób od 1 marca. 3 Maja 3 a. m. 15. dom ogrodowy. zdw 28 275

Dwuosobowy
Wierzbicice 39 a. mieszkanie 10. zdw 28 273

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność, do wynajęcia od 1 marca. Trzeciego Maja 3 a m. 14. zdw 28 266

Dwuosobowy
elektryczność, Wozna 14 b. m. 18. rw 4 511

Pokój
niekrepujący, elektryczność, od zaraz lub 1. 3. Fr. Ratajczaka 11. front. m. 50. zdw 28 301

Dwuosobowy
Wszystkich Świętych 3. m. 14. zdw 28 317

Pokój
2 panom. Długa 4. front. m. 9. zdw 28 220

Komfortowy
pokój wynajmie od 15. Młyńska 2. mieszkanie 6. zdw 28 222

Dwuosobowy
zaraz Śniadeckich 15. mieszkanie 2. zdw 28 224

Pokój
pani. Sw. Marcin 64. m. 28. zdw 28 227

Pana
elektryczność Zupańskiego 21. m. 10. zdw 28 224

Przy dworcu
pokój. Focha 15 a mieszkanie 3. zdw 28 235

Pokój
wynajmie. Piekary 10-3. zdw 28 239

Słoneczny
Ratajczaka 11 a. 3 wejście. Hauflfe. zdw 27 862

Pokój
umeblowany. Grobla 9. mieszk. 25. zdw 28 331

Dwuosobowy
ogrzewany. Matejki 60. mieszk. 7. zdw 28 334

Elegancki
z klatki schodowej, elektryka, telefon, łazienka niekrepujący. 15. 2 Wozna 14 a m. 8. wysoki parter. rw 4 513

Pokój
umeblowany utrzymaniem lub bez Gwarna 8. III. zdw 28 429

Dwuosobowy
lub gabinet sypialnia, łaznia, telefon, łazienka fortepian. Cieszkowskiego 7. mieszkanie 11. zdw 28 430

Pokój
dwuosobowy wolny Sew. Mielżyńskiego 1. mieszkanie 13. zdw 28 431

Dwuosobowy
elektryczność. Piekary 9. mieszkanie 2. zdw 28 432

Słowackiego 37
umeblowany 1-2 osobom odda Plebańska. zdw 28 439

Balkonowy
utrzymaniem — bez. Mostowa 2. mieszkanie 10. zdw 28 443

Gabinet-sypialnia
komfort, niekrepujące tanio. Łazarz, Spokojna 24. m. 7. zdw 28 479

Pokój
obszerny korzystnie z utrzymaniem. Mielżyńskiego 1. m. 12. zdw 28 323

Małżeństwu
umeblowany Szamarzewskiego 30. mieszkanie 10. zdw 28 324

Pokój
1-2 osobowy słoneczny, niekrepujący. Kanałowa 7. II. prawo. zdw 28 319

Wynajmie
dobrze umeblowany pokój z utrzymaniem kuchni i obsługą bezdzietnym małżeństwu wzgl. panom. — Skryta 4. m. I. zdw 28 532

Pokój
dwie osoby lub małżeństwu z utrzymaniem kuchni. Matejki 6. m. 11. zdw 28 333

Pokój
tanio wynajmie. Wierzbicice 50. mieszkanie 23. zdw 28 361

Centrum
pokój dla panów od 15. wolny. — Pocztowa 26. m. 10. zdw 28 363

Pokój
elegancki, elektryczność. Wozna 13 a. wysoki parter, lewo. zdw 28 308

Wrocławska 19
m. 4. duży, frontowy elektryczność. zdw 28 305

Dwuosobowy
elektryczność, blisko dworca. — Marszałka Focha 27. front. II. Sypniewska. zdw 28 315

Dwuosobowy
Ogrodowa 2. II. prawo. zdw 28 316

Gospodarstwo
130 mórg lasu 30 mórg, sprzedam za bezcen lub zamienię na inny obiekt. Adres Kurjer Poznański zdw 28 477

Dwuosobowy
telefonem tanio wynajmie. Matejki 53. mieszkanie 4. zdw 28 473

Pokój
niekrepujący — Działyńskich 6. m. 2. zdw 28 467

Pokój
wynajmie. Strzelecka 5. I. lewo. zdw 28 465

Słowackiego 39
mieszkanie 10. inteligentni. jw 2 552

Pokój
niekrepujący panu, jeden małżeństwu. Wielkie Garbary 18. m. 13. zdw 28 366

Klatki
schodowej elektryczność 30. piętnastego. Maleckiego 27. m. 6. zdw 28 408

Od
1 marca jest pokój dobrze umeblowany, ewentualnie z całkowitem utrzymaniem do wynajęcia. Telefon do dyspozycji. Plac Nowomiejski 10 a. m. 8. zdw 28 376

Gabinet
elegancki. Krc'a 7. III. prawo. zdw 28 377

Pokój
niekrepujące wejście. Zielona 6. mieszkanie 2. zdw 28 378

Odnówiony
dwuosobowy pokój kuchnia, łazienka, korytarz — inteligentnym Strumykowa 38. m. 11. zdw 29 395

Małżeństwu
lub paniom czysty elektryczny, łazienka. Plac Karmelicki 1 a. m. 34. zdw 28 394

1-2
osobowy, czysty, elektr., herbata Jackowskiego 40. m. 8. zdw 28 390

2
pokoje umeblowane dla małżeństwa wynajmie. Sw. Wojciech 20 II. lewo od 1-3. zdw 28 389

Wspólny
panu tanio. Kanałowa 4. II. zdw 28 372

Pokój
Szamarzewskiego 38. I. lewo. jw 2 560

Pokój
umeblowany wynajmie Patrona Jackowskiego 17. Kłosa jw 2558

12 SZUKA POKOJU

Czystego
słonecznego w centrum od 1. III. szuka pan. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 578

Inteligentna
pokoju miłego, spokojnym, dobrzym domu śródmieście ewent. utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 624

Wspólnego
domu kulturalnym u samotnej pani ewent. utrzymanie centrum poszukuje urzędniczka. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 617

Pokoju
miłego niekrepującego elektryczność na Jeźcach. 1 marca poszukuje pan Oferty Kurjer Poznański zdw 27 913

Z klatki
ciepłego na kilka godzin dziennie w pobliżu ul. Marcełińskiej Bukowskiej Grunwaldzkiej poszukuje pan Oferty Kurjer Poznański zdw 27 930

Student
szuka pokoju niekrepującego, tanio, elektryczność. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 27 970

1-2
pokoje umeblowane, względnie mieszkanie dwupokojowe osobnym wejściem poszukuje solidny pan Oferty cena Kurjer Poznański zdw 28 079

Student
poszukuje pokoju do 25 zł. najchętniej śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 062

Pokoju
lub dwóch poszukuje dwóch panów. — Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 28 153

Pokoju
dobrze umeblowanego bez pościeli z niekrepującym wejściem, najchętniej klatki schodowej poszukuje spokojny kulturalny pan zgłoszenia z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 28 438

Nauczycielka
szuka pokoju pustego, dużego, eleganckiego, warunek spokój. — Oferty Kurjer Poznański jw 2559

13 LOKALE

Kuźni
bez narzędzi możliwe z mieszkaniem 2 pokojowym poszukuje zaraz lub 1 4 32 Oferty Kurjer Poznański zdw 26 938

Ubikacja
garaż nadająca się na cichy warsztat, przy ul. Długiej do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 550

Zakład fotograficzny
najstarszy, dobrze zaprowadzony, centrum Katowice wraz z 7 pokojowym mieszkaniem. — powód śmierci właściciela okazuje sprzedam Oferty pod „Foto”. „Par” Katowice. Poprzeczna 8. Pw 10 035 71.11

Przemysłowy
lokal 70 m² z kantorkiem, woda, gaz siła światła suchy z obszernym podwórkiem do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 755

Sklep
dwupokojem mieszkaniem. Marynarska 8. zdw 28 085

Ubikacje fabryczne
obszernie biurami z mieszkaniem dla stróża do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 055

3 ubikacje
parterowe suche jasne na przemysł, hurtownie przy Rynku. — Gospodarz telefon 26.23. zdw 28 183

Ubikacje
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 110

Skład
wolnego na Łazarzu lub Jeźcach poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 444

14 DZIERŻAWY

Piekarnia próżna
do wynajęcia czysz 2 lata zgóry Ul. Szewska 14. mieszk. 21. zdw 27 644

Warsztaty
garaże do wydzierżawienia. Glob. sz. Kwiatowa 4. zdw 28 121

Piekarnia
skład z mieszkaniem zaraz do wydzierżawienia blisko Poznań. — Oferty Kurjer Poznański zdw 27 976

Poszukuje
dzierżawy placu na skład węgla, drzewa 2 pokoje kuchnia stajnia. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 932 3

Gospodarstwo
6 mórg w planie pszennej ziemi, ogrodem, budynkami Pleszewie wydzierżawie gwarancja 400 zł miesięczna dzierżawa 50 zł. Siaszak. Pleszew. Propokowska 7. zdw 28 171

Składnice
opłotowana 4 magaz. Jeźyce wynajmie. Telef. 78-76 zdw 28 084

Wolny
warsztat. Poznań. Ostrówek 12. zdw 28 422

Młyn
parowy oddzierżawie, przemiał 160-200. Dogodne warunki. Objeje 2 000. Tamże 20 mtr. gazy 7-13 tanio oddam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 28 453

Nauczycielka
która przysposobi uczennice do 5 kl. gimnazjalnej Oferty „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. pod 6.67. Pw 10 051-6.67

Właściciel apteki
lat 56. poślubi odpowiednią, sympatyczną panią Posąg mile widziany w postaci obywatelki Oferty dokładniejsze (fotografie) przyjmuje Kurjer Poznański zdw 28 474

Mleczarnię
w ruchu korzystnie wydzierżawie, dobra okolica, względnie wzmynie kierownika z kaucją. — Oferty Kurjer Poznański zdw 28 459

Cukiernia
kawiarenka, piekarnia, dobrze prosperująca, korzystnie do wydzierżawienia. Grudziądz. ulica Chelmińska 65. cukiernia. zdw 28 464

175
pełnym, żywym, martwym inwentarzem, Ziemia pszenno-buraczana. Objeje 5 500 powiecie Złot. „Dom Złoci”. Szolna 6. III. zdw 28 410

15 UZDROWISKA

Rabka
pensjonat „Helios” komfortowy. Ceny umiarkowane. Okutawia Piechocka. telefon 70. nw 8558

„Mikowody”
Jeśli jesteś wyczerpany nerwowo i cierpisz fizycznie i psychicznie lecz się jedynie skutecznie sposobami naturalnymi. Zakład przyrodoleczniczy „Mikowody” lecz skutecznie choroby wewnętrzne i nerwy wodolecznictwem zabiegami elektrycznymi oraz kąpielami leczniczymi. Cena ryczałtowa pobytu i zabiegów leczniczych za 21 dni 250 zł. Pisz dziś jeszcze do Zakładu przyrodoleczniczego „Mikowody” poczta Oborniki — Wielkopolska. dw 2750

Krynica
centrum. Aleja Lipowa. pensjonat Dr. Łazarskiej pokoje ciepłe z wykwintnym utrzymaniem 10 zł zdw 25 145

Puszczykowo
Puszczykowo poszukuje pokoju, stały pobyt Oferty Kurjer Poznański zdw 28 063

16 OSOJISTE

Tani Biały Tydzień 1,90 zł

powleczenia poduszki... od 2,90 z falban... od 4,90 ja siek strojny od 1,50... 48 gr wafłowe

Akuszerka Krajewska Szczęska 2 przy pl. św. Józefa... Oferty Kurjer Pozn. zdw 95 909 10

Rysunki budowlane, projekty, obliczenia... Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 325 85

Obiady smaczne tanie, abonentom taniej... zdw 28 291

Pracownia Gorsetów "Wanda" Ratajczaka 27 - parter. Gorsety na miarę... zdw 28 375

OZENKI

Bardzo przystojny dystyngowany, doświadczony do mającego przejąć intratnego stanowiska... zdw 27 316

Dla mej siostry panny lat 26, inteligentnej szatynki... zdw 27 668

Dla wybitnie przystojnego bruneta lat 25... zdw 27 438

Przystojna niebrydzka szatynka, lat 24, otrzyma 2 pokoje... zdw 27 474

Z powodu podeszłego wieku poszukuje do celectni parowej z 100 morgowym gospodarstwem... zdw 27 645

Komu brak odpowiednich znajomości matrymonialnych... zdw 27 645

Dyplomowany inżynier górniczy trzydziestoletni kawaler... zdw 27 951

Samotna przystojna ładnym mieszkaniem... zdw 28 099

Wspólniczki do restauracji z gotówką 3000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 059

Piekarz kawaler, lat 26 z braku znajomości... zdw 28 452

Handlowiec

lat 25, ożeni się z panną lub wdówką... Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 001

Wdowiec

lat 47, z 12 letnim synkiem... Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 166

Biuro

"Rekord" załatwia sprawy matrymonialne... zdw 28 100

Urzędnik

szuka dla braku znajomości żony do 30 lat... Oferty Kurjer Pozn. zdw 23 172

Trzy koleżanki

panny miłego usposobienia 23 lat... Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 180

Właścicielka młyna

młoda, przystojna paniątka... Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 478

Wdowa

lat 53, posiada kam. 85 tysięcy... Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 392

Kawaler

lat 26, kupiec przystojny intel. brunet... Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 391

24 NAUKA

Angielskiego

w czterech miesiącach Gwarancja!... zdw 27 345

Włoski

dobry tanie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 27 110

Która

z pań Niemek udzieli panu początkującym... Oferty pod zdw 27 867

Poznańskie Kursy Budownictwa

Kraszewskiego 17 mieszkanie 15... Pp 10 843-53 2166

Antoszewskiego Szkoła Tańca

Zielona 3. Ceny znizone. Pw 10 245-454

Parisienné diplômée

Grammaire - Conversation - Littérature... zdw 28 051

Szkoła tańców

Mikołajczak - Kledecka Pocztowa 29... Pw 10 928-652

Za

język francuski lub angielski przyswoi młody inżynier... zdw 27 609

Szkoła tańców

Baletmistrza Szczurka Nowe komplety, gwarancja... zdw 27 930

Kursy Tańców

Szczurkówny Rumba, Akademikom zniżka... zdw 27 979

Angielskiego

łatwa z postępującą metodą... zdw 28 059

Niemieckiego

lekcyj i konwersacji udziela... zdw 28 047

Angielskiego

nowy kurs dla początkujących... zdw 28 045

Poszukuję

pani do towarzyskiej konwersacji... zdw 28 007

Ważne dla promocji Uczennice

potrzebujące fachowej pomocy... zdw 28 198

Wycząmy

księgowości stenografii pisanie maszyną... zdw 27 908

Francuski

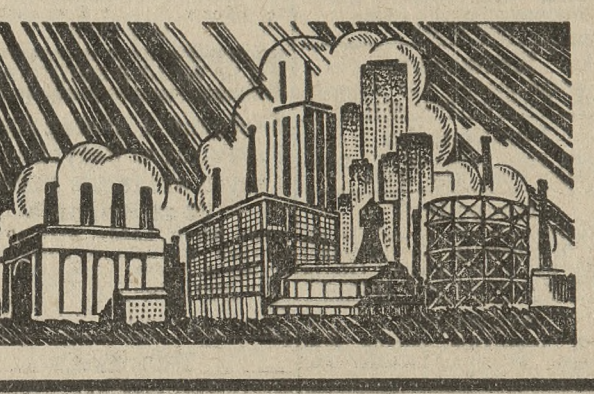
konwersacja przygotowanie... zdw 28 118

TELEFON 44-61

NOWOCZESNE RYSUNKI ORAZ KLISZE W PIERWSZORZĘDNYM WYKONANIU

dostarcza REKLAMA Drukarni Polskiej S.A. POZNAŃ AL. MARCINKOWSKIEGO 17

Matematyki fizyki udziela począwszy 4 klasy... zdw 28 124

Pięknie pisać naukę w kilku lekcjach... zdw 24 956/7

Studentka udzieli polskiego, łaciny, francuskiego... zdw 28 426

Niemieckiego udziela pojedynczo i zbiorowo... zdw 28 428

Kursy księgowości, stenografii, pisania maszyną... zdw 28 373

"Rumba" Ulgowy kurs tańców nowoczesnych... zdw 28 407

Angielka udziela lekcji gruntownie, tanio... zdw 27 987

25 MUZYKA udzielam lekcji gry fortepianowej... zdw 27 921

Lekcyj gry skrzypcowej udziela dyplomowana... zdw 27 907

Szkoła Chopina ul. 27 Grudnia 19... zdw 28 067

Początkującym udzielam lekcji gry fortepianowej... zdw 28 012

Udzielam muzyki w domu, uczennica konserwatorium... zdw 28 158

Nauczyciel muzyki udziela lekcji gry skrzypiec... zdw 28 188

Gry fortepianowej udzielam przystępnie... zdw 28 264/5

Przystojnej pianistki poszukuje zaraz Kawiar... zdw 28 494

Lekcji gry na fortepianie udziela grun... zdw 28 949

Jazzband kupie okazynie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 27 977

Lekcyj fortepianu udziela nauczycielka... zdw 28 870

26 ROZRYWKA

Stinks Chwaliszewo 18, miły kaciak... zdw 28 026

Kino Aurora Pirać Wielkiego Miasta... zdw 28 380

27 SZUKA PRACY Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących... zdw 27 456

Bufetowa dzielna lat 20, szuka posady... zdw 27 556

Drogerzysta dypl., młody, dobry pracownik... zdw 27 511

Kasjerka biegła w prowadzeniu ksiąg... zdw 27 567

Sierota uczciwa, mająca długoletnie... zdw 27 696

Paniątka z ukończoną szkołą handlową... zdw 27 546

Urzędnik gospodarczy kawaler, z średnim wykształceniem... zdw 27 588

Dam 2 000 zł względnie większą gwarancję... zdw 27 886

Nauczycielka z maturą i kilkoletnią praktyką... zdw 27 655

Kto z Szanownych PP. Lekarzy-Dentystów... zdw 26 895

Wdowa lat 37 szuka posady gospodyni... zdw 28 030

Biuralistka pisząca na maszynie, początkująca... zdw 27 822

Maszynistka z znajomością księgowości... zdw 27 821

Portjer stróż domowy, znający centralne... zdw 26 906

Nauczycielka wieloletnia praktyka w szkołach... zdw 27 817

Osoby z towarzyską prosi inteligentna... zdw 27 801

Wierzbicę 16 Na wysłane słowa 24. I. pod Nr. 21 403... zdw 27 802

Mechanik poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 27 761

Żelazniak długoletnia praktyka, pierwszorzędnego polecenia... zdw 25 454

Młody zdolny inżynier architekt, dekorator... zdw 27 494

Podróżujący z prawem jazdy, rzutki energiczny... zdw 26 981

Ogrodnik obeznany w swym zawodzie... zdw 27 572

Cukiernik - karmelarz poszukuje posady za małym wynagrodzeniem... zdw 27 806

Sierota uczciwa poszukuje posady 15. II. do dzieci lub prac domowych... zdw 27 950

Ogrodnik poszukuje posady samodzielnej... zdw 27 947

Gospodyni poszukuje posady. Patykówna, Inowrocław, Walowa 38... zdw 27 937

Podróżujący poszukuje posady jako przedstawiciela... zdw 27 934

Magister farmacji przeszedł 1 1/2 roczną praktykę... zdw 27 904

Magazyniera inkasenta, woźnego, lub innej posady... zdw 28 029

Panna inteligentna poszukuje posługi... zdw 28 020

Kucharka z dobrem gotowaniem szuka posady... zdw 28 019

Przychodnia kucharka z gotowaniem poszukuje... zdw 28 015

Sierota lat 26, cicha, cierpliwa poszukuje... zdw 28 009

Dziewczyna poszukuje posady od zaraz lub w miejscu... zdw 28 008

Dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem, dobrymi świadectwami... zdw 27 701

Służąca z dobrem gotowaniem, do wszelkich prac... zdw 27 715

Służąca poszukuje posady zaraz lub 1 marca... zdw 27 717

Nauczycielka długoletnie świadectwa, pozwolenie... zdw 27 870

Poszukuję posady jako gospodyni w majątku... zdw 27 883

Młodszy pomocnik fryzjerski biegły w swym... zdw 27 831

Paniątka lat siedemnaście wyuczona szycia i kroju... zdw 27 880

Uczciwa dziewczyna z dobrem gotowaniem... zdw 27 817

Panna inteligentna znająca szycie, robotki... zdw 28 639

Bufetowa inteligentna, znająca Ekspresso, szuka posady... zdw 8640

Uczciwa dziewczyna poszukuje posady... zdw 4497

Paniątka lat 22, ukończona szkoła gospodarcza... zdw 27 851

Marszantka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 27 856

Kucharz samotny, znający kuchnię rosyjsko-francuską... zdw 27 556

Krawcowa
rutynowana posiada 3 letnia praktykę poszukuje posady w pracowni damskiej Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 931

Ekspedjentka
z kilkoletnią praktyką, obeznana z księgowością poszukuje posady w składzie cukierniczym kawiarni kolonialnej lub restauracji, ewent. z kawiarni Oferty Kurjer Poznański zdw 27 894

Przystojna
inteligentna pani szuka posady jako towarzysząca lektorka do samotnej osoby Oferty Kurjer Poznański zdw 27 929

Biegły linotypista
lat 34, z 8 letnią praktyką, obeznany wszelkich systemach poszukuje zaraz pracy Łaskawe zgłoszenia pod adr.: L. Cichocki, Zabikowo powiat poznański, ul. Długa 25. zdw 27 928

Gospodyni
kucharka z bardzo dobrymi świadectwami znająca dobrą kuchnię, pieczenie tortów poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 925

Stenotypistka korespondentka
polsko-niemiecka, znająca francuski, angielski z długoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 903

Nauczyciel
emerytowany poszukuje posady biurowej, administracji z kaucją, przygotuje uczniów do egzaminów Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 27 881

200 zł
kaucji da pomocnik bratni kolonialnej restauracji za jakakolwiek posadę Oferty Kurjer Poznański zdw 27 985

Absolwentka
Szkoły Handlowej, umiejająca dobre księgowości podwójną, korespondencje handlową, stenografię i pisanie na maszynie poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 27 983

Fiekarz
samodzielny z dobrymi poleceniami poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 27 909

Krawcowa
z dobrym krojem szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 111

Kucharka
z bardzo dobrym gotowaniem poszukuje posady od 15. II. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 108

Wychowawczyni
niania poszukuje posady do dzieci starszych lub do niemowlęcia 1 lub 15 marca. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 103

Ogrodnik
szuka posady, poleca się wszelkiej pracy ogrodniczej oraz w dziedzinie drzew fachowo i tanio. Kurjer Poznański zdw 28 092

Krawcowa
szyje elegancko poszukuje posady w domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 090

Poszukuje
posady podróżującego w odpowiedniej firmie z gotówką Oferty Kurjer Poznański zdw 28 083

Dziewczyna
uczniwa, pracowita z gotowaniem, dobre świadectwa, do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 28 081

Panienska
z prowincji akurata, z porządną rodziną roczną praktyką biurową, szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 052

Sierota
z prowincji poszukuje posady do dzieci lub do prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 042

Dziewczyna
szuka posady lub posady Oferty Kurjer Poznański zdw 27 832

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Król Szwedów”.
- Aurora: „Piraci Wielkiego Colosseum: „Gdy miłość się zbudzi”.
- Corso: „Na zachód od Zanzibaru”.
- Metropolis: „Maraou”.
- Muza (dawn. Harfa): „Cuda w Lourdes”.
- Nowości: „Ewa w futrze” na scenie Igo Sym
- Odeon: „Wesoły Porucznik”.
- Orzeł: „Ludzie areny”.
- Renaissance: „Mecz bokserki Schmelting contra Stribling oraz Dziewcz z barki”.
- Roxy: „Wesoły wdowiec”.
- Słońce: „Nad Ranem”.
- Sfinks: „Dwaj Malcy” Gilbert Ivette.
- Tęcza: „Tajny Kurjer”.
- Wilsna: „Pieśń Żywiołów”.

Młodszy sekretarz adwokacki obznajmiony z notariatem poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 28 004

Maszynistka
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 27 998

Dam
200 zł kaucji za posadę woźnego inkasenta. Oferty Kurjer Pozn zdw 27 988

Służąca
umiejająca cośkolwiek gotować szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 28 116

Kucharka
uczniwa i chętna poszukuje posady, może się zająć wszelką pracą w lepszym domu. Świadectwa bardzo dobre. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 142

Poszukuje
stałej posady szofera lub inkasenta, na żądanie może złożyć kaucję 1.000 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 130

Służąca
do prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 154

Mamka
czysta, zdrowa poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 28 212

Dziewczyna
z prowincji z porządną rodziną poszukuje posady do dzieci i lekich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 211

Stenotypistka
polsko-niemiecka poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 28 006

Panienska
początkująca, umiejająca pisać na maszynie oraz znająca stenografię poszukuje posady. Wymagania bardzo skromne. Oferty do Kurjera Pozn zdw 28 213

Służąca
uczniwa z dobrym gotowaniem poszukuje zaraz posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 28 178

Krawcowa
dom szuka posady 2,50 dziennie. Oferty Kurjer Pozn zdw 28 181

Posługaczka
uczniwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 246

Gospodyni
w młodszy wieku poszukuje posady najchętniej do samotnej osoby obojętnej dzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 235 6

Krawcowa
działa poszukuje posady 2 zł dziennie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 28 412/13

Uczniwa
dziewczyna przyjmie chętnie posadę lub jako przychodnią do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 342

Dzielnia
ekspedjentka działu bawarów poszukuje posady, ewentualnie w innej branży. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 288

Dziewczyna
z gotowaniem, prasowaniem, hodowlą drobiu, poszukuje posady. Zgłoszenia — Zielńska, Wysoka 11. zdw 28 285

Kołodziej
specjalista na maszynie rolnicza poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 28 280

Dziewczyna
uczniwa, pracowita, poszukuje posady 1 lub 2 razy w tygodniu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 28 276

Krawcowa
domowa z długoletnią praktyką poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 28 288

Dziewczyna
pracowita sumienna i czysta poszukuje posady 1-2 w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 221

Praczk
uczniwa poleca się. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 231

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 211

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady od 15. 2. Oferty Kurjer Poznański rw 4503

Magistra
farmacji, kaleka, trzymiesięczna praktyka poszukuje dalszej praktyki. — Kalisz, Widok 29, m. 6. Łańsówna Maria zdw 28 454

Praktyki bezpłatnej
u pp. adwokatów poszukuje maszynistka Oferty Kurjer Poznański zdw 28 307

Dziewczyna
młodsza, uczniwa poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 421

Dziewczyna
prowincji, dobrymi świadectwami szuka posady od 15. 2. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 388

Krawcowa
na pierwszorzędna garderobni-damska dziecięca z praktyką szuka posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 28 383

Sierota
bufetowa, przystojna, inteligentna, szuka posady. Świadectwa pierwszorzędne. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 434

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. jw 2 550

Kasjerka-książkowa
pewna w liczeniu młoda, pozamięscowa z pierwszorzędnymi referencjami, władająca językiem polsk. i niem poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 28 451

Dziewczyna
poszukuje posady 15 z gotowaniem do wszystkiego, dobrymi świadectwami Oferty Kurjer Poznański zdw 28 322

Przyjmuje
pranie i prasowanie w dom. kosztuje wierzchnie 50 gr. kołnierzyki 25 gr. Katarzyna Grygiel, Zaulek św. Wojciecha 6, podwórko. zdw 28 302

Dziewczyna
nawskroś uczniwa, spokojna, skromnym gotowaniem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 304

Służąca
lat 24, uczniwa, pracowita, dobrze gotująca poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 371

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 397

Posługaczka
poszukuje posady do południa. — Oferty Kurjer Poznański zdw 28 393

Mechanik
inwalida wojskowy, obeznany motorami spalinowymi, elektrycznością przyjmie jakiegokolwiek posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 28 379

28 WOLNE MIEJSCA

Zastępcy i zastępczyni! Przewrót w dotychczasowym systemie pracy! 50 zł dziennie

łatwo zarobi każdy, przy naszych nowych warunkach sprzedaży i systemie pracy Zgłoszenia osobiste przyjmują Dyrektor H. Zinner dnia 13 i 14. 2. Poznań. „Hotel Monopol”. — nw 8633

Poszukuje
kresowianki jako wychowawczyni do czteroletniego chłopca na kresy miesiecznie 50 zł, Rybaki 7, mieszkanie 6. zdw 27 588

Poszukuje
samotnego, doświadczonego rzadcę do folwarku na kresach 50 zł miesiecznie i utrzymanie. Rybaki 7, mieszkanie 6 zdw 27 589

Fryzjerka
potrzebna zaraz Zgłoszenia Małejki 39 111, m. 12 zdw 27 826

8 złotych
dziennie otrzymują wspólnieownicy w każdej miejscowości przy łatwej pracy domowej. Przedsiębiorstwo Przemysłu Krajowego Gdynia-Port, skrytka pocztowa 4. nw 4254

Agenci
na stały pewny zarobek poszukują kiwni, artykuły bezkonkurencyjne. Zgłoszenia Metalut Gdańsk Porzta polska. zdw 25 319

Wieczorny kurs
księgowości podw i prac kantarowych przy Liceum Handlowem Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu. Informacje i zapisy w kancelarii Wrocławskiej 17 codziennie wieczór 19-20. zdw 26 557

Maszynistce
stała posada i procent dam za pożyczanie 1.000-1.500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 27 072

Zastępcy
odwiedzającego drogerie w województwach: Pomorskiem i Poznańskim poszukuje warszawska fabryka perfumeryjna Oferty kierować: B. Tabajski Warszawa Chłodna 43 zdw 27 163

Na kilka powiatów woj. pozn. energicznie przedstawiciele
poszukiwani. — Warunek: odpowiednia reprezentacja, solidność, nie niżej lat 25. Tylko poważni reflektanci którzy wytrwali i energicznie pracą chcą sobie zbudować pewną egzystencję, mogą się zgłosić osobicie w Poznaniu, ul. Pocztowa 31 a wysoki parter, w poniedziałek od 12-14 i 15-17, wtorek od 10-13 i 15-17. Pw 10 977-6.66

Maszynistki
młodszej zaraz. Zielński, Mylna 18. jw 2555

Magistry farmacji
z krótszą praktyką lub asystentki z wojewódzkim egzaminem poszukuje od 1 kwietnia apteka w Borku pow. koziński, nw 8 634

Potrzebna
służąca, zdrowa i uczniwa od 15. II. — Zgłoszenia Wybickiego 15. mieszkanie 8. zdw 27 845

Uczennica biurowa
potrzebna pierwsze półrocz bez wynagrodzenia, później według zdolności. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 27 653

Dziewczyna
kochająca dzieci z gotowaniem i praniem, Poznańska 8/10 piekarnia. zdw 27 911

200
tylko potrzebna na kupno maszyny pożyczoszczej Odsyłając wyrobę do mnie zapracujesz do 300 miesiecznie. Nauka, prospekty bezpłatnie „Zofja”, Poznań Śniadeckich 3. zdw 27 981

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem, czysta, uczniwa, tylko z dobrym poleceniem może się zgłosić Müller, Szewska 11 11, piętro godz. 6-8 zdw 27 967

Robstnik
potrzebny do współpracy z gotówką 600 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 28 076

Nie obiecujemy złotych
Skromny lecz stały zarobek w wysokości 1 200 złotych miesiecznie zarabają panie i panowie przy lekkiej pracy propagandowej Fachowość niekonieczna. Po krótkiej próbie zapewnione stanowisko kierownicze w naszych oddziałach w każdym mieście. — Zgłoszenia „Pah” Warszawa, skrytka 12. Pw 10 940-62.32

Praczkę
bardzo dobre długoletnie polecenia przyjmie Zgłoszenia (Chelmońskiego 4 parter lewo 8 9 rano 7-9 w.ecz6r zdw 27 535

Niemka
młoda panienska, muzykalna, otrzyma pokój z utrzymaniem za rozmowę i pomoc w języku z klasy 1 i 4 gimn. od godziny 14. Czas poranny zupełnie wolny. — Solacz, ul. Podolska 27, parter. zdw 28 033

Dzielnej
ekspedjentki poszukuje zaraz. — Skład rzeźniczy, Marszałka Focha 189. zdw 27 672

Hurtownia nabiálu
szuka dzielnego wspólnika - inkasenta, potrzebne 2 000 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 28 282

Posługaczka
potrzebna, Michalska, Polna 9, mieszkanie 23. zdw 28 267

Służąca
do wszystkiego, czysta z dobrymi świadectwami od 15. Lissowska, Pocztowa 23 zdw 28 286

Młodsza
inteligentna panienska z dobrimi poleceniami od dziecka ze szcymem Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 28 314

Ogrodnicy
(bezrobotni) z różnych miast do odsprzedaży nasion potrzebni. — Zgłaszać się Kurjer Poznański zdw 28 297

Bacność
PP. Fryzjerzy i Fryzjerki. W pierwszorzędny zakładzie fryzjerskim w Poznaniu nadarza się sposobność do przystąpienia jako udziałowic z 5.000 złotych Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 28 143

Stenotypistki
inteligentnej do dorącznej pracy poszukuje, Fiedler Długa 11. zdw 28 151

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem zaraz. Restauracja Polna 18. zdw 28 037

Bielizniarka
dobra potrzebna w domu. Cena warunki Kurjer Pozn. zdw 28 046

Służąca
do wszelkich robót, kochająca dzieci natychmiast. Zgłoszenia Chwaliszewo 11, m. 3. zdw 28 013

Ekspedjentka
branży cukierniczej potrzebna. Kaucja wymagana. Zgłoszenia od 7-9 wieczorem. — Tomak, Chwaliszewo 7/8. zdw 28 148

Służąca
z dobrym gotowaniem polecona. Wielkie Garbary 2, mieszkanie 8. zdw 28 248

Dziewczyna
do wszystkiego samodzielnie gotowaniem zaraz. Mickiewicza 9, mieszkanie 10 zdw 27 963

Przedstawiciele
oraz sprzedawców w całej Polsce poszukuje firma amerykańska na artykuły spożywcze. pensja prowizja. — Wyczerpujące zgłoszenia z referencjami. Na odpowiedź znaczek załączyc — przelać Kurjer Pozn. zdw 28 191

Służąca
czysta uczniwa do wszystkiego zaraz. Zielńska, Wały Jana III, 11, mieszkanie 4. zdw 28 005

Ucznia
handlowego przyjmie większe przedsiębiorstwo w Poznaniu. — Oferty z życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 28 022

Służąca
z dobrym gotowaniem do wszystkiego potrzebna zaraz. Kochanowskiego 4, mieszkanie 5, od 2-4 po pol zdw 28 032

Panienska
pragnie się wyuczyć prasowania sztywnej bielizny. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdw 28 065

Biurowa
znajomością księzkowości potrzebna Hurtownia Szkoła Jezuitcka 10 Zgłoszenia osobiste wia dedctwami tylko godz 9-10. zdw 28 072

Służąca
gotowaniem potrzebna. Dukiiewicz, Chwaliszewo 70, front. zdw 28 106

Uczeń
ogrodnicy przyłepki zaraz. — Ogrodnik Przyłepki pow. Śrem zdw 28 334

Kasjerka (kę)
do kina na stałe zaraz przyjmie. potrzebna 1 000 złotych Oferty Kurjer Poznański zdw 28 320 21

Samodzielną
gospoie z kaucją. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 28 402

Zegarmistrz
pewny w damskich zegarkach potrzebny. Chwilkowski św. Marcin 40. zdw 28 406

Fryzjerski
pomocnik starszy potrzebny. — Św. Marcin 16/17 zdw 28 368

Szofer
wspólnik na taksówkę poszukuje koncesję gotówki 1 000 Oferty Kurjer Poznański zdw 28 347

Chcesz
otrzymać posadę wyucz się księgowości stenografii, pisanie na maszynie. Wpisy codziennie. Postęp, pl Sanieżyński, 2a. zdw 27 996/7

Dziewczyna
do wszystkiego lubinca dzieł może się zgłosić. Pocztowa 2, Bednarska. zdw 28 229

Posada
stała zaraz fachowość zbyteczna, potrzebna 1 000 zł, wysoka pensja i gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 818/9

Służąca
dobrze polecona z gotowaniem i praniem zaraz. Śniadeckich 20, mieszkanie 4 zdw 28 441

Panie
panowie do sprzedaży demokratek. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 28 436

„Madeleine”
„Hermone” nowy aparat prof. Spuhla — prócz innych najnowszych metod pielęgnowania urody kobiecej stosuje pierwszorzędny Gabinet Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine” d-rowskiej Magdaleny Poznańskiej — Usuwanie zmarszczek i wszelkich wad cery. Dożadne upiększania. — Barwienie włosów. Trwałe przyციennianie brwi. Tamże doskonałe kremy, płyny kosmetyczne pudry „Madeleine” z fachową bezpłatną poradą. Ratajczaka 29, tel. 54-37. zdw 27 036

Szanownej mej Klienteli donoszę uprzejmie, że przeniosłem moj Pw 10 940 53.377

Zakład malarsko-pozłotniczy na ulicę Wodną nr. 15, I piętro — Tel. 23-08 i proszę o łaskawe dlań poparcie. Z poważaniem Stefan Kwissa.

Humor zagraniczny

— Bardzo dziękuję, wujaszku, za ładny prezent.
— O! to drobnostka!
— Ja też tak myślałam, ale mamusia kazała mi mimo to podziękować.
(Stuttgarter Ill.) S. F.

Przedpłata na luty 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kw. 15.03, pod opaską, miesiecznie w Polsce zł 4.00, z odnośzeniem do kw. 15.03, pod opaską, miesiecznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie dostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 (lamowej) 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczno 200 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% powyższy. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroza: do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkościowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami. materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072 w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.